

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 126 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96

Izhajala vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku — Ilustrirana priloga „Teden v slikah“

SLOVENEK

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7063, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Patriotizem dejanj in — besed

Zadnje čase odmeva iz vsega časopisja tako zvane jugoslovenske nacionalne stranke, predvsem seveda iz »Jutra«, pesem o narodnem in državnem edinstvu, ki da je zopet v veliki nevarnosti.

Cisto po vzorcu iz prejšnjih časov so razni ideologi tega tabora, bogve v kolikih že, zopet privlekli na dan klerikalno pošast, češ da je ta čisto nenarodna in protidržavna, kakor je trdil že davno preminuli Gambetta in pogrevajo danes trgovlavi nemški nacionalistični fanatiki. Vrnili smo se v čase pred vojno, ko slovenski liberalni tisk ni imel nobenega drugega opravka, kakor da je mahal po klerikalnem strašilu, slep za vse druge dejansko obstoječe in važne probleme slovenskega naroda. Vsi »jugoslovenici«, ki so danes prisiljeni jesti trdi krh opozicije, so prevzeli to metodo iz domače borbe v naši šentflorjanski dolini, ki jo je Ivan Cankar takó brezsmrtno osmešil, ter enoglasno pojo svoje klerikalnem zmaju, ki se je zopet zbudil iz spanja ter ogroža narodno in državno misel. Ljudje, ki jim je Bog dal bogate talente, da jih rabijo v splošno korist naroda in države, pa trošijo svoje sile za rabulistične razprave, kaj pomeni in ne pomeni narodno in državno edinstvo, v koliko smo eno in v koliko nismo, in kaj vsak del države v tem edinstvu predstavlja: ali je ostal, kar je bil in prav za prav še vedno je in bo, ali pa se je izpremenil v nekaj čisto drugega, mogoče pa je vsega nekaj ali pa sploh nič. Sicer pametni ljudje postavljajo tozadevno formule, v katere mora vsak prisegati, če hoče biti pravi patriot, v resnici pa se čestokrat pripravajo med seboj kakor tibetski lame za gole besede in celo že za eno samo črko, ali smo Jugoslovani ali Jugosloveni, »ali prav se piše kama ali kasha« ...

In vendar stoji dejstvo, da prav nihče ne zameta edinstvene ali skupne države, da jo je vse ljudstvo od Drave do Vardarja samo želelo, hotelo in končno ustvarilo in da je prav nihče ne ogroža, kakor samó centralizem, strankarska zagrizenost in nesposobnost, naj se nahaja na katerikoli že strani. In tudi to je že vsem nezamegljenim glavam jasno, da v najtesnejšem in najtrdnjšem jugoslovenskem edinstvu Srbi, Hrvati in Slovenci lahko živijo in se polno udeležujejo vsak kot narod, v svojem narodnem duhu in po svoji narodni kulturi, ne da bi to edinstvo količkaj trpelo, kakor to vidimo v pre mnogih kulturnih državah Evrope in Amerike, kjer si državljani medseboj čestokrat niti krvno sorodni niso! Seveda morajo ljudje, predvsem pa politiki, poznati skupni interes celote, se morajo znati medseboj sporazumovati in svoje strankarske koristi in posebne želje podrejevati obči koristi. Predvsem pa — in to je JNS časopisje bilo primorano samo priznati — je treba, da se vsi s skupnimi silami prizadevamo, da se sterejo in končno likvidirajo vse hegemonistične težnje, naperjene proti biti enega ali drugega narodnega dela naše državne celote, naj se te težnje odevajo v še tako lepo doneča nacionalna gesla, ki naj zakrivajo egoistične, samopašne cilje enega ali drugega, ki hoče vladati sam in dejansko ne pozna enakopravnosti drugih partnerjev ter jo neprestano krši.

To je pravi sovražnik države, ki je nevaren edinstvu in je glavni krivec, če je to edinstvo kdajkoli bilo ogroženo. Proti edinstvu, ki je potrebno za obstoj in prosperit države celote, dejansko nihče nikoli ni bil in tudi danes ni, pač pa je bil, je in bo upravičen odpor zoper hegemonistične tendence, ki edinstvo zamenjujejo z uniformnostjo po totalitarnem fašističnem vzorcu, katerega mora Jugoslavija kot demokracija načeloma odklanjati. Srbi, Hrvati, Slovenci se morajo po zahtevah te demokracije izživljati vsak po svoji biti, obenem pa po isti demokraciji svobodno ustvariti harmonično soživljenje višje nacionalpolitlične enote, dočim je hegemonizem, naj bo odet v katerokoli nacionalno barvo, obenem ko ruši demokratsko načelo, naperjen tudi proti našemu edinstvu, ki ga dejansko podira. Če je kje v naši državi bil ali je kakšen pretiran nacionalizem, ki se težko sklada z našo skupnostjo kot nujnim postulatoma našega narodnega in državnega obstoja in okrepitve — in le norec more o tem dvomiti! — potem je take težnje zakrivil edinole hegemonizem pod firmo jugoslovenskega edinstva, ki je s svojimi znanimi nasilnimi metodami izval naravno reakcijo užaljenega narodnega čuta in demokratske politične enakopravnosti, brez katere tako komplicirane celote, kakor je naša država, na noben način ni mogoče vladati.

Zato je zopetno pogrevanje raznih jugoslovenskih ali jugoslovenskih ideologij in ideoloških sistemov prazno delo, udrihanje po slovenskem klerikalizmu pa smešno mahanje po zraku in nesmiselno tratenje naših moči, ki jih uporabljamo za take otročje bajke v tako resnem času — neglede na to, da ima vse to, najsi bo, kolikor se tiče posameznikov, zavedno ali podzavedno, služiti le separatnim strankarskim ciljem, ki hočejo zopet kakorkoli že priti zopet do edine oblasti v državi. Ni tisti pravi politik, ki svojega nasprotnika le črni, ampak tisti, ki zna tudi vrednote in važnost nasprotnika v borbi za skupne narod-

Milijon ljudi gleda največjo pomorsko parado v zgodovini Nad 300 bojnih ladij je pozdravilo vladarja angleškega imperija

Portsmouth, 20. maja. c. Ves angleški narod je danes proslavil drugi del kronanja. Če je bilo prvo kronanje domače in vse v zlatih drobnih okraških in bogatih priveskkih, je bila današnja proslava v Spitheadu polna svobode in veličastja angleškega imperija, ki mu ni meja, kakor ni meja modremu obzorju angleškega morja, ki objema ves svet trdno kot polip. — Čudovita moč sile in narave, brezmejne v svobodi in vendar strašno zajete v šape angleškega leva. Srečen kdor diha ekoci brezmejnega pluća angleške svobode, vendar še težje tistemu, ki mora uravnnavati in mazati ta kolesja svetovnega imperija, ki po modernih preokrovanjih živi in gine samo na temeljih demokracije.

Kakor zmeraj pri Angležih, moramo tudi tokrat ugotoviti, da je moč in sila angleškega imperija v spoštovanju tradicije, ki je tem bolj spoštovana, čim bolj v stare oblike se obleče in v njih zasije vsemu svetu. Pokorno sledeč tradiciji, sta se kralj Jurij VI in kraljica udeležila današnje slavnosti na stari kraljevi jahti »Viktorija in Albert«. Na tej jahti je že stara Viktorija — little old Bess — (mala stara Liza) gledala vojni svojih morskikh orjakov. Na tej jahti so nato vozili na morske parade Edvarda VII, za njim pa Jurija V in tudi efemerni Edvard VIII je enkrat z nje gledal parado tistih, ki imajo v dežju in viharju samo eno pred seboj — zvesto služiti samo enemu idealu naroda, ki je — ohraniti imperij.

Milijon ljudi na obali

Kakor pri prvem delu kronanja, tako je bilo tudi danes okolje proslave skoraj isto. Ze večer ves dan so vozili posebni vlaki ljudi gledat največjo pomorsko parado, kar jih je videl svet. Ze več dni vnaprej so bili zasedeni vsi hoteli in že snoči se je nabralo v Portsmouthu okoli milijon ljudi, ki so skoraj vsi prenočili kar na prostem.

Noč je bila topla in zjutraj jih je sijajno majsko sonce že našlo na svojih najlepših mestih za razgled čez vse dogodke tega dne. Ker so bili kosi obale premajhni, se je množica vsipala še na doko in ladje v pristaniščih, mnogi pa so se zazibali tudi na lahkih čolnih in jahtah, pa tudi na oplavah. Neki francoski časnikar je duhovito pripomnil, da so ljudje v Londonu gledali dne 12. maja mistično poroko med kraljem in narodi imperija. Danes pa so se ljudje skušali navziti nepomiljivega pojma, kako se divja fizična sila vojnih morskikh orjakov veže na nek »mističen način« z morjem, ki veže ves ta imperij skupaj. In je morje res bilo ves dan mirno in začreče v svoji nedolžni modrini. Orjaki, ki so ga rezali, so si takorekoč med seboj rezali deviški kruh božjega daru narave, ki je mogoče vendarle malo krivična, ker je prisodila Angležem največji delež, drugim pa zaigrala staro pravljico o hudi in krivični mačehi.

Pravo pomorsko parado je otvorila najprej kraljeva jahta, ki se je s kraljevo družino in najvišjimi gosti kraljevskega doma počasi pripeljala

pred luko. Plula je kot v pozdrav najprej mimo tujih ladij, ki so bile še zasidrane pred obalo. Stara jahta je plula s ponižnostjo male golobice in z dostojanstvom domišljavega laboda. Od povsod so mahljale zastavice z obrežja, daleč pa so se že pojavljali prvi obrisi bližajočega se brodovja Velike Britanije, ki je otvarjalo parado.

Na kraljevo jahto so takoj prišli najprej poveljujoči admiral parade, obenem z njim pa vsi višji častniki angleškega pomorskega štaba. Kralj Jurij VI. je sprejel običajni raport, takoj nato pa se je jahta postavila tako, da je lahko sprejela pozdravnimimohode vsega brodovja. Vreme se ni pokvarilo, razgled je bil veličasten.

Mimohod bojnega brodovja

Prvo je bilo angleško brodovje, ki je plulo mimo svojega vladarja. Sredozemsko angleško brodovje je vodila največja angleška vojna ladja »Hood«, ki ima 42.000 ton. Na križarki se je vila podadmiralska zastava admiralitete sredozemskega brodovja. Angleške ladje so plule v vzporedni vrsti po šest hkrati. Silen vtis sta napravili tudi oklopnici »Rodney« in »Nelson«, ki imata po 33.500 ton vsaka. Na slednji je vibrala tudi admiralna zastava poveljnika angleške vojne mornarice admirala Backhousea. Mnoge angleške vojne ladje zglejajo kot plavajoče trdnjave, posebno sredozemska mornarica šteje obilo teh edinic. Še velečastnejši vtis, da si prav nič estetičen, nudijo ladje, ki nosijo letala. Ogromne plavajoče želje! Sredozemskemu brodovju sledi nato atlantsko brodovje, ki ne zaostaja prav nič za sredozemskim brodovjem, številčno pa je celo močnejše. V vsem tem predolgim defileju je bilo samo velikih poveljalnih križark 145, nato pa so sledile še manjše edince, kakor rušični, torpedovke in podmornice z lovskimi čolni. Samo v angleškem delu brodovja je bilo nad 820 edinic.

Pozdrav tujih bojnih ladij

Za angleškim brodovjem so vozile tuje ladje, ki so pripeljale posebne goste na svečanosti kronanja. Angliji kot pomorski veslasi so prišli čestitati tuji poveljniki svetovnega brodovja. Vse te je kralj pred začetkom parade sprejel na svoji jahti.

Med tujimi »svatki« je bilo seveda zmagovito staro človeško načelo, kdo se bo na poroki najbolj postavil. Zato so tuje države poslale pač tisto, kar menijo, da jim je najbolj v okras. Daljina Argentine je poslala največjo križarko »Moreno«, ki ne zaostaja premnogo za angleškim »Hoodom«. »Sovjetska Rusija« je poslala križarko »Marat«, ki je pa bila bolj zvočna in kričeča po svojem imenu kot pa po svoji kakovosti. Ta kri-

žarka je bila zgrajena že leta 1912 in najbrž drži, da sovetji še nimajo močnega laetnega brodovja. Očividna je bila tekma med francosko in nemško mornarico. Francozi so poslali na parado križarko »Dunquerque«, ki je bila zgrajena v letu 1936. Nemci pa so poslali sicer nekoliko starejšo, a vendar popolnejšo križarko »Admiral Graf Spee«. Zaostajale niso tudi male države in mala Estonska se je postavila z najmanjšo, toda najmodernejšo podmornico »Kalev«.

Trgovsko brodovje

Ko so odplule mimo tuje vojne ladje, se je zvrstila pa še lepa vrsta angleških trgovskih parnikov, jaht in ribiških ladij, ki pa niso tekmoval med seboj po bodočem heroizmu, ampak po svoji ljubkosti in seveda tudi trgovski prikupljivosti. Sila ni bila toliko v odrievanju morja in rezanju morja, ampak v vitkosti in v tekmovanju tistih, ki sicer žive od morja, ali mu zato prav nič ali zelo malo oddajo. Kakor vitki galebi so blestele te ladje v solncu in nebu, na katerega so se tudi bolj naslanjale kot pa na morje.

„Senca“ velikega Nelsona ki je premagal Napoleona ...

Malokdo bi mogel razumeti to moč angleškega imperija. Ljudje na čerih obale so bili pač predrbni, da bi mogel kdo verjeti, da so to kaj različni od ostalih prerokov, ki hodijo ves dan med ljudmi in si laste svet prav tako kot Angleži. Tudi bi se varal, kdor bi mogel verjeti, da je križarka »Hood« izven obsega naravnih sil, ki so Angležem kakor drugim ljudem le delno na razpolago. Najbrž leži vsa ta moč v tisti zmerni tveganosti, previdnosti in resnični modrosti angleškega »genijalnega povprečništva«, ki se je izrazilo v današnji zaključni vesti o proslavi in ki jo je objavil Reuter, ko je vedel izraziti ves obseg te parade z besedami, češ, da je med vso to svečanostjo vela senca velikega Nelsona, ki je na morju premagal Napoleona. S tem je hotel doseči Reuter, kakor da to Angležu tudi čisto zadostuje.

Upor v Albaniji

Tirana, 19. maja. AA. Albanska agencija poroča: Oddelki orožništva nadaljujejo obkoljevanje Kurvelesija, da preprečijo, da bi uporniki, ki so razpršeni v manjše skupine, zbežali kam drugam ali pa čez mejo. Število zajetih upornikov znaša več ko 150, večina izmed njih pa pripada bivšim kaznjencem, ki jih je Etem Toto izpustil pri zavzetju Argirokasta. Med ujetniki je tudi nevarni zločinec Gek Mark, ki je sedel zaradi mnogih zločinov.

Vojaške parade v Pešti 300.000 ljudi gleda do zob oboroženo vojsko

Budimpešta, 20. maja. b. Velika vojaška parada na Andrassy avenuji se je pričela danes dopoldne v navzočnosti italijanskega kraljevskega para, regenta Horthyja in njegove žene, grofa Ciana ter vse madžarske vlade. Številne množice so priderjale vojaštvu ovacije. Politični krogi poudarjajo večerajšnje napitnice na dvoru. Posebno poudarjajo besede italijanskega kralja, ki je poudaril veliko prijateljstvo med Italijo in Madžarsko ter odločno dejal, da lahko Madžarska pričakuje pomoč Italije, ki je pripravljena, da brani Madžarsko pred vsakim sovražnikom. Politični krogi smatrajo, da je to odgovor na obljube, ki so bile dane g. dr. Schmidtu v Parizu in Londonu, ker so predstavniki Francije in Anglije dejali, da boeta ti dve državi prav tako branili Avstrijo vsakega napada, e bo potrebno.

Ze ob 5 zjutraj so se pričele zbirati čete budimpeštanske mešane brigade v popolni bojni opremi. V 3 km dolgi Andrassy avenuji, v kateri so čete defilirale, se je zbralo okrog 300.000 ljudi. Ob 9.15 je prisel italijanski kraljevski par z namestnikom Horthyjem ter spremstvom v mestni

park, kjer so polne tri četrti ure korakale čete mešane brigade mimo visokih gostov. Ob 10 je stopil italijanski kralj s Horthyjem in spremstvom na tribuno, kjer so bile zbrane kraljica, princezninja Marija Savojska, spremstvo, generali, predstavniki civilnih in vojaških oblasti ter diplomatski zbor z vojnimi atašaji. Takoj nato so pričele korakati mimo čete. Na čelu je bil šesti polk, ki ima ime italijanskega kralja, njemu pa so sledile ostale vrste orožja. Posebno pozornost je vzbudil prvi budimpeštanski huzarski polk. Ob 13 je odšel kralj v dvor, ob 13.30 pa se je odpeljal v palačo nadvojvode Jožefa, kjer je bila družinska proslava.

Tribuna se je zrušila na 65 šolskih otrok

Budimpešta, 20. maja. b. Ob priliki svečanosti se je porušila nenadno tribuna, na kateri je bilo mnogo otrok in gledalcev. Število mrtvih in ranjenih je precej visoko, vendar pa doslej še ni znano. Na porušenem delu tribune je bilo 65 šolskih otrok.

Indalesio Prieto, socialistični vrvak in eden glavnih voditeljev španskega proletariata.

ne in državne interese pravilno ceniti. Delitve naroda v protidržavne in edino državne elemente, kakor si jo zopet privoščuje JNS tisk, je delo, ki ne koristi ne narodu ne državi ne njenemu edinstvu, saj smo to videli in izkusili v minuli dobi zgrešene diktature in ponesrečenega »vzpostavljavanja demokracije«, ki je pod Jeltičem doživelo tak polom v splošen posmeh vsemu svetu. Dokaz, da li in koliko je kdo za skupno državo, za edinstvo ali slogu Srbov, Hrvatov in Slovencev, za naše skupne interese, sploh za Jugoslavijo, ta dokaz je mogoče doprinesti samo na polju praktičnega dela: koliko je kdo ali kakšna naša politična skupina v tem pravcu in za ta cilj dejansko naredila v tej državi za to državo, to je edino merodajno za višino in globino njenega jugoslovenskega patriotizma, dočim puščajo ideološke razprave o unitarizmu in nacionalnem edinstvu ljudstvo

popolnoma hladno in celo še po pravici ali krivici zbujačo vtis, da za tem navdušeno-sovražnim pisanjem tiči samega sebe ne priznavajoč dvom v trdnost državne zgradbe in hude nezaupanje v jugoslovensko ljudstvo, dali je sploh zmožno edinstveno državo tvoriti. Tako nezaupanje (ki je seveda latentno) pa ni ne upravičeno niti je koristno dajati mu, čeprav samemu sebi nezavestno, izraza.

JNS opozicija naj usmeri svoje delo iz abstraktnega polja nacionalne ideologije, ki naj jo raje prepusti našim univerzitetnim profesorjem ozir. Filozofskemu društvu v Ljubljani, ki ne bo v zadregi, da zgradi tozadevno najostroumnejši sistem na svetu, na torišče parlamenta dela, kjer lahko s pametno kritiko pripomore k najaktualnejšim nalogom režima, da se utre pot polni in odgovorni demokraciji (fašizme bo še v doglednem času vihar odpihal!), da se dvigne naše gospodar-

stvo, da se izboljša socialni položaj našega kmeta in delavca in da se uredijo v skupno državno življenje še tisti, ki ponižani in užaljeni stojijo ob strani. Tudi najzagrizenejši JNS v notranjosti srca ne dvomi, da se je sedanja vlada teh nalog pošteno lotila in da svoj program stopnjema z dobro voljo in velikim praktičnim smislom realizuje. Mi Slovenci smo posebno interesirani, da skupne volje in duha pomagamo do prodora demokratskim silam, da se uresniči po volji in nujnih kulturnih in gospodarskih potrebah našega naroda pametna samovlada ljudstva v polnem soglasju s skupnimi državnimi interesi. Tu se lahko vsak, tudi opozicionalec, izkaže in dejansko dokaže svoj jugoslovanski patriotizem. Besedna in črkarska pravda v megljenih sferah nacionalne metafizike pa nam in državi ne bo prinesla ne slave ne koristi; kvečjemu nas bo v zgodovini pošteno osmešila.

Domači odmevi

Jugoslavanski kulturni klub

Belgrad, 20. maja. m. Kakor smo že poročali je skupina srbskih intelektualcev ustanovila v Belgradu srbski kulturni klub. Druga skupina tujakih vseučiliških profesorjev pa se je sredi sestrila v prostorih francoskega kluba ter je ob tej priliki ustanovila jugoslavanski kulturni klub. Ustanovni občni zbor je otvoril bivši rektor beogradske univerze dr. Ivan Djaja, ki je predlagal za predsednika zbora dr. Stevana Sagadina, predsednika državnega sveta. Na obnem zboru so bila sprejeta pravila novega kluba ter izvoljen začasni odbor. V odbor so bili izvoljeni dr. Sagadin ter več vseučiliških profesorjev beogradske univerze dr. Djaja, Viktor Novak, Dušan Popović in drugi. Na obnem zboru je sklicatelj teza sestanka dr. Djaja imel daljši govor, v katerem je razlagal smernice novega kulturnega kluba. V svojih izjavah je med drugim poudarjal, da bo ta klub kulture in da bo stal iznad dnevnih politik. Da ima nalogo zbrati vse Jugoslavo brez ozira na njihovo politično opredelitev. V svojih zaključnih izjavah je dr. Djaja naglaševal, da so ustanovitelji tega kluba prepričani, da mora vsako kulturno delo v naši državi imeti pred očmi vso našo državo in ves naš narod. Po njegovih izjavah se lahko razumejo kakke politične plemenske razdvojenosti, toda na plemenski kulturi ne sme po njegovem mišljenju biti nobene razdvojenosti, in bi bili vsi poizkusi, da se kultura podredi posebnim hotenjem nenaravni ter velika ovira za naše narodno življenje. Vprašanje naše jugoslavanske kulture in po mnenju dr. Djaje ni vprašanje samo našega kulturnega napredka, temveč tudi naše nacionalne bodočnosti.

Prepovedani in odpovedani shodi

Nedeljski shod JNS v Splitu je pokazal vse stare lastnosti vodilnih gospodov omizja JNS. Na tem shodu so se zbrali vsi, v katere obupani pristaši polagajo zadnje upe, med njimi najmočnejši in po njihovih nazorih najsposobnejši — Peter Živković, ki je imel glavni govor, o katerem pa celo »Jutro« poroča veliko manj kot pa o govoru drugega govornika Jovo Banjanina. Peter Živković je v svojem govoru dejal, da je prva točka programa JNS okrepitev ugleda državne oblasti (to točko zelo lepo izpolnjuje anonimni letaki, ki od časa do časa brez vednosti vodilnih osebnosti seveda preplavajo to ali ono pokrajino — op. ur.) in žela po močnih ukrepih proti nasilju in korupciji. »Jutro« pa se poroča, da je dejal, »da JNS želi po svojih močeh pomagati, da se bo država čim bolj okrepila na znotraj in na zunaj do časa, ko bo prevzel vladarske posle naš mladi kralj, da izvrši do kraja oporoko svojega velikega očeta«. Jovo Banjanin se je obrnil na dr. Mačka, češ, da želi Hrvat čim bolj združiti, Srbe pa čim bolj razdeliti na čim več strank. Napadel je tudi neke »sporazumaše«, ki si danes ubijajo glave s sporazumi, češ da ti »pozabljajo, da je vsak sporazum med njimi nemogoč, ker je nemogoče spraviti dva separatizma, katerih sleherni vleče na svojo stran«.

Najbolj značilno pri vsem tem sicer kaj malo pomembnega shoda pa je to, da so se ga udeležili tudi pristaši JNS iz Šibenika, v imenu katerih je govoril J. Milović, »Jutro« pravi, da so morali JNS-arji iz Šibenika zato priti na shod v Split, ker jim je bilo zborovanje v Šibeniku prepovedano, zagrebški »Obzor« pa pravi, da je bilo to zborovanje JNS v Šibeniku odpovedano, »ker ni bilo izglede, da bo dovolj udeležencev«. »Obzor« tam v daljnem Zagrebu seveda ne ve, kako rada bi bila JNS dravske banovine preganjana, zato je povedal tako naravnost. JNS dravske banovine pa nikoli ne reče, da ni bilo ljudi na shod, ampak vedno pravi, da jih oblast ni pustila, zato je pa tudi iz odpovedanega shoda naredila — prepovedanega.

Versko delo proti komunizmu

Ze ob koncu maja letošnjega leta je zagrebški pomožni nadškof postal svoji duhovščini posebno okrožnico o komunizmu. Okrožnica se v glavnem naslanja na papeževo okrožnico »Divini Redemptoris« in opisuje glavne vzroke komunizma, obenem pa razlaga njegove najbolj pogubne nauke. Ves ta sistem imenuje »kazen božjo«, ki jo je Bog dopustil zato, ker je človeštvo v taki meri kršilo njegove zakone. Da bi ta »bič hudobnega duha«, »razdiralnega kuga«, prizanesel naši ožji domovini, je nadškof že takrat vernike pozval k pokori. V zvezi z vsem delom Cerkve proti komunizmu je sedaj pomožni nadškof odredil, naj se v dneh od 21. do 23. maja po vseh zagrebških župnih in redovniških cerkvah obhaja slovesna tridnevna z molitvami in pridigami o pokori in o neizprososti božjih zakonov. Vse vernike je pozval, naj v teh dneh v obilnem številu pristopajo k sv. zakramentom. V soboto zvečer ob 10 budo v procesiji prenesli sliko Matere božje v Kamenitih vratih v stolnico, kjer bo najprej pridiga, o polnoči pa sv. maša in obhajilo vernikov. V nedeljo ob 9 pa bo pontifikalna sv. maša s pridigo, popoldne ob 5 pa bodo po pridigi sliko Matere božje zopet v procesiji prenesli nazaj v Kamenita vrata. Po župnijah izven Zagreba pa bodo v soboto zvečer slovesne večernice s pridigo, v nedeljo pa procesije s sliko Matere božje. Tako skuša katoliška Cerkva v zagrebški nadškofiji odvrniti od »božje domovine« kazen božjo, ki ji grozi v obliki komunizma.

„Tihomorski pakt“

Anglija in japonska si porazdelita Kitaj

Tokio, 20. maja. c. Današnji »Michi Michi« objavlja, da je japonski zunanji minister Sato v začetku tega meseca naročil japonskemu veleposlaniku v Londonu Jašodi, da naj izrabi priložnost kronskih svečanosti in predlaga Angliji, da bi se med Japonsko in Anglijo sklenila pogodba, ki bi naj bila popolnoma podobna pogodbi »Entente Cordiale«, ki je bila sklenjena med Francijo in Anglijo l. 1903. Ves čas pogajanj v Londonu se je baje tudi govorilo o tem japonskem predlogu in ga Anglija tudi ni gladko odbila, kar priča, da se je avstralski delegat zelo zmerno in prijateljsko izražal o Japonski.

Težave so nastale le v tem, ko je šlo za to, komu naj ta pogodba koristi. Japonska diplomacija je bila pri tem nekoliko nespretna, ker je preveč jasno pokazala, češ, da naj si Anglija in Japonska Kitajsko razdelita. Sato je predlagal angleški vladi, da naj Anglija vzame v izključno izrabljanje južno in srednjo Kitajsko, Japonska bi

Konec stavke v Konjicah

V ponedeljek začne redno obratovanje

Beljana, 20. maja.

Danes ob 10 dopoldne se je pričela v prostorih Zveze industrijev obravnava o likvidaciji stavke v tovarni L. Laurich v Slov. Konjicah. Obravnava so se udeležili inšpektor dela ing. Baraga, ki je predsedoval, zastopnik podjetja T. Lavrič iz Stične, ki je bratranec lastnika, za Zvezo združenih delavcev predsednik F. Preželj, zastopnika sta v področju delavcev gg. Tomše in Bobik iz Konjic, za delavsko zbornico g. Stanko in dr. Golja za Zvezo industrijev.

Zastopniki delavstva so predvsem naglašali, da zahtevajo sprejem vseh odpuščenih delavcev in vseh delavcev, ki stavkajo, drugi da se sklene kolektivna pogodba in tretji, da se prizna organizacija ZZD ter da podjetnik ne bo izvajal posledic zaradi stavke. Podjetje je pristalo na večino pogojev, branilo pa se je sprejeti vse delavce naenkrat iz gospodarskih razlogov, ker se je zgovarjalo na slabo konjunktur. Zastopniki delavcev pa so vztrajali na tem, da se sprejme vsi delavci, končno pa je bil sklenjen sporazum.

Podpisana je bila pogodba, v kateri podjetje priznava pravico delavstvu, da se organizira ter izjavlja svojo pripravljenost za sklenitev kolektivne pogodbe.

Podjetje se zaveže, da bo za dobo treh mesecev, v vsakem primeru, in glede na konjunktturne razmere zaposlovalo stavež najmanj dveh tretjin dosedanjega delavstva, to je 127 delavcev. Da pa ne bo ostala tretjina delavstva preobčutno prizadeta zaradi zmanjšanja obrata, je podjetje v sporazumu pristalo, da se celotni sta-

lež delavstva zaposluje v vrstnem redu. Zaupniške posle bosta opravljala zaenkrat Bobik in Tomše, ker ni bilo v januarju zakonito določenih volitev obratnih zaupnikov. Podjetje bo sestavilo poslovni red, kakor je po zakonu to dolžno ter bo obenem določilo akordne postavke. Poslovni red bo tudi ščitil čast delavstva. Podjetje se je tudi obvezalo, da bo v obratu izvajalo v celoti vse predpise socialne zakonodaje. Zaradi dogodkov o priliki stavke ne bo izvajalo podjetje proti nikomur posledic. Z rednim delom začne podjetje v ponedeljek 24. maja.

S tem je zaključeno eno najbolj razburljivih delavskih gibanj in prvo, ki je nastalo po uveljavljenju nove uredbe o minimalnih plačah in posredovanjih. Je pa tudi to prvo večje gibanje našega delavstva, ki ga je izvedla Zveza združenih delavcev, ki je s tem tako rekoč prestala svoj ognjeni krst. Mlada delavska organizacija je izvedla stavko vzorno in z vso odločnostjo in je v razmeroma kratkem času dosegla lep uspeh. — Upati je, da bo delavstvo v Konjicah dobilo čim prej kolektivno pogodbo, ki bo dosedanje stanje delavstva še znatno izboljšalo. Ko bo g. ban. izdal odredbo o minimalnih plačah, se bodo mezdje v vsej usnjarski stroki v Sloveniji avtomatično zvišale. Ogromno pozornost in simpatije je konjiško delavstvo med stavko vzbudilo med vsem slovenskim delavstvom, zlasti še iz konjiške okolice, ki se je stalno zanimalo za usodo svojih trepih tovarišev. Hvala gre tudi prehranjevalnemu odboru in dobrotnikom, ki so skrbeli, da stavkujoče delavstvo med stavko ni trpelo lakote.

Dvoboj Anglije z Italijo

Angleška oienziva v Srednji Evropi

London, 20. maja. b. Včeraj je britanski zunanji minister Eden na konferenci predstavnikov britanskega imperija poudaril, da je treba predvsem ugotoviti, v kolikšni meri računamo lahko vsak član britanskega imperija za primer vojne na medsebojno pomoč. O možnosti spora v srednji in vzhodni Evropi so bila na konferenci mnenja zelo različna. celo nasprotujoča. Angleška vlada je že večkrat poudarila, da ona v teh področjih Evrope ni prevzela nobenega jamstva, razen onega, ki ga je naložil pakt Zveze narodov ter prepušča zaradi tega vsaki državi, če hoče pri tem vojaško sodelovati. Eden je pri tem poudaril, da bi sodelovanje Anglije v kakšni evropski vojni pomenilo samo akt nujne obrambe. V tem primeru bodo dominioni avtomatično stavljeni pred sklep, če naj pridejo na pomoč svoji matici ali ne. V tem vprašanju pa so bili zaenkrat dominioni razervirani in še ni prišlo do nobenega sklepa.

Načela angleške zunanje politike

Eden je v svojem obširnem poročilu tudi sporočil, da angleška zunanja politika slopi na naslednjih temeljnih načelih:

1. Prevzemanje obveznosti v zapadni Evropi in brezpogojno izpolnjevanje obveznosti;
 2. interes Anglije v srednji in jugovzhodni Evropi;
 3. neomejena zvestoba Zveze narodov.
- Kar se tiče Belgije, je Eden izjavil, da bosta Anglija in Francija prej ko slej nudili Belgiji vojno jamstvo.

Svarilo Becku:

„Nevarna igra s Podonavjem!“

London, 20. maja. b. Iz zanesljivega vira prihaja, da je Eden na včerajšnji konferenci s poljskim zunanjim ministrom Beckom govoril v glavnem o srednje evropskih problemih. Pri tej priliki je Eden popolnoma odkrito izjavil Becku, da angleška vlada skupaj s Francijo dela na ustaliti razmer v srednji in vzhodni Evropi. Vsak poskus, da se seje razdor med države Male zveze, smatra Anglija kot nevarno igro. Zaradi tega je Eden odločno izjavil Becku, ki je pred kratkim v Budimpešti storil vse, da pridobi Romunijo za osiše Rim-Berlin, da bosta Anglija in Francija vse takšne poskuse preprečili.

Angleško-francoski sporazum o skupni politiki v Srednji Evropi

Dunaj, 20. maja. b. Opoldanska izdaja »Neues Wiener Tagblatt« poroča iz Londona, da so bile na včerajšnji konferenci med francoskim zunanjim ministrom Delbosom in avstrijskim ministrom Schmidtom določene sledeče smernice:

1. Angleško-francosko sodelovanje se razteza

na srednjo Evropo, pri čemer bosta obe zapadni državi podpirali napore za gospodarsko ozdravitev in okrepitev Podonavja. Ob priliki sklepanja bodočega zapadnega pakta bi prišla do izraza misel splošne evropske varnostne politike;

2. zapadni pakt ne bi predstavljal omejene ožje politike, temveč bi moral biti v duhu splošnega evropskega mira. To stališče je bilo jasno ugotovljeno ob priliki diplomatskih razgovorov, ki so se vodili med Edenom in Delbosom ter s predstavnikom Nemčije in srednje-evropskih držav v Londonu;

3. London in Pariz sta se sporazumela, da mora Avstrija ohraniti svoja dosedanja prijateljstva. V trenutku nevarnosti bosta francoska in angleška pomoč prišli do izraza na prikladen javen način;

4. Po razgovorih med Schmidtom in Delbosom je francosko-angleški sporazum poglobljen, kar se tiče vprašanj srednje Evrope. V Parizu in Londonu vlada splošna želja, da ostane Avstrija samostojna ter bo vsled tega dobila vsako pomoč obeh velesil;

5. v primeru potrebe bosta Anglija in Francija skupaj nastopali v srednji Evropi;

6. v začetku letošnjega leta je imela skupna demarša Anglije in Francije v Bukarešti uspeh ter je preprečila sklenitev italijansko-romunške pakta po zgledu italijansko-jugoslavanskega sporazuma.

Rimske tolažbe

Rim, 20. maja. b. Pogajanja, ki jih je imel dr. Schmidt v Londonu in Parizu, so zasledovali italijanski politični krogi z največjim zanimanjem. Po

Napad na Bilbao z morja

Odločilen udarec nacionalistov

San Jean de Luz, 20. maja. b. Politični opazovalci trdijo, da se bo v najkrajšem času pričel velik napad z morja, kopnega in iz zraka na baskovsko prestolnico Bilbao. Pričakujejo, da bodo nacionalisti napravili odločilni udarec na ta del fronte. V pomorskem napadu bodo sodelovale tudi nekatere vojne enote. Zaradi tega je angleško zunanje ministarstvo poslalo nujno brzojavko, naj vse britanske trgovske ladje nemudoma zapustijo luko v Bilbaou.

Salamanca, 20. maja. AA. Havas. Snoči je bilo objavljeno naslednje poročilo:

Marksieti, baskovski separatisti in asturski dinamiterji nadaljujejo s svojo metodo in so tako zažgali tudi Amoribieto in tako povzročili številne eksplozije. Čisto v skladu s svojim divjaštvom so

K vprašanje kmetskih dolgov

Prošnje do 1. junija

Belgrad, 20. maja. AA. Kmetovalci, ki jim skupni dolg pri ustanovah po čl. 7 uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov (denarnih zavodih in kreditnih zadrugah) presega 25.000 Din, morajo vložiti prošnje za znižanje dolga pri pristojnem okrajnem sodišču do dne 1. junija 1937, in sicer na podlagi čl. 26 uredbe v zvezi s predpisi finančnega zakona za l. 1937-38. Opozarjamo dolžnike, naj ravnajo po prednjem, ker izgube sicer pravico do zmanjšanja dolga po določbah uredbe in bodo morali poravnati ves dolg, če zamude gori navedeni rok, to je do 1. junija 1937. (Iz Privilegirane agrarne banke.)

Praksa si je osvojila mnenje, da morajo vsi oni kmečki dolžniki, katerih dolgovi znašajo na dan 20. aprila 1932 čez 25.000 Din, dasi je njihov znesek dolga zaradi odplačil na dan uveljavitve uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov (25. septembra 1936) pod 25.000 Din, prositi za znižbo na sodišču. Motiviral se je ta način obratovanja s tem, češ da je za ugotovitev višine dolga merodajen dan, ko je stopil v moč prvi zakon o zaščiti kmeta (20. aprila 1932).

Ker je ta način obratovanja v poštev veljati enaki meri pridne in nemarne dolžnike, se je Glavna združena zveza v Belgradu obrnila na Privilegirano agrarno banko s prošnjo, da jo vprašanje pretrese in poda svoje mnenje glede obratovanja takih dolgov.

Priv. agrarna banka je stvar pretresla in je sledečega mnenja: Če znaša dolg na dan 20. apr.

Ka-Aba
izborna hrana iz sladkorja
tropskega sadja
za otroke in odrasle
bolnike in rekonvalescente
zelo lahko prebavljiva

Ka-Aba ima fini čokoladni okus, je pačeni in izdatno, ter vedno gotova za uporabo. Izborna prija topla ali mrzla, v slašticah, kremah in kot sladoled. Ka-Aba ne zapira!

Na prodaj v trgovinah živil v originalnih zav. 1/10 kg (Din 7.-) in 1/5 kg (Din 14.-). Kupite še danes zavitek Ka-Abe, ali zahtevajte (prilož. znamko Din 1.- za poštnino) brezplačni vzorec od tvrdke: Kava Hag d.d., oddelek Ka-Aba, Zagreb I, post. pred. 168

Mirovni pakt za dobo 25 let

London, 20. majnika. TG. Havas poroča, da imajo posvetovanja angleškega zunanjega ministra Edena čisto določen namen. Vsem državljanom, s katerimi se je razgovarjal, je Eden predložil neki osnutek za vseevropski mirovni pakt, ki naj bi bil za vse države obvezen za dobo 25 let. Tudi z nemškim maršalom Blombergom se je razgovarjal o isti zamisli ter je sporočil časnikarjem, da so ti razgovori bili »zelo koristni«.

pognali v zrak cele hiše z vsem prebivalstvom. Tokrat bo najbrž težko obdožiti nacionalistična letala, da so ona strela vse, to, ker letala eploh niso sodelovala in je poveljstvo izdalo povelje, da se mora mesto zavzeti samo z naskokom. Torej razdejane Amorebiete ne more pasti na naša ramena. Sicer pa so tuji časnikarji v smrtni nevarnosti za našimi četami vkorakali v mesto in nabrali vse dokumente o uničenju mesta.

Poročilo poveljstva pravi, da so topovi na aragonski fronti od časa do časa obstreljevali sovražne postojanke. Poročila z baskovske fronte pravijo, da nacionalisti še napredujejo. Nacionalisti so zavzeli Gondramendi, Elordi, samostan Santa Marina in vasi Makoa, Belago, Anora, Maria de Manacape in Bideah. Ujeli smo 100 miličnikov in zaplenili mnogo orožja.

1932 čez 25.000 Din, pozneje pa je dolžnik plačal toliko na glavnico, da je znesek dolga na dan 25. sept. 1936 padel pod 25.000 Din, potem takim dolžnikom ni treba prositi za znižbo na sodišču, ampak se jim avtomatično zniža dolg za 50%. Banka se je pri tej razlagi ozirala na čl. 24., čl. 4. odst. 1 uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov ter na čl. 16. odst. 1 pravilnika.

Novi grobovi

Maribor, 20. maja.

V bolnišnici je danes ob pol devetih umrl občan iz Mejno ulice na posledicah stekline. Klančnika je pred tremi tedni ugriznil stekel pes. Ker se pa ni dovolj čval in je iskal prepozno zdravniške pomoči, je danes na posledicah ugriza preminil. Pokojni je bil vst pristaš JRZ in znan obrtnik daleč naokrog. Star je bil 52 let.

Osebnosti

Belgrad, 20. maja. m. Kraljica Marija je sprejela celokupni odbor Protituberkulozne lige ter se ob tej priliki zanimala za dnevni red bližnjega kongresa ter za načrt zakona o pobijanju tuberkuloze.

Belgrad, 20. maja. m. Davi ob dveh se je vrnil v Belgrad iz inspekcijskega potovanja po Bosni predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović.

Dunajska vremenska napoved: Močno oblačno ponekod dež, sicer pa miho in južno vreme. Zagrebška vremenska napoved: Stalno.

Med Slovenci v Gladbecku

Gladbeck, 19. maja 1937.

Gladbeck je danes brez dvoma kulturno srednje Slovencev v Westfaliji. Pred dvema desetletjema je še prednačil Hamborn, ko je vodil kat. družstvo g. Köster. Ko pa je g. Köster prenehal delovati in je začel v Gladbecku med Slovenci orati ledino g. Tensundern, je zavzel Gladbeck prvo mesto s svojim živahnim ustvarjanjem med izseljenci na kulturnem in verskem polju. Zato je razumljivo, da je Gladbeck dobil pred osmimi meseci prvo jugoslov. privatno šolo, katero podpira jugoslov. vlada.

Koliko Slovencev živi danes v Gladbecku, je težko povedati, ko nikdo ne vodi točne evidence o izseljencih, razen nemške policije, katera pa tudi ne daje rada tozadavnih podatkov. Mislim pa, da jih je preko sedemsto, saj jih je včlanjenih samo v družstvih preko štiriisto, v tem številu pa niso všteti otroci.

Mesto je močno raztegnjeno, kakor vsa industrijska oziroma rudniška mesta. Mesto se je pač razvijalo po potrebi. Kolonije so nastajale v neposredni bližini obeh, zato ni enotnosti v razvidavi. Torej ni to mesto v pravem pomenu, čeprav je po številu prebivalcev precej večje od Maribora, šteje namreč 62.000 prebivalcev. Podobno je našim malim mestom s par glavnimi ulicami, vse drugo pa so same kolonije z enakimi hišami, kakršne imajo tudi naši industrijski kraji, samo da so v notranjosti vse neprimerno bolj snažne. Pravega okusa tu nimajo. Če pomislim na naše lepe barvane hiše, se mi v resnici zdi tu vse mrtvo, sama sivina, golo zidovje, v katerem ni nobenega pravega življenja. Celotno najlepše hiše so po zunanosti mračne. Pa kar barva sama ne otmirvi, otmirvi zaprašnost. Kolikokrat bi rad delal v svoji sobi pri odprtem oknu, pa ni mogoče. Samo dobro uru zadostuje, že se nabere v sobi vse polno saji. Stanujem pač preblizu cehe. Tako moram največkrat sedeti pri zaprtem oknu. Čudno je, kar sem poudaril že v svojem zadnjem dopisu, da je v domovih toliko domačnosti.

Nekaj pa imajo vsa ta industrijska mesta, ki so edel med seboj zelo podobna. Mestni vrtni in drevoedi so tako lepi, tako obsežni, da si v njih najdeš vse nadomestilo za tisto mrtvino, katero vživajo v mestu samem. Ze danes so v gladbeških vrtovih umetna jezera, zasajena ob bregovih z vrbari žajlkami, ki sklanjajo kaor vile svoje vejevje nad vodo, pa bodo še v tem letu naredili novo obširno jezero. V teh vrtovih so igrišča za deco, stadion, moderno kopališče in drugi športni prostori. Na najlepšem prostoru pa stoji krasen spomenik, na katerem so vklesana imena vojakov, ki so padli v svetovni vojni. Sicer čutiš, da te vrtno ni ustvarila narava sama, temveč so delo človeških rok. Človeških zamisli, vendar najdeš v njih neizmerno oddiha.

Prav isto mračnost, katero ti nudi mesto samo, vidiš na ljudeh. Pravijo sicer, da je bilo prej več veselja, več razgibanosti, ko so imeli še vsi delo. Posebno so prednačili Slovenci s svojo živahnostjo in s svojo pesmijo, katera se je v poznih večerih razlagala po kolonijah. Danes pa ni več nekdanje veselosti. Mrak leži tudi na Slovencih.

Nekaj pa je pri teh ljudeh dobrega. Cerkev so vedno polne. Vernost in pobožnost med Gladbečani je velika. Kako se tu ljudje v cerkvah lepo obnašajo celo otroci. Nikdar še nisem videl v cerkvi pri sojenju maši, da bi moral učitelj posvariti svojega učenca zaradi nedostojnega vedenja. Posebnost je tudi, da je v Gladbecku (pa tudi v drugih krajih je tako) vsak dan šolska maša. Ni sicer obvezna za mladino, vendar so cerkve vsak dan polne dece, med katero ne manjka učiteljev. Vse to blagodejno vpliva na naše izseljence, tako da se v tem oziru ne morejo spotikati ob domačino, kateri mu daje lep pogled. No sicer pa so Slovenci tu znani kot veren narod, zato pa so tudi najbolj priljubljeni od vseh izozemcev. Le nekaj pogrešam v cerkvah. Lepo ubranega petja, ki se razlega po naših cerkvah, tu nimajo. Pesmi so resne, skoro bi rekel preserene, preveč razumeke, prav nobene prirčnosti ni v njih. Zelo je tu razširjeno ljudsko petje. Vsi v cerkvi pojo, ne tako kakor pri nas, kjer večina poje le ženske. Prav moške tu najbolj navdušeno poje. Pesmi so enoglasne. Pri slovesni maši poje cerkveni zbor, ki sestoji iz dečkov in moč, enoglasno koralno mašo. Le ob največjih praznikih se oglasi e kora večglasno petje. Zato ni čuda, da Nemci tako radi poslušajo našo pesem, kadar se ob dopoldanskih pobožnostih oglašajo naši pevci v cerkvi.

Celo zvonovi zvone tako otožno, žalostno. Kako sem včasih rad poslušal ubrano zvonjenje svetogorskih zvonov. Velikonočno soboto se mi je zdelo ob slovesni maši, kakor bi se v cerkvi pripravljali na pogreb ne pa na Vstajenje. Pritrkavanja sploh ne poznajo.

Birme po našem običaju tukaj ne poznajo. Učitelj je bofer učencem svojega razreda, učiteljica učenkam svojega. Je pa zato neizmerno lep obred ob prvem svetem obhajilu. Krasen spoved belo

oblečenih deklic z venčki na glavi in enako oblečenih dečkov gre ob spremstvu svojih učiteljev v cerkev. Na čelu nosijo mladi nebroj raznobarnih bander. Posebno lepo je v cerkvi, ko pristopajo malčki ob spremstvu deklic s prižiganimi svečami k mizi Gospodovi. Sploh je ves obred neizrečeno prisen. To je dan otroka. Domači pripravijo na ta dan doma gostije, na katere povabijo svoje najbližnje sorodnike, ki prinese e seboj darila za prvo-obhajanje. To mi je neizmerno bolj všeč, kakor naš pomp ob času birme. Marsikaj bi se lahko učili od Nemcev.

Vse to seveda vpliva na naše izseljence, ki so sprejeli te lepe čige in običaje Nemcev, kar jim ne more nič škoditi.

Seveda se naših ljudi počasi prijemljejo tudi ostale navade, katere z našo miselnostjo nimajo prav nič skupnega. Toda mladina misli, da je tako povsod na svetu. Zato sem že večkrat opazil nekak razdor prav v tem oziru med mladimi in starimi, kateri so pač dva svetova, čeprav žive vsi pod eno streho.

Slibar Tone.

Grozno bogoskrunstvo na Vrhovcih

Ljubljana, 20. maja.

Vrhovci so majhna vas med Vičem in Dobrovo pri Ljubljani. Drže se tik naseljenega ozemlja ter je bila že sprožena akcija, da bi se priključili mestni občini ljubljanski. Ta vas je bila sinoči priča neverjetne podivjanosti in posurovelosti štirih divjakov. 36 letni hlapec Franc Tancic in njegov tovariš 31 letni Albin Špeta, oba uslužbena pri podjetju Čudnu na Viču, dalje 35 letna delavca Ivan Marinko in Alojzij Turk, oba z Viča, so sinoči popivali v neki gostini. Napili so se sicer precej, vendar ne toliko, da ne bi vedeli, kaj delajo. Ko so odhajali iz gostine, so zavili na križpotje, kjer se odcepi cesta proti Polhovemgradu. Tam je stalo lepo znamenje Križanega, kamor je prebivalstvo nosilo cvetje in se pobožno prekrizovalo pred njim. Divjaki pa so se spravili na ta križ ter pričeli neumljenju udrihati s koli po njem. Odbili so mu roke, noge, razbili deščico za cvetje in svče, vmes pa so grozno preklinjali in z najbolj podlimi izrazi sramotili Boga. Nekateri vaščani so jih videli, toda divjakom se ni upal nihče zoperstavljati.

Po tem bogoskrunskem dejanju so vsi štirje še nekaj časa razgrajali po vasi, da so se vaščani za-

Smrtna nesreča mladega delavca

Jesenice, 20. maja.

Danes ob pol devetih je s stebra žerjavove proge z višine 7 in pol m strmoval mladi delavec Potisek Ivan. Na stebri železne konstrukcije je z monterjem privezoval železno vrv za montažo. Ko je bila vrv že pritrjena, je Potisek brez krika nenadoma padel. Priletel je z glavo tako nesrečno, da si je zdrobil lobanjo in so mu možgani izstopili. Vse to se je zgodilo brez krika, kar da misli, da je fantu postalo elabo in da je bil na mestu mrtev. Na lice mesta je prispela takoj komisija z dr. Svabom in policijskimi organi. Pokojni je prišel na Jesenice iz Smartnega pri Ljubljani, da bi našel delo. Je najstarejši sin številne delavske družine, kateri je oče šele pred kratkim umrl. Doma je še 7 otrok. Na Jesenicah je bil cerkveni pevec-solist in živahn fant, ki je vedno z lahkoto plezal po konstrukcijah. Delal je pri montažni tvrdki Strojnih tovarn in livarn iz Ljubljane, ki opravlja neko montažno delo na Jesenicah. Bil je član delavske organizacije ZZZ. Nesrečnemu mlademu delavcu drag spomin, materi, bratom in sestram pa naše sožalje!

Prava pasta za zobe
Ce hočete svoje zobe ohraniti zdrave, potem odstranite z njih oblogo z
ODOL
zobno pasto

Pogreb župnika Franca Božička

Maribor, 20. maja.

Danes smo pokopali kamniškega župnika Franca Božička. Pogreb je pokazal, kako priljubljen in spoštovan je bil pokojnik v kamniški fari, v vsej okolici in v Mariboru. Ob 9 dopoldne so prinesli pogrebci krsto z zemeljskimi ostanki pokojnika iz župnišča ter jo postavili na prostoru med župniščem in cerkvijo. Tisočglava množica jo je obkročila. Truplo je blagoslovil pred župniščem prevzvišeni škof lavantinski dr. Ivan Tomažič, ki se je nato poslovil od pokojnika v krasnih, v srce segaajočih besedah v imenu duhovščine svoje škofije, proslavljajoč ga kot vzornega in gorečega duhovnika, ki je po očetovski skrbel za svoje farane.

Za prevzvišenim je govoril v imenu krajevnega šolskega odbora in šolske mladine šolski upravitelj g. Josip Puhar. Otroški šolski zbor in kamniški cerkveni zbor sta zapela nato dve žalostinki, nakar so se pogrebne slovesnosti prenesle v župno cerkev, kjer je imel g. stolni kanonik in mestni župnik msgr. Umek žalno sv. mašo. Po svetem opravilu se je pojavil na prižnici stolni proš lavantinski dr. Maksimilijan Vraber, ki je naslikal v lepem govoru lik pokojnika ter predložil kamniškimi župljanom še enkrat s prepričevalnimi besedami izgubo, ki je zadela župnjo.

Zatem se je iz kamniške župne cerkve razvil ogromen spredov po cesti proti Sv. Urbanu, kjer si je pokojnik na pokopališču podružne cerkvice izvolil svoje poslednje bivaliče. V spredovu, ki ga je vodil g. kanonik in mestni župnik msgr. Umek, so šli silarji, farani, gasilci, vrsta duhovščine, odlični Mariborčani ter sorodniki za krsto, ki so jo vozili na vozu, pokrite z zelenjem in cvetjem. Gasilska godba iz Maribora je v spredovu igrala žalostinke. Dve uri je trajal vzpon od Kamnice do Sv. Urbana. Pri cerkvi so pričakovali kamniški farani od Sv. Križa nad Mariborom. Ob cerkvi je bila izkopana jama, v katero so pogrebci spustili krsto s pokojnikom. Pred odprtjem grobom se je poslovil od njega njegov najboljši prijatelj msgr. Vreže. Kamniški pevski zbor je nato še zapel pretresljivo žalostinko. Godba je zaigrala zadnji pozdrav, nato pa se je že vsula gruda nad krsto in zemlja je zakrila pokojnika, ki bo ostal Kamničanom kot vzoren in goreč duhovnik ter skrben oče svojih župljanov v nepozabnem spominu.

Romarji „Svete vojske“ na Trsatu in Rabu

Tradicionalno binško romanje »Svete vojske« na Trsat je letos pod duhovnim vodstvom g. P. Benjamina Tomšiča, frančiškana iz Ljubljane, ter gg. župnikov Polaka iz St. Janža na Dravskem polju in Weissa iz Skal izredno lepo poteklo.

Posebni romarski vlak je došel na Sušak v soboto, 15. t. m. kmalu po 18, da so romarji še za dne prišli na Trsat. Po šmarnični pobožnosti domačinov, se je okoli 20 razvila veličastna procesija z gorečimi svečami. Domačini so v gostem špalirju na obeh straneh ceste pobožno poslušali lepo slovensko petje. Po procesiji je bil blagoslov z Najsvetejšim, na kar je pozdravil slovenske romarje v hrvaškem jeziku g. profesor-katehet dr. Sironič s Sušaka.

V nedeljo je bila ob pol 4 tih sv. maša, ob 4 pa z ljudskim petjem. Kljub zgodnji uri je bilo mnogo domačinov v cerkvi radi slovenskega petja. Po sv. maši so romarji hiteli po stopnicah k kristanišču in napolnili lepo ladjo »Plav«, ki je ob 6 odplula proti Rabu. Prelepa je bila vožnja po morju, modrina neba se je v lepem sončnem dnevu harmonično spajala z modrino morja. Romarji so se zadovoljni izkrcali ob 10 na Rabu.

Na Rabu je bila še ena romarska sv. maša, popoldne pa večernice v bivši stolnici. Z Raba so odšli romarji ob 18 in se vrnili pozno ponoči na Trsat.

V ponedeljek je bila glavna romarska slovesnost ob 11: pridiga g. P. Benjamina in sv. maša z ljudskim petjem. Popoldne ob 3 je imel ginljiv poslovljni govor g. župnik Polak, sledile so pete litanije M. B., po litanijah pa so romarji še peli in peli pesem za pesmijo, dokler se ni približal čas odhoda, ko so s solzami v očeh zapeli Mariji v slovo: »Vae prepeva...« Še zahvalno pesem so zapeli in odšli na kolodvor v zavesti, da so preživeli par milosti polnih, srečnih in veselih dni pri Mariji na Trsatu, na morju in otoku Rabu. Posebni romarski vlak se je vrnil v Ljubljano v torek ob 4 zjutraj.

Tramvajski karambol pred sodiščem

Ljubljana, 20. maja.

Nenavaden trk dveh tramvajskih voz št. 15 in 39, ki se je 27. septembra lani zgodil pred »Figovcem«, je že svojčas vzbudil primerno senzacijo. Nekateri potnike je kar vrglo s tramvaja na cesto in so dobili lažje poškodbe. Prebrisani poškodovanci so si preeskrbili zdravniška spričevala in so zahtevali od Maloželezniske družbe primerno odškodnino. Družba je nekaterim, tako nekemu Brandnerju iz Maribora, izplačala po 6000 Dni. Mnogi poškodovanci pa so bili kavalirski in niso stavili nikakih hujših zahtevkov.

Državni tožilec dr. Julij Fellahar je zaradi tega karambola obtožil v smislu § 207-II k. z. voznika tramvajskega voza št. 15 Josipa Kavška, poudarjajoč, da je edino on zakrivil s svojo nepazljivostjo karambol, ko je vozil od pošte proti kolodvoru, a pri »Figovcu« ni pazil na pravilno lego kretnice tako, da je zavozil v voz št. 39, ki je vozil iz Šiške proti pošti. Obtoževalec Kavšek je zanikal krivdo in navajal razne okolnosti v svojo razbremenitev. Navajal je, da je obračal pozornost na neki avto in nekoga motociklista, ki bi kmalu trčila pred otokom skupaj. To ga je spravilo iz ravnotežja. Zaslisanih je bilo več prič, tako ravnatelj inž. Zenko in mnogi očitveji.

Kazenski sodnik-poodinec g. Fran Gorečan je po 2-urni razpravi obsodil Josipa Kavška na 2 mesece strogega zapora, pogojno za 2 leti, ker je iz malomarnosti spravil v nevarnost življenje potnikov, poudarjajoč, da se ni ravnal po predpisih. Branilec dr. Campa je prijavil priziv glede krivde in kazni, državni tožilec pa priziv zaradi preizkušnje in pogojne kazni.

Pogreb je razburil dve fari

Škocijan pri Turjaku, 19. maja.

V »Jutru« št. 31, 6. febr. t. l., je izšel dolgovzen članek, ki je bil poln senzacij za nepoučeno širo javnost. Datiran je bil iz Škocijana pri Turjaku 5. febr. t. l. pod gornjim naslovom. Mi v Škocijanu smo takoj vedeli, pri čem smo in smo pomilovali »Jutrovca« gospoda, ker poznamo človeka, ki skrbi za tako hrano.

Članek je napadal našega in šentjurskega gg. župnika, ki nista pustila, da bi pokopali Škocijanskega farana Fr. Borštnika na nepristojnem pokopališču v Sent Jurju, ampak sta zahtevala, da bodi pogreb po cerkvenih predpisih na farnem pokopališču v Škocijanu, kjer je bilo od strani najožjih sorodnikov Fr. Borštnika vse pripravljeno za pogreb. Ob tej priliki je »Jutro« slavilo kot junaka dneva šentjurskega šolskega upravitelja Trobiša, ki je s škofovim pismom v roki obrnil pogrebni spoved, ki se je pomikal proti Škocijanu, nazaj proti Sent Jurju.

Vsi škocijanski farani smo bili zelo vznemoljeni nad tem, da se vtikajo v cerkveni pogreb ljudje, ki zasledujejo s tem svoje namene in sramoté v javnosti naše duhovnike, ki se strogo drže cerkvenih predpisov. Težko smo čakali, da tudi oblast spregovori besedo in zaščiti čast naših duhovnikov, ki jih je neopravičeno blatilo nasprotno časopisje.

— Vsi, ki mnogo jedo in stalno sede in trpe zaradi tega prav pogosto na trdi stolici, naj pijejo vsak dan čašo naravne »Franz-Joseflove« grenke vode, ki se mora poprej segreti. Davno preizkušena in priznana »Franz-Josefova« voda se odlikuje po svojem sigurnem učinku in prijetni porabi.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15485, 23. V. 25.

izrekom: »Moja nebeska Mati je boljša ko vse matere na zemlji.«

Sedaj poslušajmo dečka samega: »Veliko lepih reči se naučim, če počasi molim zdravomarijo.« Povprašajmo Ga, kaj lepega se je pri tem naučil.

»Kako lepo je to!« nam odgovarja Gvido: »da je tudi mali Jezus, ko je prišel na zemljo, hotel bivati kakor mi pod srcem svoje Matere. Kako je to lepo!« Bil se nam razumel, ko sem molil zdravomarijo. Kako ljubezljiv je Jezus, da je hotel biti tak kakor mi.«

Ne samo Marijine radosti, Gvido je umeval tudi njene žalosti. Svoji materi je namreč razodel svojo skrivnost: da bo Marija kmalu prišla ponj, kar da mu je sporočila že pred štirimi leti. To je razkril materi dan pred svojo smrtjo.

»Moj ljubi sinek!« se je prestrašila mati, »zakaj mi tega nisi nikoli povedal?«

»Ker bi ti pri tem trpela, zato sem ohranil zae.«

V štirih letih po prvem sv. obhajilu je Marija malega Gvidona popolnoma pridobila in pripravila za Jezusa.

Prišel je zadnji dan njegovega življenja.

»Sobotal Danes bom umrl. Ne plakaj, mati! Ko jaz ne bom mogel več govoriti, povej ti Jezusu, da ga ljubim. Položi mi ga na ustnice, da ga bom mogel poljubiti.« Večkrat je poljubil križ in e poslednjim vdihom je izdihnil: »Jezus, ljubim te...« Mati... Bila je sobota 24. januarja 1925.

Kdor je bral, ali bi se bral daljši življenjepis Gvidonov, saj je tudi med nami razširjen v tisočih izvodih, mu postane jasno in jasneje, kaj pomeni Marijino češčenje. Nič manj kakor najbližjo pot k Zveličarju, v njegovo družbo, v njegovo iskreno prijateljstvo. Kdor reče »Marija«, je že na potu k Jezusu.

Marijin otrok se čuti domačega v hiši in bližini Jezusovi. Iskreno in toplo Kristusovo češčenje nam more priti le po iskrenem in toplim Marijinem češčenju.

Iz vsega Gvidonovega življenja namreč zveni Gospodova beseda: »Ako ne boš kakor otroci...«

Timotej:
Flores Mariani
20. Guido Fontgalland
24. januarja 1925.

Krščanstvo je zmogovita resnica, da more uprizorjati svoje zmogovaje celo v nedolžnih in nežnih otrocih. Kogar preizkušnje dolgih let izmodre in pridobe za krščanstvo, nam more biti lepa priča za resničnost naše vere, a še lepše priče za to so mlade otroške duše. In nihče nam ljubeznivosti Marijinega materinskega bistva boljše ne tolmači nego razmerje med Marijo in nedolžnim otrokom. Prav zato je hotel Sin božji najprej postati otrok, da je dal najlepši in najčistejši Devici priliko, da izkaže nad njim svoje globoko materinstvo. Iz tega pogleda Marija ne more nikoli prezreti nedolžnih otrok in vsak čas do današnjih dni si jih je izvolila, da doseže po njih svoje velike namene za Kristusove interese.

Tak izvoljen Marijin otrok je Gvido. Izredno nedolžno in zgodaj dozorelo dete. Gvido nam more s svojim življenjem povedati, kaj pomeni Marija v krščanstvu in v krščanski duši.

Gvidonovi etarši so veliki častilci Marijini. Gvidona je křtitelj komaj křtčenega položil na oltar Marije Device: »Zelim, da bi bil mali Gvido pogumen kristjan in zvest služabnik Matere božje.« Zelja se je izpolnila.

Triletni Gvido je opravil Šmarnice pred domačim oltarjem. To ni bila igračka. Ko mu je namreč nekoč prinesla mati kelih, kadilnico in druge podobne igrače, jo je deček zavrnil: »Teja nočem. To ni prav!« Na njegovi mizici je stala in nad njegovo posteljo je visela in na njegovi žepni uri je bila urezana: podoba Brezmadežne. Božni venci je bil njegova najljubša molitev.

Ali v tem so Gvidonu podobni mnogi otroci. V tem najdemo posebnost Gvidonovega Marijinega češčenja?

Odprimo njegov katekizem. Na prvi strani zagledamo Marijino sliko z njegovim podpisom in

Drobne novice

Koledar

Petek, 21. maja: Kvatre. Feliks Kant.; Andrej Bobola.

Novi grobovi

† V sanatoriju na Lasnitzhöhe pri Gradcu je umrl znani ljubljanski juvelir g. Josip Eberle. Pred letom dni je začel pokojni bolehati. Bogudvano je prenašal bolezen in težke udarce, ki so se vrstili drug za drugim. V teku nekaj mesecev je izgubil brata, sestro in nečaka. Težka žalost, ki je svetu ni kazal, je razjedala njegovo plemenito srce in znatno pospešila, da se je tako hitro sestel z njimi onstran groba. Tamkaj ga čaka tudi njegova mamica, ki jo je nepopisno ljubil. S pokojnim leže v grob mož, ki je užival velike simpatije in spoštovanje. V svoji stroki je bil izredno sposoben, kot trgovec vzoren in kot človek poštenjak in kremenit značaj. Pogreb bo jutri v Ljubljani iz mrtvašnice na Vidovdanski cesti ob petih popoldne.

† V Ljubljani je umrla gospa Marija Štrus. Pokopali jo bodo v petek, 21. maja ob pol 5 popoldne. — V splošni bolnišnici je v nežni starosti 5 let izdihnil Albin Martinčič iz Martinjaka. Pogreb bo v petek ob pol 3 popoldne. — V splošni bolnišnici je umrla gospa Ana Kopitar, soproga skladiščnika drž. železnic v p. Pokopali jo bodo v petek ob 2. popoldne.

† V Mali Ligojni je umrl gospod Jožef Kovač, posestnik. Pogreb bo v soboto iz hiše žalosti na pokopališče sv. Jurija v Mali Ligojni.

† V Bukarešti je umrla v starosti 74 let gospa Tereziya Polley roj. Gmeiner, vdova po revidentu in hišna posestnica. Truplo bodo prepeljali v domovino.

† Na Dobrovrljah Nazarske župnije je v najlepši dobi umrla Marijina družbenka in tretjeredica J. z. r. n. k. o. Tončka. — Par dni prej je imela prav lep pogreb blaga krščanska mati in skrbna gosposinja ga. Fricelj Neža p. d. Kosova. Dosegla je visoko starost blizu 80 let. Najstarejša hčerka m. Kanizija je učiteljica pri Uršulinkah v Ljubljani; franciskan Fr. Kanizij deluje že več let v Kamniškem samostanu kot pevovodja in organist; drugi so tudi dobro preskrbljeni.

Naj jim sveti večna luč! Zaljubljenim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

Mojstrski izpit iz mehanične stroke je napravil g. Janez Kuhar, lastnik tvrdke »Herkules« za pločevinaste izdelke in plombe v Ljubljani. — Čestitam!

Dež, mraz in veter ne škodujeta koži, ki je zaščitena s Tschamba Fii-jem. Drogerija Gregorič dr. z o. z. Ljubljana, Prešernova ul. 5.

— Zlata matura. Ljubljanski in novomeški gimnazijski abiturienti l. 1887 prirede v proslavo 50-letnice mature sestane v Ljubljani 9. septembra t. l. za časa velesjaja. Tovariši naj čas tako razdele, da se bodo mogli te slovesnosti udeležiti.

— Dijaki škofijskega zavoda sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano prirede v nedeljo 23. maja ob pol 4 popoldne zanimivo igro »Pod sovjetsko zvezdo«, dramska zgodba iz današnje Rusije. — Spoštovano občinstvo se vabi k obilni udeležbi.

— Naši kmetje gredo na Češko. Českoslovaška vlada je povabila na Češko 50 kmetov iz Jugoslavije, da si na 15 dnevni ekskurziji ogledajo stanje českoslovaškega kmetijstva. Stroške za to ekskurzijo je prevzela českoslovaška vlada. Iz Slovenije odpotuje 6 kmetov. In sicer Janez Ovsešek iz Predoselj, ki je tudi predsednik Zveze absolventov kmetijskih šol, Janko Jerala iz Vodice, Jože Šinkovec iz Ambrusa, Jože Spindler, župan od sv. Ane v Slovenskih goricah, Tone Cencelj iz Tremelja pri Celju, šteti pa še ni določen, najbrž bo to Anton Kuk iz Konjic. Kmete spremljajo tudi nekateri zastopniki poljedelskega ministrstva ter raznih kmetijskih in združbenih organizacij.

— III. jugoslovanski protituberkulozni kongres bo v času od 22.—24. maja v Arandjelovcu (Bukovačka banja). Vabljeni so vsi člani protituberkuloznih lig. Za udeležence kongresa so dovoljene razne ugodnosti, tako polovična vožnja po železnici, vsem udeležencem kongresa bo nudila uprava zdravilišča brezplačno stanovanje ter 1 večerjo, 2 obedina in 1 banket. Prijavnina za kongres znaša 100 din za člane, 60 din za rodbinskega člana ter naj jo vposiljejo udeleženci takoj na čekovni račun 56489 poštne hranilnice v Belgradu. Na prijavo brez istočasno nakazane prijavnine se vodstvo kongresa ne bo oziralo. Državnim uslužbencem, ki se nameravajo udeležiti tega kongresa, so dovolila centralna oblastva v Belgradu dopust od 20.—28. maja.

GRADO	Pension ERICA - prvovraz. hiša
ITALIJA	z mod. komf. - pens. Lir 27—34
GRADO	Hotel WARNER. Dobroza, druž. hiša,
ITALIJA	Zmerne cene, dun. kuh. Tek. v. Ilustr. prosp.
GRADO	Pens. SAN MARCO MONNA LISA
ITALIJA	Na obali, Dunajska kuh. Nem. hiša. Tek. v.

— »Straža v viharju« — štev. 28. — izide danes. Na to številko se posebej opozarjamo vse, ki si žele jasnosti v današnji zmedbi idej. V tej številki je spregovorjena odlična beseda o problemu, na katerega so znova pokazali dogodki v Konjicah; nadalje bodo razjasnili marsikatero zamegljenost, ki vlada na področju socialne obnove in glede na državno-politično stanje in razvoj sodobne Evrope, članki »Misli k obnovi družbe« ter »Novi Evropi nasproti«. Članek »Slovenski smo fantje...« bo brez dvoma prijetno odjeknil po slovenskih srednjih šolah. V članku »Križa besede II«, ki bo končan v prihodnji številki, bodo našli odgovor nekateri vzvišeni sodniki in ocenjevalci pravilnosti in vrednosti strazarskega dela. Oni, ki na »Stražo« niso naročeni, jo lahko dobe v trafikah. Naročnike in prijatelje, ki še niso poslali naročnine, prosimo, naj tudi do »Straže« izpolnijo svoje dolžnosti, po svojih močeh naj jo pa — ako so prepričani, da je list po svoji vlogi, ki jo v slovenskem javnem življenju izpolnjuje, tega vreden — podprejo tudi preko naročninske obveznosti.

— Vlom na Brezovici. V noči na večerj so neznanec vlomili v župnišče na Brezovici ter odnesli več predmetov v vrednosti kakih 500 Din. Vlom so osumljeni cigani, ki se klatijo tam okoli.

— Vremenska napoved: Evropa: Depresija s središčem na Atlantskem oceanu ima za posledico oblačno vreme, tu in tam dež in megla na zahodu in severozahodu Evrope. Druga depresija je nad Sredozemskim morjem in ima za posledico oblačno vreme na zahodni polovici Sredozemskega morja. Dežuje v območju Alp. V ostalih krajih vlada visok

pritisek z vedrim vremenom. — Jugoslavija: Deloma vedro po vsej kraljevini. V zgornjem Primorju se je zboljšalo. Temperatura se je nekoliko zvišala po vsej državi. Najnižja je zabeležena v Ljubljani 8. najvišja v Podgorici 32. — Napoved za danes: Oblačno v zahodnih krajih in na Primorju. Vedro v ostalih delih. Tu in tam lokalne nevihte.

— Društvo državnih upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani ima svoj redni občni zbor v nedeljo 23. maja ob 8.30 v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti 22. Vabljeni vsi člani.

— Protituberkulozna zveza v Ljubljani opozarja na to, da so v dravski banovini skoraj v vseh večjih krajih protituberkulozni dispanzerji, ki poslujejo določene dneve. Mnogo je pa siromašnih družin, ki bi bile potrebne zdravstvene kontrole po teh dispanzerjih, vendar se ne javljajo, deloma iz nevednosti, deloma iz neodpustljive brezbrzičnosti za lastno zdravje in za okolič. Zveza zato ponovno prosi vse činitele, da napotijo otroke in druge rodbinske člane, ki so ogroženi po jetiki, v najbližji dispanzer. Posebno prosimo za to zdravnike, učitelje, župne urade, dobrodelne organizacije itd., ker nam bodo s tem pomagali v našem boju proti tuberkulozi.

— Ameriška in turška mornarica v naših vodah. Iz Dubrovnika poročajo, da bo dne 7. junija prišla v Dubrovnik ena eskadra ameriške mornarice, dne 12. junija pa turška mornarica. Obe mornarici bosta obiskali tudi druge luke.

— Deček utonil v Savi. Zalostne smrti je te dni umrl v Bosanskem Brodu 12-letni deček Pero Kušič. Zaradi narasle Save se mora od doma v šolo voziti s čolnom. Ko se je vračal iz šole domov, se je prav tako vesel v čoln in odplul proti domu. Na sedež poleg sebe pa je položil knjige. Ko je bil sredi poti, pa je val pograbil knjige. Deček je hotel knjige rešiti, toda pri tem se je sam nagnil iz čolna in utonil. Starši so pozneje opazili prazen čoln na vodi in začeli iskati dečka, katerega so po nekaj urah našli mrtvega.

— Na grob sv. Antona Padovanskega Spomin sv. Antona Padovanskega obhajamo 13. junija, letos je na nedeljo. Takrat bo težko priti do svetnikovega groba, ker ga bodo oblegale ves dan množice ljudstva od vseh strani sveta, zato potujemo mi teden prej, da mu potožimo svoje bridkosti in težave, stiske in tegobe. Kdor želi poromati na njegov grob, naj se prijavi do 26. maja. Na poti iz Ljubljane v Padovo se ustavimo v Gorici (Sveta gora), na povratku pa v Benetkah (Lido) in v Ogledju (bazilika). Vožnja z avtobusom z vso oskrbo stane 460 din. Prijave sprejma in prijaznosti pisarna Hapag. Ljubljana, Pražakova ulica.

— Ali ste se že prijaviili za potovanje s »Putnikovim« avtokarom »luksuz-ekspres« na svetovno razstavo v Parizu od 13. do 27. junija t. l.? Storitve takoj in izkoristite redko ugodno priliko! Potovanje preko divnih pokrajin: italijanske in francoske Riviere, nazaj preko Švice in Dolomito. Cena vožnje in popolne preskrbe na potovanju in v Parizu le 3900 din. Brezskrbno in nadvse udobno potovanje! Prospekti, prijave in informacije »PUTNIK«, Maribor—Celje.

— Najnišji izlet v Mariazell z modernim avtokarom »PUTNIKA«, Maribor. Od 26. do 27. maja. Cena vožnje le 200 din. Zaščitajte si mesto in prijavit se takoj! Vse informacije in prijave »PUTNIK«, Maribor—Celje.

— Novi vozni red Avtoprometne zadruge z o. z. v Ljubljani, ki stopi v veljavo dne 22. maja. Odhodi iz Ljubljane: v Logarsko dolino ob 5 (vozi ob ned. in praz.); v Celje ob 6 (vozi vsak dan); v Lukovico ob 12.5 (vozi vsak dan); v Ljubno—Solčavo ob 15.45 (vozi ob delov.); v Celje ob 16.40 (vozi vsak dan); v Moravče ob 18 (vozi ob delov.); v Moravče ob 21.15 (vozi ob ned. in praz.). — Prihodi v Ljubljano: iz Celja ob 7.52 (vozi vsak dan); iz Moravč ob 8.34 (vozi ob del.); iz Solčave—Ljubno ob 9.1 (vozi ob delov.); iz Lukovice ob 14.2 (vozi vsak dan); iz Celja ob 19.32 (vozi vsak dan); iz Moravč ob 20.24 (vozi ob ned. in praz.); iz Logarske doline ob 22.48 (vozi ob ned. in praz.).

— Nervozni otroci Matere pomislite na to: kofein v navadni kavi lahko škoduje živcem tudi še nerojenega otroka. On preide v mleko in zato otrok ne spi, če je doječa mati pila kavo. Kofein lahko še več škodi nežnemu otroškemu telescu kot pa odraslemu. Zato se otrok tako lahko razburi. Zato je on plah in nepazljiv v šoli. Zato je on blede in lahko nalezljiv za boleznj navzlic najboljši oskrbi. Otroci naj bi pili le od kofeina oproščeno kavo Hag; tudi odrasli bodo kmalu zapazili, da jim gre bolj v slast kot navadna kava. Privoščite sebi in svojim užitek neskođljive kave Hag, prave, najboljše zrnate kave brez kofeina.

— Obolenje zob ne more nikoli nastati, ako se zobje negujejo z dobro pasto in ščetko. Useedline, ki nastanejo iz eline in ustnih sokov (zobni kamen, zobne usedline itd.) in one, ki nastanejo iz živil, izmoghajo zelo hitro in intenzivno lep videz zob. Samo temeljita in redna nega z Odol pasto za zobe štiti Vaše zobe pred obolenjem. Odol pasta za zobe zaradi velike vsebine koloidalnih sestavin odstranjuje vso nečistočo, nepriljen duh in barve, ki se nahajajo na zobeh.

Ljubljana

Petek, 21. maja

Gledališče

Drama, Petek, 21. maja ob 15: »Matura«. Dijaška predstava. Izven. Globoko znižane cene od 14 do 2 din. — Sobota, 22. maja: »Rivala«. Red A. — Nedelja, 23. maja: »Simfonija 1937«. Znižane cene od 20 din navzdol.

Opera, Petek, 21. maja: Zaprt. — Sobota, 22. maja: »Plamen«. Red B. — Nedelja, 23. maja: »Vaseli studenček«. Izredno znižane cene od 24 din navzdol.

Sestanki

Trnovo. Fantovski odsek Prosvetnega društva ima drevi ob 8 svoj redni sestanek.

Naše dijaštvo

Kongregacija akademičark ima danes ob 6 in četrti svoj redni sestanek. Iskreno vabljenje!

Kino

Kino Kodeljevo. Danes ob 20.30 Beli pekel Leni Riefensthal in Plavalasja Karmen Marta Eggert.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6; mr. Hočevar, Celovska cesta 62 in mr. Gartus, Moste.

— V Rim na jugoslovansko razstavo likovne umetnosti poidejo nekatera dela s II. pomladanske razstave slovenskih likovnih umetnikov. Zato bo ta razstava odprta do nedelje 23. maja zvečer v Jakopičevem paviljonu, ter opozarjamo vse one, ki si le zanimive razstave še niso ogledali, da to store še tekom tega tedna.

1 Skupine bojevnikov Ljubljana — Osrednje društvo, Sveti Peter, Trnovo, Bežigrad, Spodnja Šiška, Zgornja Šiška, Moste in Vič prirede kot pripravo za veliko akcijo preureditve Brezij in postavitve groba neznanega slovenskega vojaka iz svetovne vojne v soboto 22. maja 1937 ob 8 zvečer v franciškanski dvorani v Ljubljani (vhod v Franciškanski ulici) svečano proslavo. Sporedi: 1. Slovenec sem (poje moški zbor); 2. Brezje — naša vseslovenska božja pot (predava p. dr. Roman Tominec); 3. Marijini pesmi a) Ti o Marija, b) Bodi pozdravljena sveta Gospa (poje moški zbor); 4. Preureditev prostora pred cerkvijo na Brezjah (predava arhitekt I. Valentincič); 5. Oj Dobrdoj (poje moški zbor). Vstopnine ni. — V nedeljo 23. maja bo na Rožniku ob 9 zjutraj sv. maša za živa in mrtve člane bojevnih organizacij s cerkvenim govorom. Cerkevno opravilo bo imel predsednik bojevnih organizacij g. Miroslav Rataj. Pri maši bo pel moški zbor. Po cerkveni svečanosti bo pred cerkvijo tabor ljubljanskih bojevnikov. Vabimo vse bojevnike, da pridejo dne 23. maja zjutraj na Rožnik! — Odbor.

1 Kupne pogodbe. Pri ljubljanskem okrajnem sodišču je bilo do 15. t. m. letos že predloženih prometni komisiji v odobritev 532 kupnih in drugih pogodb. Samo v času od 1. aprila do 15. maja jih je bilo 214. Celotna vrednost letos prodanih hiš in posestev dosega že nad 65 milijonov. Še nekatere posebne spremembe: Helena Česnova je prodala Nadi Peterlinovi, soprogi notarja dr. Maksa Peterlina v Dol. Lendavi, hišo št. 13 v Smoletovi ulici, vl. št. 418 k. o. Kapucniško predmestje, za 285.000 dinarjev. Posestnik Kukovica Josip je prodal krojaškemu mojstru Franu Strniši hišo št. 57 v D. M. v Polju za 76.000 din.

1 Zanimivosti z živilskega trga. Zaradi vročine in pomanjkanja dožja je rast gob zastala in zato so izginile s trga, ko jih je bilo pred prazniki v velikem izobilju. Prve letošnje kumare so po 16 din kg. Češnje so se pocenile, prodajajo jih že po 8—10 din, boljše vrste, zlasti vipavske in goriske po 12—14 dinarjev kg. Novi krompir je po 4 din, pred mesecem je bil po 10 din. Nova pesa je po 8 din kg.

1 Strelci V nedeljo 23. maja in potem vsako nedeljo dopoldne je ostro streljanje na voblaškem strelišču. Prಿದೆite! — Strelska družina v Ljubljani.

1 Gostilna in bufet z vrtem in malo najvico v v kopalnici Kolesarja se takoj odda za dobo pet let. Reflektantje naj se oglasijo pri g. Andoljšku v Vzajemni posojilnici na Miklošičevi cesti.

1 Pogrešani trgovski potnik. Ze od meseca marca pogrešajo v Ljubljani 60-letnega trgovskega potnika Ivana Koželja s Tržaške ceste 27. Koželj je odšel marca po kupčijskih poslih na Gorenjsko ter se je zadnjič oglasil z razglednico sredi meseca marca iz Smlednika. Pri sebi je imel tudi več denarja. Domači se boje, da ne bi Koželj postal žrtev roparskega umora.

1 Bufet »Rio« postreže z naravnim malinovicem iz gorenjskih malin. Garantirano domač izdelok, brez sirupa.

1 Najden utopljenec. Neki delavec hidroelektrične centrale na Fužinah je včeraj okoli 5 zjutraj zagledal ob bregu Ljubljance nad velikimi grabljami utopljenca. Potegnili so ga na suho. Bil je še svež, iz česar sklepajo, da je truplo ležalo v vodi največ 24 ur. O najdbi obveščeni vevski orožniki so odredili, da so truplo prepeljali v mrtvašnico v D. M. polje. Orožniki so sestavili kratek zapisnik. Pri utopljenecu niso našli nikakih dokumentov, pač pa bankovce za 100 din in nekaj drobiža ter razne listke. Utopljenec je bil po prsih tetoviran. Nosil je razne znake, ki kažejo na slikarsko stroko, kakor tudi začetnice J. R. Domnevajo, da je utopljenec najbrž slikarski mojster iz Most Jančar. Orožniki so uvedli poizvedbo, da dožejeno identiteto utopljenčevca.

1 Čigav je ženski plašč. Policija je aretirala te dni neko tataro, pri kateri je našla tudi siv plašč znanke »Tivar«, ukrojen na »Hubertus«-način. V žepu plašča je bila tudi naglavna ženska ruta z rdečimi pikami. Plašč je bil najbrže ukraden kakoličanki ali bolj preprosti ženski. Katera tak plašč pogreša, naj se zgłosi na policiji.

1 V novo preurejeni restavraciji Lloyd, izvrstna dalmatinska vina, črna in bela po 10 Din liter, cviček ter izborna domača in štajerska vina po najnižjih cenah.

Celje

c O pradavnih prebivalcih v naših jamah bo predaval v ponedeljek, dne 24. maja, v Domu v Samostanski ulici g. prof. Srečko Brodar. Začetek ob pol 9 zvečer (po žurnarijah).

c Društvo za revne otroke v Gaberju je trem dečkom tukajšnje okoliške narodne šole kupilo čevlje in obleko, da so mogli iti k prvemu sv. obhajilu. Šolsko upraviteljstvo izreka društvu, predvsem društvenemu predsedniku g. Ganusnu Ivanu za ta lep dar priročno zahvalo. — Nadalje se upraviteljstvo iskreno zahvaljuje blagim dobrotnikom: gg. Golobu Karlu, Golograncu Konradu, Kalanu Franju, Ravnikarju Teodorju, Pazarincu Antonu, ge. Goričarjevi, gdč. Vošnjakovi, Mohorjevi družbi in Slomškovi tiskovni zadrugi, ki so prispevali, da se je nudil prvoočajancem zajutrak. Vsem dobrotnikom Bog plačaj!

c Koncert pevskega društva »Celjski Zvon« bo v soboto, dne 12. junija t. l.

c Lep dar Vincencijski konferenci. Neimenovani dobrotnik je daroval celjski Vincencijski konferenci 500 din. Blagemu dobrotniku Bog povrni!

c Gostovanje ljubljanske opere. V torek zvečer ob 8 bo pela v celjskem mestnem gledališču ljubljanska opera Mascagnijevo opero »Cavalleria rusticana« in Leoncavallove »Glumač«. Vstopnice se dobe v Slomškovi tiskovni zadrugi.

c Dva usodna padea. V sredo, 19. maja, se je peljal s kolesom 34 letni dninar Trpin Alojz iz Strmca pri Sv. Krištofu. Ko je zavozil s ceste na neko škarpo je padel s kolesa in dobil nevarne poškodbe na glavi. — Heršek Albert, 29 letni pos. sin iz Pake pri Vitanju, je padel 18. maja po stopnicah in si zvil leve roko in nogo.

c Popravi. Pri večeršnjem poročilu o novem voznom redu mestnega avtobusa se je vrnila pomota. Prihod avtobusa Celje-Vojnik-Dobrna od 21. maja do 5. oktobra pod št. II. je ob 8.50 in ne 19.50. Ponovno opozarjamo, da se dobe brezplačni žepni vozni redi mestnega avtobusa v avtobusni pisarni, pri šoferjih avtobusov in pri Putniku v Celju.

c Šolski nastopi gojencev Glasbene Matice v Celju. Drevi ob pol 7 bo v mestnem gledališču nastop gojencev Glasbene Matice srednje in višje stopnje. Del sporeda tega večera je posvečen spominu pokojnega skladatelja Emila Adamiča. Vstop le proti sporedu.

c Kino Metropol. Danes ob 15.15, 18.15 in 20.30 »Ženski raj« (Frauenparadies).

Cerknica

V soboto, dne 22. maja, bo otvorjen v Cerknici Zdravstveni dom, čigar dva oddelka, poliklinika in posvetovalnica za matere in dojenčke, ata začasno nameščena v šolskih prostorih. Poslovne ure bodo ob ponedeljkih in četrtek ob 15 in ob sobotah ob 8 zjutraj.

Maribor

m Podporno društvo žel. uslužbencev in upokojencev v Ljubljani obvešča članstvo XVI. volišča Maribor gl. kol. in XIX. volišča delavnice Maribor, da na podlagi oblastvenega odloka volitve teh dveh volišč n e bodo 23. maja t. l. O ponovnih volitvah bo prizadeto članstvo dovolj pravočasno obveščeno.

m Za gostovanje ljubljanske opere, ki nastopi v ponedeljek s Puccinijevo opero »Madame Butterfly« vlada med Mariborčani veliko zanimanje. Zato si ja treba sedeže čimprej rezervirati.

m V gledališču bo v soboto zvečer premiera Capkove drame »Bela bolez«. Režijo drame, ki jo je v slovenščino prevedel prof. J. Sedvy, vodi Peter Malec, nastopajo pa Nakrst, F. Kovič, Grom in ves dramski ansambel.

m Nemški pisatelj Walter Eberhardt predava v soboto zvečer ob 8 v Ljudski univerzi v nemškem jeziku o Tereziji Neumann. Sedeži po 4 in 2 din, dijaki 1 din.

m Ravateljstvo Trgovske akademije v Mariboru sponoša, da Igor M., ki je vlomil v stanovanje trgovca Trpina, ni bil dijak Trgovske akademije, marveč nekega trgovskega tečaja.

m Ljudska univerza priredi v ponedeljek dne 24. maja baletni večer. Uvodno predavanje o razvoju opere in baleta bo imel prof. dr. Vladimir Kralj. Arije iz Rigolata, Traviata in Lakme bo pela znamenita koloraturna pevka ga. Tinka Vessel-Polla. Razne ples bo interpretiral g. Boris Pilato. Pri klavirju bo ga. dr. Vrečkova.

m Glasbena Matica priredi prihodnji teden v unijski dvorani koncert, na katerem bodo nastopili poleg zbora in orkestra še mladinski zbor, orkester gojencev in najboljši učenci. Koncert hoče podati sliko notranjega dela Glasbene Matice.

m Davčna uprava opozarja, da je 15. maja potekel rok za plačilo II. četrtletnega obroka zgradarine, pridobnine, davka na poslovni promet in luksuz, rentnine, davka na neoženjene osebe, družbenega davka, vojnice in dodatka na skupni brutto promet. Davčni zavezanci se opominjajo, da zapadle davke plačajo v teku osmih dni.

m Trije požari. Posestniku Jožetu Žnidarju v Makolah je pogorela s slamo krita gospodarska lopa. Radi suma zažiga sta bili oblastem prijavljeni dve osebi. Posestniku Antonu Lamprtu, tudi v občini Makole, je do tal pogorelo leseno stanovanjsko poslopje, ki je bilo zavarovano. Požar je izbruhnil, ker so se vnele saje v dimniku. Tretji požar je izbruhnil na gospodarskem poslopu posestnika Popovića Martina v Radušah. Požar je uničil poslopje, živinako krmo in nekaj gospodarskega orodja. Požar so zantelite iskre, ki jih je veter zanesel iz dimnika stanovanjske hiše v suho slamo v gospodarskem poslopu. Vsa škoda je krita z zavarovalnino.

m Vlom v klet železničarja Franca Bajta v Wildenrainerjevi ulici 17 je izvršil neznan storilec. S sekuro je vlomil kletna vrata in odnesel 4 kg sakala in 1 petlitersko steklenico. Bajt ima okoli 200 din škode. Vlom so osumljeni trije mlajši moški, ki so v hiši prosjčili.

m Predzrna tatka. K posestniku Francu Žigartu v Sp. Porčiču je prišla neka Marija Ramšak in prosila če si sme v njegovi stanovanjski sobi odpočiti. Gospodinja je prosila, naj ji prinese kozarec vode. Trenutek, ko je gospodinja stopila po vodo, je tatka izrabila in ukradla 500 din vredno uro in nato pobjegnila.

Mariborsko gledališče

Petek 21. maja: Zaprt. Sobota, 22. maja ob 20: Bela bolezen. Premijera. Nedelja, 23. maja ob 10: Kraljica gansterjev. Nastop Omladinskega gledališča iz Zagreba. Traven.

Jesenice

Kino Krekov dom igra danes ob pol 9 film: »Izgubljeni sin«, po istoimenskem romanu Luisa Trenkerja. V glavnih vlogah L. Trenker in Marija Andergast. Polek tega še filmska burka: »Pobjega nevesta«, polna svežega in zdravega humorja.

Milijoni narcis. Te dni so planinske trate okrog Sv. Križa nad Jesenicami polne narcisnega cvetja. Ob praznikih so jih sicer veliko pobrali, saj je bila na cesti od Jesenic do Sv. Križa ena procesija ljudi, ki so hodili obloženi z narcisnim cvetjem. Naša značilna cvetlica se bo polagoma pomakala proti vrhu Golice, zato hitijo šolski izleti iz vse okolice, da obiščejo nižje sedaj cvetoče trate.

Jubilanti-kovinarji. Jeseniške železarne imajo v svojih obratih veliko delavstva, ki dela pri tvornici nepretrgoma nad 30 let. Samo takih, ki so pri tovarni nad 40 let, je 60. Ti najstarejši kovinarji, ki so nekateri delali še v Bohinju, so se na binško soboto ekupno slikali v tovarni. Lepa je bila slika, ko so se zbrali veterani dela, vsi s ključavnico v gumbnici, da so ponovili romane na davne dni trdega dela.

Ježica

Izlet na Koroško z avtobusom priredi Katoliško prosvetno društvo na Ježici 27, 28. in 29. junija. Obiskali bomo vse najlepše in zgodovinsko važne kraje na Koroškem. Za vodstvo preskrbljeno. Vožnja s propustnico je 160 din. Dve prenočitvi in trikrat kosilo 60 do 70 din. Prijave — tudi iz mesta — sprejema do 30. maja zvečer Lenarčić Simon, Mala vas—Ježica. Nadaljnje informacije istotam.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Novi slovenski pravopis, ki sta ga sestavila leta 1985 dr. Breznik in dr. Ramovš, izdalo Znanstveno društvo na univerzi, v prodajo pa ga je prevzela Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, je vsa slovenska javnost sprejela z velikim zadovoljstvom, ker je s tem dokončno rešeno vprašanje enotnega pravopisa. Veak kulturne narod težja za tem, da dobi svojo splošno veljavno, enotno slovnico ter svoj enoten, povsed priznani pravopis. To smo Slovenci po precej dolgem času dosegli in moramo biti sestavljalca le hvaležni za veliko kulturno delo. Zato je neobhodno potrebno, da si knjigo naroče vse srednje, učiteljske, meščanske ter tem primerne šole, kjer se poučuje slovenski jezik, da se na ta način čimprej doseže enoten pouk v pravopisju. Pozdravljamo zato najnovejšo odredbo kr. banske uprave dravske banovine z dne 28. januarja 1937, ki odreja vsem šolam uporabo dr. Breznik-Ramovševega slovenskega pravopisa že v šolskem letu 1937-38. Sličen poziv so prejeli že ljubljanski mestni uradi, samoupravni banovinski ter občinski uradi. Potreben je dalje vsaki trgovski, privatni pisarni, pisateljem, novinarjem ter vsakemu, ki hoče pravilno pisati in lepo pravilno govoriti. Breznik-Ramovšev pravopis ni le pravopisni ampak tudi istočasno pravorečni slovar. — Ker je kritika opozorila na nekatere pomanjkljivosti, sta sestavljavca knjigo vnovič pregledala in izdala seznam popravkov, ki so vsem, ki so knjigo že kupili — brezplačno — na razpolago. Knjigo prodaja Jugoslovanska knjigarna, cena vezani je 60 Din.

Gostilničarji zborujejo

Kranj, 20. maja 1937.

Včeraj so se zbrali v Kranju delegati gostilničarskih združenj iz vse Slovenije na občni zbor Zveze gostilničarskih združenj. Zbralo se je lepo število gostilničarjev iz vseh naših krajev, ki so v soboto prisostvovali najprej predkonferenci. Danes dopoldne pa je bila glavna skupščina Zveze, kateri je prisostvovalo okoli 250 delegatov. Skupščino je vodil predsednik g. Ciril Majcen, ki je najprej pozdravil navzočega zastopnika g. bana dr. Natlačena okrajnega glavarja g. Lipovška, zastopnika fin. ravnatelja insp. g. Prudiča, zastopnika železn. ravnateljstva komisarja g. Hvastjo, ravn. Zveze za tujski promet g. dr. Žižka, kranjskega župana g. Cesnja, nar. poslance gg. dr. Koceta, dr. Semrova in M. Brenčiča ter končno tudi zastopnika Zbornice g. Peterlina. Prečital je pozdrave, ki jih je prejel občni zbor med njimi pozdrav ljubljanskega župana dr. Adlešiča, mariborskega župana dr. Juvana, Državne zveze gost. združenj, Združenja gostilničarjev itd. iz Budjevic, Tujkoprometne zveze iz Maribora itd.

Nato so bile sprejete vdanostne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II. in Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu, brzojavni pozdravi ministrom dr. Stojadinoviču, Letlici, dr. Vrbančiču, banu dr. Natlačenu in načelniku dr. Krpanu. Ugotovljeno je bilo, da je na obnem zboru zastopanih 46 združenj z okoli 250 delegati.

V imenu g. bana je nato pozdravil zborovalce okr. načelnik g. Lipovšek, ki je ob tej priliki imel daljši nagovor, v katerem je zlasti poudaril, da ovirajo gostinstvo še mnoge ovire. Toda gostilničarstvo se zna prilagoditi izpremenjenim razmeram in gre naprej z duhom časa. Gostilničarstvo ima tudi dobro strokovno organizacijo, kateri se ima zahvaliti marsikaj na svojem sedanjem ugledu.

Sledilo je poročilo predsednika g. Majcena, iz katerega posnemamo, da se opažajo sicer znaki izboljšanja, toda to izboljšanje ni občutno pri srednjih stanovih in industrijskem delavstvu, ker ovira tu izboljšanje val dragine, ki je nastal zaradi splošnega dviga cen, dočim so prejemki ostali imensko neizpremenjeni. V sedanjih časih je prišlo do nelegalne trgovine in obrti v največjem obsegu. To težko občuti legalna trgovina in obrt, pa zato zahteva, da naj oblasti strogo postopajo s šušmarjem, ki že imajo od kakšnega drugega polkica dohodke, ali pa druge možnosti obstanka. Zvezna uprava se zahvaljuje za razumevanje finančnemu ministru g. Letlici, zlasti za doseženo pavšalizacijo trošarin na alkoholne pijače. Žal je zato vprašanje v naši banovini ostalo odprto, zato zahteva zveza individualno pavšalizacijo in da se poostri kontrola. Borbi se imajo zahvaliti gostilničarji, da gostilničarstva ne smatrajo več za molzno kravo pri javnih dajatvah, kar je posebno uspeh delovanja reklamacijskih odborov. Zveza je veliko sodelovala pri zakonodaji ter je bila konzultirana pri obravnavanju cele vrste važnih vprašanj, katere našteva poročilo. Poročilo nato obravnava lanske zbornične volitve. Posebno se zahvaljuje gostilničarji poslancau dr. Kocetu, kateremu so bili doseči znižanje točilne takse, s čimer se namemu gospodarstvu prihranjenih na milijone dinarjev v naši banovini. Glede nekega bojkota tujih vin v Sloveniji pravi poročilo, da je pripraviti veliko ponudbo tujih vin v naših krajih preveliki produkciji nižinskih vinogradov in se edina rešitev za vinogradništvo v tem, da se odpre izvoz. Končal je s pozivom na složno delo v organizaciji.

Sledilo je poročilo ravnatelja g. Petelina, iz katerega je posneti, da šteje Zveza 51 včlanjenih združenj, ki so štela 4908 članov, od tega je bilo 2917 moških, 1917 ženskih in 74 pravnih oseb. Vsa podjetja zaposlujejo 2404 osebe. Lani je bilo izdanih 42 novih koncesij, starih pa je bilo 153 obnovljenih. Nato našteva poročilo vse važnejše akcije zveze od lanskega obnove zbra sem, ki kažejo, kako obsežno je bilo delo zveze, pa tudi kakšni uspehi so bili doseženi.

V imenu mesta Kranja je naslovil na zborovalce daljši nagovor župan g. K. Cesenj, ki je posebno poudaril pomen Kranja ne samo v industriji, ampak tudi za tujski promet. Tega se tudi zaveda sedanja občinska uprava, ki stremi za izboljšanjem položaja mesta Kranja. Glede pavšaliranja pa je mnenja, da je treba gledati tudi na interese občinskih financ, pozdravlja pa strogo kontrolo.

V imenu zbornice je pozdravil zborovalce g. Miro Peterlin, želeč zboru veliko uspehov. Obširno je razložil položaj glede obdavčbe vina nar. poslanec g. M. Brenčič iz Ptujca. Tako vinogradniki kot gostilničarji so za pavšalizacijo ter apelira na g. bana, da naj to izvede. Uvede naj se zopet stari avstrijski sistem, da se dovoli prodaja konzumentom gotovih količin za osebno porabo, nadalje naj se dovoli prodaja pod vejo samo siromošnim vinogradnikom. Vsekakor je splošna želja gostilničarskega stanu, kar zagovarjajo tudi poslanci, da se uvede pavšalizacija tako banovinskih kot občinskih trošarin. Za njim je poročal še g. dr. J. Koce o borbi za interese go-

stilničarskega stanu. Cestital je Zvezi, da je njenemu delu uspelo doseči take uspehe za svoj stan tako na polju davčne kot obrtne zakonodaje. Trošarinsko vprašanje je postalo pereče spomladi leta 1932., ko so bile trošarine odpravljene in je od tedaj naprej zelo težavna borba, da dobimo prejšnje pridobitve nazaj. Na strani merodajnih faktorjev obstoja dobra volja za rešitev vseh važnih vprašanj. Tudi glede obrtne zakonodaje bo treba vedno bolj poudarjati argument krajevnih potrebe in je g. poslancu minister trgovine in industrije dr. Vrbančič v proračunski debati obljubil, da bo izdal tozadevno posebno uredb.

O računskem zaključku za 1936 je poročal ravnatelj g. Peteln, poročilo nadzorstva pa je podal g. Dolničar. Po absoltoriju je bil sprejet tudi proračun za 1937 ter je bilo dano upravi Zveze na prosto, da izstopi iz Vsedržavne zveze gostilničarskih združenj. V nadzorstvo so bili izvoljeni gg. Fr. Kramar, J. Zupan in Leop. Zupančič.

Gostinstvo in tujski promet.

O tem je poročal g. Vrhunc z Bleda. Iz njegovega referata posnemamo, da je poleg gostinstva še mnogo faktorjev, ki so merodajni za tujski promet in pri katerih se mora tudi gostinstvo boriti za povečanje našega tujškega prometa. Predvsem je treba urediti naše ceste, med temi je treba čimprej odpreti cesto St. Vid—Jepra. Za inozemske avtomobiliste naj se zvišajo cene bencina. Gostinstvo pozdravlja uvedbo turističnega dinarja. Sanacije so potrebne razmere v kreditiranju hotelov. Ustanovi naj se posebna hotelirska kreditna banka, ki naj bi dajala kredite po 4% in bi imela zaslobo pri Narodni banki.

Poenostavi naj se izdaja potnih listov in odpravi naj se vizum. Vožni red je treba prilagoditi zahtevam tujškega prometa. Predvsem naj nedeljske ugodnosti veljajo tudi ob praznikih in naj veljajo že od petka popoldne do ponedeljka zvečer, kakor je to n. pr. v Avstriji. Apelira na kr. bansko upravo, naj posveča izdaji novih koncesij večjo pažnjo in da naj ne dovoli ustanavljanja manjših obratovališč, ki za tujski promet nimajo pravega pomena.

Gostinstvo in šolstvo.

Iz referata g. Berliča (Ptuj) posnemamo, da bi bilo potrebno boljše skrbeti za gostilniški naraščaj, ker sedanje šolstvo ne odgovarja modernim zahtevam. Uvedejo naj čimprej pomočniski in mojstri izpit, ki bi nudili zadostno jamstvo o strokovni sposobnosti prosilcev ali prosilk za novo podjetje. V naši banovini naj se ustanovi dveletna gostinška šola, ki bi nudila vso potrebno izobrazbo gostinskemu naraščaju. Že sedaj naj banska uprava rigorozno postopa in najstrožje kvalificira prosiče za podelitev koncesij, če hoče obvarovati dober glas slovenskega gostilničarstva.

Gostinstvo in davčna politika.

O tem je poročal g. Peterlin. Gostilničarstvo teži največje število davkov, katerih je okoli 70 posameznih dajatev. Zato nastopa tudi v posebno veliki meri problem dvojne obdavčbe, katero še poostrejuje samopravne nove dajatve. Gostinske obrate so obdavčevali po prav posebnih metodah, posebno glede pridobnine, zgradarine in davka na poslovni promet, kar so zelo težke dajatve. Zato navaja referat na koncu referata celo vrsto izpremenjalnih predlogov za novelo davčne in takse zakonodaje.

V imenu Zveze za tujski promet je pozdravil zborovalce ravn. dr. Žižka, ki je posebno poudaril istovestnost ciljev in prizadevanj Zveze za tujski promet in Zveze gostilničarskih združenj. Če hočemo priti na boljše, potrebujemo krepak in zdrav gostilničarski stan. V imenu žel. ravnatelja dr. Faturja je pozdravil zbor g. Hvastjo, ki je izjavil, da je železniška uprava pripravljena sodelovati pri pospeševanju tujškega prometa z gostilničarskimi organizacijami. Govoril je tudi še poslanec doktor Semrov, ki je čestital gostilničarjem za tako uspešno delo in lepo izvedeno stanovsko organizacijo. Sledila je obsežna debata o vseh strokovnih zadevah, ki je pokazala, kaj vse teži naše gostilničarje. Končno so bile z velikim odobravanjem sprejete naslednje resolucije:

Resolucije.

1. Gostilničarji pozdravljajo akcijo kr. vlade, s katero je dana možnost, da pride iz kaosa, v katero je niso bili novele trošarinskega zakona iz leta 1932 uvedene samo gostilničarji, ampak tudi vinogradniki. Ta novela je ogrozila i banovinske i občinske finance. Z ozirom na določila čl. 23 fin. zak. za 1937—1938 apelirajo gostilničarji na g. bana, da omogoči pavšalno pobiranje ban. in obč. trošarin pri gost. podjetjih in da se istočasno uvede stroga kontrola vsega prometa z vinom in žganjem z zasebniki. Le na ta način bomo prišli zopet do urejenega prometa z vinom in žganjem. 2. Gostilničarji poudarjajo, da je njih stan sorazmerno napram drugim stanovom še vedno preobčutno obdavčen, kar je sicer v zvezi z načinom posla, zaradi katerega ima davčna oblast možnost ugotoviti točen zaslužek in promet gostilničarjev, ki zaradi tega 100% plačujejo svoje davčne obveznosti. Baš zato je dolžnost davčne uprave, da

ne postopa prerigorozno pri ocenjevanju gost. dohodka, ki je itak že v celoti zasežen kot pri nobenem drugem stanu.

3. Gostilničarji ugotavljajo, da se še vedno v mnogih primerih vrši neopravičeno poseganje v gost. stroko. Zlasti velja to za oddajo hrane, stanovanj po zasebniki. Posebno se je razpaslo prodajanje alkoholnih pijač, kar ni samo proti obrtnim predpisom, na škodo gostilničarstva, temveč tudi v moralno in fizično škodo naroda. Prosimo gospoda bana, da v vprašanju neopravičenega posega v gostinske obrte posveti vso svojo pažnjo in odredi obrtnim oblastvom, da najerngicneje in brez vsakega obzira zatre te nezdavne pojave.

4. Gostilničarji tudi ugotavljajo, da se kljub jasnim določilom in duhu obrtnega zakona v pre mnogih primerih pri obrtnih oblasteh ne upošteva krajevna potreba, četudi ni stvarno podana. Gostilničarji apelirajo na izvršno oblast, da izvršuje samo zakon in se ne ozira na nobene druge razloge kakršnegakoli značaja. Nepotrebno izdajanje novih dovolil je rakrana, ki ogroža obstoj gostiln. stanu, na vsak način pa onemogoča izpopolnitev stanu, kakor to zahteva ugled naše banovine kot eminentne tujsko-prometne pokrajine.

5. Gostilničarstvo ponovno prosi, da se omilijo odredbe glede priložnostnih godih in priložnostnega plesa, s čemur bi se onemogočilo prirejanje zabav in veselje po zasebnih domovih.

6. Gostilničarstvo ugotavlja, da vsi davčni ukrepi glede olajšav za našo hotelsko industrijo v izrecno tujkoprometnih krajih niso meli nobenega vidnega efekta. Zato pozdravlja namero g. fin. ministra, ki hoče v sanaciji v izrecno tujkoprometnih krajih priskočiti še izdatneje na pomoč.

7. Gostilničarstvo apelira kot eden najvažnejših stebrov tujškega prometa, da se javna dela, predvsem cestna, v naši banovini pospešeno izboljšujejo, odnosno zgrade, kar je eden glavnih predpogojev za čim večji inozemski obisk.

8. Gostilničarji izjavljajo, da solidarnost z drugimi stanovi prosijo kr. vlado, da čimprej pristopi k ureditvi našega kreditnega trga, zlasti pa, da se ozira na naše kreditno združništvo.

S tem je bil dneveni red izčrpan, nakar so se popolne podali udeleženci na izlete na Jezersko in na Bled.

Dviganje cen lesa na panju

Začasna državna uprava razlaščenih veleposesniških gozdov opozarja zlasti male gozdne posestnike na povisek cen lesa v zadnjem času. Za male gozdne posestnike so spremembe na lesnem trgu, ki so nastopile, velikega pomena zlasti, če upoštevamo vse bridke izkušnje, ki so jih doživeli gozdni posestniki v zadnjih letih.

Cene lesa so v naših krajih od leta 1930 naprej neprestano padale. Najnižje stanje so dosegle lani za časa trajanja sankcij proti Italiji. Tedaj je bil ustavljen vs izvoz lesa v Italijo, ki je bila glavni odjemalec naše lesne industrije. Z nastopom sankcij se je sicer povečalo povpraševanje po našem lesu v Angliji, vendar naša razmeroma mala in slabo organizirana lesna industrija ni mogla hitro ugoditi željam angleških tržišč. Prilagoditev na angleško tržišče je bila v naglici nemogoča zlasti radi strukture našega gozdnega gospodarstva, ki je razdrobljeno na veliko število malih posestnikov. Proti koncu leta 1936 se je tudi povečalo povpraševanje iz Nemčije in ker je bila končana vojna v Abesiniji, so se začele cene lesa dvigati.

V začetku leta 1937 so se začeli boljšati odnosi s Italijo in kot posledica sklepa prijateljske pogodbe se pričakuje zvišanje cen.

Predvsem se je povečalo povpraševanje po okroglem lesu, ker so bile zaloge rezanega lesa že izčrpane. Udeležba pri družbah na večjih gozdnih posevkih je bila zato zelo živahna. Tako so bile na dražbah Začasne državne uprave razlaščenih gozdov v Ljubljani za les iz razlaščenih gozdov v letu 1937 stavljeni prav različne ponudbe. Dražbe so se vršile za les iz kočevskih in turjaških gozdov. Za tehnično uporaben les v gozdu na panju, v oddaljenosti od 10—30 km od železniških postaj, so bile dosežene sledeče cene za 1 plm:

za bukovno hlovdovino od 28 cm srednjega premera navzgor 25—77 din;

za jelovo (smrekovo) hlovdovino od 10 cm srednjega premera navzgor 40—125 din.

Cene se ravnajo seveda po kakovosti, možnosti tvorjenja, razžaganja na bližnjih žagah itd.

V splošnem so bile stavljene zelo različne cene in sicer za 50—400 odstotkov višje kot v letu 1936. Ta različnost v doseženih cenah je predvsem posledica nestalnosti oziroma nejasnosti na lesnem trgu.

Stanje Narodne banke

Dne 15. maja je bil izkaz Narodne banke naslednji (vse v milij. din. v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 8. maj):

Aktiva: zlato v blaginjah 1.635.65 (+ 1.7), zlato v inozemstvu 30.3, skupna podlaga 1.665.95 (+ 1.67), devize izven podlage 744.94 (+ 30.65), kovani denar 428.3 (+ 12.65), posojila: menična 1.438.1 (+ 21.9), lombardna 240.64 (— 1.06), skupno 1.687.7 (+ 20.9), prejšnji predjudni državni 1.650.25 (+ 0.4), razna aktiva 1.044.06 (+ 11.4). Pasiva: bankovci v obtoku 5.360.7 (— 86.95), drž. terjatve 42.1 (— 0.2), žiro 1.138.1 (+ 56.94),

Čemu tako nervozni?

Zdravi, krepki živci s neprečlenljivo premoženje, s katerim je treba varčno ravnati. Zato toliko zdravnikov svetuje kavo Hag, ki varuje živce in dopušča globok in krepilen spanec. Poskusite torej tudi Vi enkrat s kavo Hag. Ta najfinejša kofeina prosa zrnata kava je tako dobra in zdrava, da ji boste stalno dajali prednost pred drugimi.

KAVA HAG VARUJE VAŠE SRCE!

razni računi 993.6 (+ 95.1), skupno obveznosti po vidu 2.173.8 (+ 149.0), razna pasiva 320.1 (+ 16.1).

Obtok bankovcev in obveznosti po vidu 7.534.5 (+ 62.06), skupna podlaga s primom 2.140.75 (+ 2.15), samo zlato v blaginjah s primom 2.101.8 (+ 2.15), skupno kritje 28.41 (28.61)%, od tega samo z zlatom v blaginjah 27.89 (28.09)%. *

Ljubljanski velesejem od 5. do 14. junija vam bo dokazal, da naša čvrsta in k napredku stremenja volja tudi v teh težkih časih gospodarske depresije ni klonila. Paviljon za paviljonom vam bo odkrival čuda domače iznajdljivosti, ki se je znala prilagoditi i novim zahtevam i plačilni zmoglosti širših slojev. Karkoli potrebujete, boste našli sredi ogromne izbire vse, od strojev in poljedeljskega orodja, tekstilnih izdelkov in avtomobilov, stanovanjske opreme in produktov žilveike industrije, pa še mnogo drugega do najrazličnejših praktičnih novosti, ki vam bodo olajšale delo in pomogle pri varčevanju v gospodarstvu.

Borza

Dne 20. maja.

Denar

V zasebnem klingeru je ostal angleški funt na naših borzah neizpremenjen: v Ljubljani na 238 denar, v Zagrebu in Belgradu na 238.20—238.80.

Avstrijski šiling je v Ljubljani popustil na 8.01—8.11, v Zagrebu na 7.9750—8.0750, v Belgradu na 8.03 blago.

Grški boni so beležili v Zagrebu 32.62—33.35, v Belgradu 32.86—33.56.

Italijanske lire so iskali v Belgradu po 2.10. Nemški čeki so v Ljubljani popustili na 12.06—12.26, v Zagrebu so ostali neizpremenjeni na 12.0750 do 12.2750, za konec maja so beležili 12.16 denar, za konec junija in avgusta 12.15—12.35. V Belgradu so beležili 12.08—12.28.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 2.692.927 din, v Belgradu 2.398.000 din. Efektni promet je bil v Zagrebu prav slab, dočim je v Belgradu dosegel 1.897.000 din.

Ljubljana. — Tečajji s primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2398.16—2412.76
Berlin 100 mark	1751.53—1765.41
Bruselj 100 belg	734.95—740.01
Curih 100 frankov	996.45—1003.52
London 1 funt	215.31—217.37
Newyork 100 dolarjev	4331.01—4367.32
Pariz 100 frankov	194.76—196.20
Praga 100 kron	152.04—153.14
Trst 100 lir	228.70—231.78

Curih. Belgrad 10, Pariz 19.515, London 21.6275, Newyork 437.625, Bruselj 73.725, Milan 23.05, Amsterdam 240.625, Berlin 175.85, Dunaj 81.70 (82), Stockholm 111.50, Oslo 108.675, Kopenhagen 96.55, Praga 15.26, Varšava 83, Budimpešta 86, Atene 3.90, Carigrad 3.45, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.565, Buenos-Aires 132.875.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% inv. pos. 87—88, agrarji 52—53, vojna škoda promptna 405—407, 4% sev. agrarji 52.50, 4% sev. agrarji 51—53, 8% Bler. pos. 94.50—95.50, 7% Bler. pos. 85—86, 7% pos. DHB 98—99, Trboveljska 255—270.

Zagreb. Državni papirji. agrarji 52—52.50, vojna škoda promptna 405—407, 4% sev. agrarji 52.50 blago, 8% Bler. pos. 94—95 (95), 7% Bler. pos. 85.50 blago. — Delnice. Priv. agr. banka 195 denar, Trboveljska 250—280, Gutmann 65 bl., Isis 25—30, Danica 42 bl., Osi. liv. 180—190, Osi. kodk. tov. 160—200, Jad. plov. 400 den., Oceania 250 denar.

Belgrad. Državni papirji. agrarji (53), vojna škoda promptna 407—407.75 (407.50, 407.25), begl. obv. 76.25—76.50 (76.50), dalm. agrarji 74—74.50 (74.25), 4% sev. agrarji 51.75—52.50, 8% Bler. pos. (94.50), 7% Bler. pos. 85.75—86 (85.50), 7% pos. DHB 99 denar. — Delnice. Narodna banka 7150—7200, Priv. agr. banka 197—198 (198.25, 197.50).

Kulturni obzornik

Beseda o zaščiti vojnih žrtev

Oblastni odbor združenja vojnih invalidov, vdov in sirot za Slovenijo v Ljubljani je izdal 32 strani obsegajoči pregled invalidske zakonodaje pri nas ter jo podvrzel kritiki. Tako ima javnost priliko, da se seznanj za vprašanjem, ki muči na tisoče ljudi po slovenskih in drugih krajih naše države, da spozna današnji položaj številnih žrtev svetovne vojne. Ta mala knjižica ne predstavlja nobene literature, ki bi hranila v sebi lepoto in mirna dognanja, temveč je neposreden krik iz stiske zavrženega življenja, pretresljiva podoba čudne pravčnosti, ki jo slavna domovina izkazuje pod njeno zastavo pohabljenim, uničenim, v boleznih, zaničevanju in bedi ginečim ljudem. To je knjiga stvarnosti in nazornega nauka, kjer ni nobena stvar pripisnjena in nobena izmišljena: podatki in dejstva. Ena izmed tistih, ki ji nerodnost stavka ne more vzeti veljave in pomena. Po sleherni vojni se godijo stvari, o katerih govori beseda vojnih žrtev, in te stvari so žalobgo zajatani, izbrisani deli v zgodovini, ki jo učijo šolske knjige. Najbrž zato, ker nima velikih junakov in slave vrednih dejanj. Neznana množica je tod prizadeta, neznani ljudje brez rok, brez nog, v gnolbi in popačenosti, zagrenjeni in obupani, mimo katerih gremo z občutkom odpora, kadar jih srečamo na cesti. Kakor da so naša slaba vest ali žalostno znamenje naše negotove prihodnosti. Zares ne pričakovan vtis napravljajo vojni invalidi z svojo

besedo v današnjih dneh zaostrenosti in povečane nestrpnosti, ko z vseh strani prihajajo klic k udarnosti.

Beseda o zaščiti vojnih žrtev govori o zgodovini invalidskega zakona v naši državi ter kritizira nehumane in neopravičene določbe zakona iz leta 1920, ki so prizadele veliko število težkih invalidov, vdov in sirot. Kakor povsod, sta tudi nad njimi trdo zagospodarila šablona in uradni mehanizem, zlasti pa se je izkazala neopravičnost zakonodajalca. Dolga vrsta grobn in pritožb se vrsti pred nami v vrsticah drobne brošure, kjer so navedeni vsi podatki: ime in kraj, datum in položaj, in to iz raznih krajev Slovenije. Invalidi so izrekli vse svoje tegobe in pokazali na svoje potrebe. Svoje zahteve so oblikovali v šestih točkah s pozivom na javnost in odgovorne državnike, da je pravična, humana in socialna rešitev invalidske zaščite vprašanje človeškega dostojanstva, vprašanje narodne zavednosti in ponosa. Na koncu teksta je sedem statističnih tabel o stanju vojnih žrtev glede na najbolj pereče določbe invalidskega zakona. Najbolj pa pričajo za vojne žrtve številne slike, ki so med besedilom, in ki nam kažejo invalide, vdove in sirote, kakršni so dandanes.

Srbski pisatelj Laza Lazarevič je leta 1882 napisal povest o očetu, ki se mu je vrnil sin brez roke in noge »Vse to bo narod pozlatil«. Zaključuje jo takole:

»Blago je še nekaj časa govoril: Vse to bo narod pozlatilo! Potem je predragalil: »Vse to ti bo Bog poplačal!«. Na koncu se je vdal pijači in kmalu umrl. Njegov sin pa sprejema podpore iz invalidskega fonda in — berači!

Če hočete, mu lahko daste miloščino.

Od leta 1882 do leta 1937 je preteklo 55 let in današnja beseda vojnih žrtev je dobro merilo, za koliko se je razvila javna socialna kultura v tem razdobju.

Mladika, družinski list, ki ga izdaja Mohorjeva družba, izhaja zmerom redno in je pred vsem poln zanimivih spisov, in člankov, iz vseh področij. Obsežne leposlovni del prinaša tudi v majski številki več stvari v prozi in stihih. Za »živo plamenico«, ki jo v nadaljevanjih piše Mara Hus, je objavljen prevod s francoskega »Otroško zavetišče«. Oskrbel ga je Edvard Kocbek. V tej sliki iz življenja in otroškem zavetišču opisuje Marie René tudi dva slovenska otroka, kako prihajata do prvih stikov s tujim svetom okoli sebe, ki ga tvorijo Francozi, Poljaki. Italijani itd. Redek francoski dokument o slovenstvu v Franciji je izšel v prilogi revije Espirij. Viktor Smolej je napisal »Umor v grajskem parku«, kjer prikazuje obupalno razpoloženje in brezizhodno misel ob mladem človeku, ki so ga poslali na »brezplačen dopust«. Ivan Zorec nadaljuje svoje zgodbe »Iz nižav in težav«, ki so poučne in vzgojne ter so bogate miselnih in osebnih srečanj iz nedavnega sveta slovenskega študentstva. Jože Dular je poleg pripovedne, baladno zveneče pesmi »Zadnji dan kmeta Toneja« objavil tudi vaški dogodek iz vojnih časov »Zvonova«. Poučne opise s svojega potovanja »Cez Cedron na Oljsko goro« piše dr. Andrej Snoj. — Pesmi so objavili še Alojzij Jezerski (Rdeče slutnje), Ivan Campa (Obraz v ogledalu), releskiven sonet, ter Leopold Stanek (Podletu v spomin) ki je z ironičnim občutjem pokazal sodobno resničnost ob smrti prijatelja. — Zaključeni so zanimivi spominji, ki jih leta 1919 napisal dr. Ivan Svetina

pod naslovom »Moje življenje«. Francisek Pengov piše »Iz zgodovine pisalnega stroja«, Vinko Mörderdorfer pa zbira slovensko narodno blago. Sledijo poročila k slikam in o novih knjigah. — Pešter je oddelek Dom in družina, kjer je Krista Hafner priredila po angleškem Lepoto in modo. dr. B. Dragaš piše o otrocih brez doma, Jelica in Niko Kuret poučujeta o igračah za prvo otroško leto, Eliza Skaličky pa o ovoju in albumu. — Tudi za kuhinjo in zabavo ima Mladika veliko gradiva. Tehtne pa so misli, ki so na kraju lista.

»Sestrinska riječ« je glasilo jugoslovanskega društva zaščitnih sester, ki služi njihovim stanovskim interesom, skrbi za poglobljenje njih izobrazbe ter prinaša zanimive slike iz njihovega praktičnega delovanja. Pred kratkim je izšla prva letošnja številka (kot dvojna, ker list izhaja vsak drugi mesec), ki posega s svojimi članki v socialno higijeno ter njene pogoje in ima mnogo poučnih poročil o položaju posameznih družin in posameznikov glede osebno zdravstvenega in socialno higijenskega stanja, kakor ga sestre opazujejo v svoji službi med ljudmi. Poleg člankov prof. dr. Vladimira Cepuliča (Zaščitna sestra v dneh protituberkulozne borbe), sr. Olge Zwieback (Iz dnevnika sestre, ki obiskuje), dr. Mice Trbojevič (Zakaj odgovarjajo kolonije današnjim našim socialnim razmeram), ter sr. Lujze Janovič (Disiplina, Sestre na Poljskem) je tudi slovenski članek sr. Cebelje Ane: Zaščitna sestra obiskuje jetlične. Obsežna so stanovska poročila.

V zbirki »Naša knjiga«, ki jo izdaja Geza Kohn, je izšel obsežen roman »Kaluža« Zvonimirja Subića. Snovno je delo zajeto iz podelzja. Izšlo je na 400 straneh in stane 30 Din.

Podzemne jame v morju

Med otočjem Mergui, ki so obrasli s tropskimi pragozdovi, se izmenada dvigajo strme pečine iz morskih valov. Če se pelješ ob času plime mimo njih, ne opaziš ničesar posebnega na teh, le redko obraslih stenah. Če se pa ob času oseke umakne morje ob njih za pet metrov, tedaj se nenadoma prikažejo v pečinah votline, ki vodijo v notrino. Tu si delajo moreke lastovke iz žolčaste snovi gnezda, ki jih, kakor je znano, cenijo Kitajci za pravo pravcato slaščico.

Ezof, Malajec, nas s čolnom pripelje do vhoda ene izmed takih votlin otočka Marble. Nekaj njegovih ljudi je zraven, ki hočejo zbirati gnezda. Kakor veličanska katedrala se boji notranjost gore nad nami, konča se v orjaški višini s kupolo, skozi katero je na vrhu videti košček sinjega neba. Tu notri je hladno in vlažno in naši glasovi se lomijo ob večkratnih obokih vseh teh temnih jam, ki so v stenah in odmevajo zamolklo v večglasnem jeku. Te stene so posejane z milijoni živih školjk. Njih

pomorske kumarice iz njih skrivališč. Tudi te v velikih množinah sušijo in izvažajo na Kitajsko.

Tuje in čudovito čarobno štrli vrt korald iz plitve vode! Kako so neskončno nežne vse te vejice, koliko raznih oblik in barv imajo te čudovite morske rastline! Prelestne pomorske anemone se odpirajo in zapirajo, njih sočnate barve se svetijo lilasto, rdeče in belo. A lepota je večkrat varljiva in nesreče prežijo zahrbtno sredi najhujše krasote. Tu te ranijo koničaste školjke v nogo, ondi preži strupena riba na plen in grozeče se iztezajo dolge, črne bodice »taema«, strahotne morske živali, izpod kamenja. Le nagla »operacija«, ki je treba zanj velike spretnosti, te reši strašnih posledic.

Tako smo bili polni občudovanja in navdušenja, da smo preslišali daljno, svareče bučanje bližajoče se plime. Šele, ko se začno valovi valiti skozi ozke hodnike med skalami proti nam, se zavemo nevarnosti, da bi mogli obličati v teh podmorskih jamah. Naglo se odpravimo in še srečno dospemo do barke.

»Ljudje morja«, nabiralec lastavičjih gnezd, pa niso trgovcem le za to kupčijsko blago neobhodno potrebni, marveč so zaeno tudi iskalci biserov. V suhi dobi, od oktobra do konca aprila, iščejo ti podjetniki s svojimi jadrnicami že od nekdanj poznane prostore bisernih školjk, ki živijo 19 metrov pod morsko gladino na pečinah in čerch. Podjetniku ni treba ničesar izdati ne za potapljaško opremo in ne za druge pripomočke. Kar golega telesa, opremljeni le z majhnimi, tesno prilagojenimi se naočniki, ki varujejo oči in jih omogočajo, da morejo delj časa pod vodo gledati z njimi, se ti »ljudje morja« potopijo v njim tako znani element in kar z golimi rokami trgajo biserne školjke s skal pod morjem. Da jih voda ne odnaša, spustijo z barke vrvi, katere obtežijo s kamenji in ob teh vrveh se spuščajo na morsko dno.

Ta način potapljanja zahteva dosti vaje in marsikak »potapljač« je krvavel iz ušes, nosu in ust, ko se je izmučen vrnil na površje. Druge so že napadli somi in polipi, jih umorili ali pohabili. Navzlic temu pa se vsako leto ob času severovzhodnika prijavi obilo iskalcev biserov pri podjetnikih, kakaj vedno iznova jih vabi opij — ali tudi upanje, da jim kdaj uspe »dober lov«. Neki stari potapljač na bisere mi je pravil, da dobijo za palec velik biser od 800 Din, za majhne pa 100 Din. A tak srečen primer se pripeti le malokdaj in razen tega je jako dvomljivo, ali bo trgovec, ki odpira školjke v odsotnosti potapljača, tudi povedal, kakšno dragoceno vsebino mu je ta in oni prinesel. Splošno prejme vsak potapljač za sleherno živo školjko, ki jo prinese iz dna morja, po 10 Din.

Če pomislimo, da Kitajec ne proda samo biserov, marveč tudi školjke, biserne matice, za drag denar, tedaj si lahko mislimo, da iztrži tudi za školjke, ki ne vsebujejo bisera, prav dosti denarja. A ti preprosti, plašni »ljudje morja«, se niti malo ne razumejo na kupčije in zato ni nič lažjega, ko oslepiti te ljudi, ki jih venomer tlačijo skrb za prihodnji dan.

Večkrat pa podjetniki tudi drugače plačujejo potapljače. Potapljač se malokdaj vdinja za več ko za dva meseca dela. Nestalen je ko morje, ljubi spremembe in se vedno vrača k svojemu čolnu in nomadskemu življenju. Podjetnik sklene za to dobo »kontrakt« z njim, po katerem prejema potapljač povprečno po 20 Din na dan. A isti podjetnik mu proda opij za desetkratni znesek, ki ga mora sam plačati v uradno dovoljenih trgovinah za opij, tako da dobi potapljač prav za prav le nekaj desetakov na mesec v denarju za svoje nevarno, težavno delo.

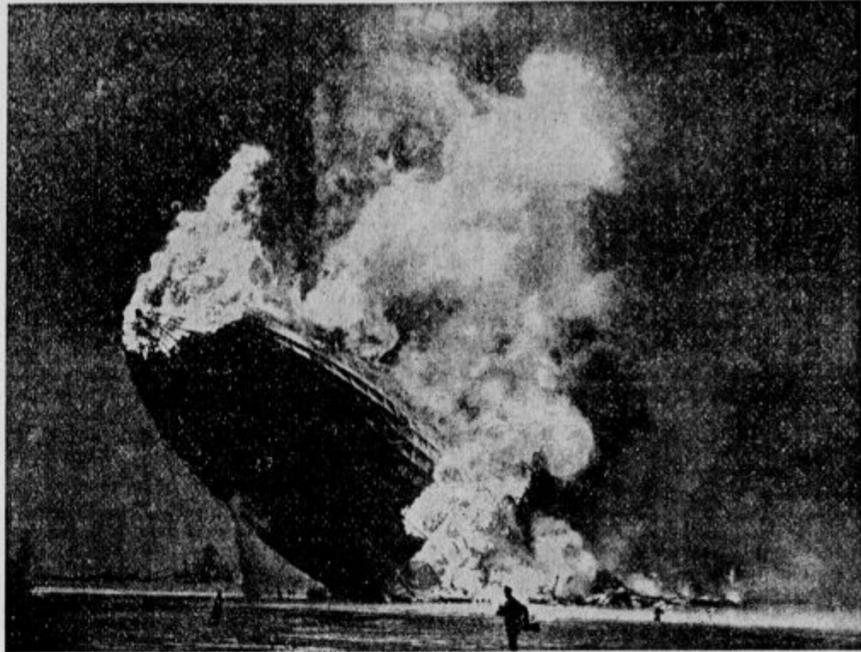
Na ta način je lov na bisere v otočju Mergui jako bogata trgovina in je privabila tudi že marsi-

Danski kralj Kristijan X. obhaja 25-letnico vladanja. Kralj in kraljica Aleksandrina se peljeta po okrašenem Kopenhagenu v cerkev k zahvalni službi božji.

ororobe, s slano vodo napojene lupine štrlijo v različni zmedi s pečin, s katerih jih tudi z največjo močjo ne moreš z golo roko odtrgati. Od zgoraj visijo nizdol kapnikom podobni stožci, a tudi razne loke, mostove in eštrebe je tukaj priroda izoblikovala. Z razburjenim cvrčanjem letajo lastovke sem in tja, ko da bi vedele, da so tu ljudje, ki jim bodo pokradli gnezda, katera so si pripravile s tako skrbnostjo. Ze pograbi eden izmed mož dolg drog, ki ima na koncu vilam podobne, železne osti. Na ost pritrdi svečo, da si z njo svetli po pečini in z vilami snema gnezdo za gnezdom s stene. Tako dobi Malajec prav obilno biro.

Male lastovke pa si delajo gnezda potrpežljivo dalje, čeprav jih jim pokradajo. Spočetka gnezdiijo nemoteno, dokler niso mladički godni. A komaj

Goreči »Hindenburg«. Originalni posnetek nesreče v Lakehurstu. Goreči zrakoplov nekaj sekund po eksploziji.

Katoličani in kronanje angleškega kralja

Kronanje kralja Jurija VI je bila sicer slavnost anglikanske cerkve, vendar so se je udeležili tudi katoličani in celo Vatikan sam. Papež je poslal na slavnost msgr. Pizzarda in v njegovem spremstvu sta bila med drugimi rektor angleškega kolegija msgr. Godfrey in Myers, Ministrski predsednik Avstralije J. H. Lyons in šest drugih avstralskih odposlancev so katoliške vere. Prav tako so katoličani odposlanci Tasmanije, Zahodne Indije in Nove Zelandije. Med kanadskimi odposlanci je bil katoliški prosvetni minister Lapointe. Ne le mnogi člani spodnje angleške zbornice in »Privy Council« so katoličani, marveč tudi več ko 40 pérov, med njimi je katoličan prvi per kraljestva, vojvoda od Norfolk, ki je pripravil vse svečanosti in bil odgovoren za ves potek kronanja. Anglikanska prisega zvestobe ni vsebovala nobenih »protipapeških besed« več. Poslednjo, za katoličane

žaljivo zaprisego je bil izrekel Eduard VII, a tudi ta je to besedilo le nerad in napol glasno izgovarjal. Zaprisega Jurija V. se je že skrčila na besede »da bo branil reformirano protestantsko vero, kakor zahteva zakon«. — Jurij VI. je obljubil, da bo pazil na cerkev, njene obrede in njene zapovedi le glede na Anglijo, ne da bi omenil pokrajine drugod po imperiju.

Papeško delegacijo so odvedli v kočiji v Westminster, a je niso — iz takta — silili, naj vstopi v anglikansko opatijo. Na posebni tribuni je delegacija gledala mimohod nove kraljevske dvojice. Nato je odšla v katedralo, kjer je imel nadškof Hinsley slovesno sveto mašo z zabvalno pesmijo in kraljevsko himno na koncu. Prav tako so se kronanja spominjali po vseh katoliških cerkvah v angleškem kraljestvu.

Razdejanje čez tisočletja

Faraone bodo preložili - Poslednja možnost za njih rešitev

Vse je sklenjeno, vse priprave bodo v teh mesecih izvršene: stare kralje Egipta, velike faraone bodo preložili in bodo našli v posebnem, podzemskem mavzoleju svoje zadnje počivališče. Ze prej nekot je bilo sklenjeno, da bodo v Egiptu pripravili grobišče velikim kraljem za vso večnost. Dvakrat se je ta namera izjalovila: prvokrat radi roparjev grobov, ki so vohode razstrelili, pokradli zlato in so potem spet zaprli grobove; in drugič radi znanstvenikov, ki so bili sklenili, da izkopljejo vse egiptovske kralje in jih razstavijo v muzeju.

Nekako pred 10 leti si mogel v državnem muzeju v Kairi videti ducat takih faronov v steklenih omarah. To je že zdavnaj mimo. Prav po tem, kakor se je v Egiptu javljala narodna zavest, so spravili kralje — spričo pogledov radovednih obiskovalcev — iz Evrope v Ameriko. Vendar ni šlo le za to, da bi kralje obvarovali onečaščenja. Dognali so tudi še nekaj drugega, kar je vse oplasil.

Preparatorji, ki so pred 4000 do 5000 leti spreminili trupla faronov v mumije, so vse svoje znanje uporabili za to, da bi se ohranila trupla kraljev v vedno enaki temperaturi in v kolikor mogoče brezračnem prostoru. Zdad pa so taka trupla, ki so bila radi mumificiranja sicer otrdela, vendar v tej dolgi dobi kolikor toliko razahljana, izpostavili dnevni luči, celo soncu in spreminjajoči se temperaturi in vlagi. Pokazali so se znaki razpadanja. Prikazali so se mikrobi in bakterije, ki so bile že prej v njih, a so zdaj nekako oživele. Ko so trupla prepeljali v državni mavzolej, je bila poškodba še hujša. Ta mavzolej je stal na vlažnih tleh. Mumije so vsrkaše vase vlago tal, tako da so slednjič začele rasti gobe iz mrtvih trupel. Naglo so mumije spravili spet nazaj v muzej in so jih naložili v brezračni prostor. Vendar so se vsi zavedali, da bodo morali kaj važnega ukreniti. In tako so sklenili, da eezidajo veliko, državno grobnico, kjer naj bi našli faraoni svoj resnični in poslednji mir in pokoj.

Odkod križanica

Uganke so tako stare kakor zgodovina človeštva. Spremenile so se po obliki, a prav malo po vsebini. Nagradne zagonetke so seveda pruderagile svoje nagrade. Ko je stinga zastavila Egidipu uganko, sta oba zastavila življenje zanjo. Dandanašnji moreš dobiti za nagrado kako knjigo ali tablico čokolade. Uganke so glede na obliko različne starosti. Nekatero živijo kar stoletja, druge zavisiijo od mode. Križanica ima bolj žilavo življenje, zdi se, da bo živa vse stoletje. Kmalu po vojni se je pojavila v Ameriki in je preko Anglije prišla v Evropo. To je bila tista doba, ko so bili bralci štii časopisov. Iz vojnih poročil in neskončne likvidacije vojne so se zatekli v nevtralnno ozemlje uganbanja ugank. Križanica si je pridobila največ prijateljev. Pesimisti pravijo, da nekega dne ne bo mogoče dajati nobenih križanic več, ker bo že vse uganjeno. Nekega dne bodo vsi ljudje vedeli, da je Abo priestanišče na Finskem, da imamo dvojce vrst ovijalk: bršljan in lijano; kako se imenuje vseh devet muz; da je lei rumunski denar, a jen japonski — in tako dalje. Kaj bi še ostalo? Mogoče to, da je Ob sibirski reka, — a to ve že vsakdo, ki rešuje križanice. In kdo pozna vse pesnike? Svoj čas so se vsi ljudje trudili, da bi si prisvojili univerzalno izobrazbo, a medtem so spoznali, da je to sploh nemogoče. Pa so na njeno mesto postavili 2000 besed, ki jih je uganiti v besednih križnicah in — dovolj je. To zadočša za izobrazevalne zahteve 20-minutne voznje s tramvajem, z avtobusom ali — v vele mestih — s podzemsko železnico. Od leve na desno in od spodaj navzgor.

Na mednarodni športni prireditvi v Parizu je v teku na 100 m zmagal Anglež Pennington, drugi je bil Nemeč Borchmeyer.

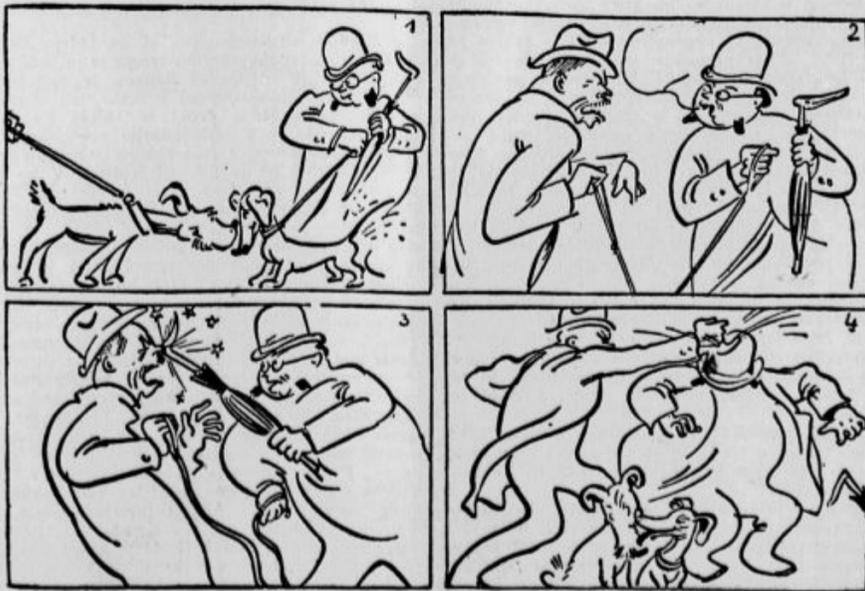
znajo letati, pride ropareki človek in kar na debelo krada gnezda, dokler ni videti niti ene teh nežnih tvorb v jami.

Bela snov gnezda spominja na prosojni vosk. To je dragoceno kupčijsko blago, ki daje vlada zanj posebne koncesije. Nabiralec prejmejo za svoje težavno, nevarno obiranje le malo riža ali opija. Trgovci pa dobi za kilogram lastavičjih gnezd na tržišču v Penangu in Singaporeu do 30 dolarjev in siamska država je leta 1929 izvozila 23.000 kg lastavičjih gnezd v vrednosti 10 milijonov dinarjev. Kitajec skuba gnezda v vodi, očisti kašo in jo pomeša s sladkorjem. Ohlajena, kuhana gnezda so baje izborna slaščica in so radi svoje tečnosti zlasti priljubljena kot bolniška hrana.

Opazujemo še dalje skrivnostne votline, kjer se elina male lastovke spreminja v važno izvozno trgovsko blago te dežele. Nato zapustimo širno katedralo, se splazimo skozi nizke oboke, pridemo v drugo jamo in dospemo do izhoda na drugi strani hriba. V najpeštrejši solnčni luči se razprostirajo pred nami ostanki davnega ognjeniškega žrela. Ob oseki je skoraj na suhem in je v krogu obdano z navpično dvigajočimi se skalnatimi stenami, nad njihovimi vrhovi pa krožijo mogočni jastrebi. Kar armada rakovic leži na peščenih tleh, a izgine ob našem prihodu urno v luknje in pod kamenje. Jedilne školjke je priroda natrosila tu v tisočletja nedotaknjene navzgor. Nekdo odpre s koničastim kamnom za dlan veliko ostrigo. Drhteče se kopije sluzasta živalca v luči, ki je ni še nikoli videla. V grozo moje žene pojem kar na mah dvajset teh živalic, ki so izvrstnega okusa. Tudi naši »pomorščaki« nenadoma oživijo, se polastijo strleče ploščadi, iščejo in odpirajo školjke, nabirajo polže in vlačijo z otroškim smehom ostudno debele, sluzaste

kako tihotapsko japonsko ladjo v to kupčijo. Seveda pa vlada na vse pretege lovi in preganja take prekupčevalce, toda — varnih zatočišč in skrivališč ob teh samotnih otokih je na pretek in zadosti širno je tudi morje, da more skrivati svoje skrivnosti.

(Dr. Hugo Adolf Bernatrik, ki smo že pisali o njem, da je na svojih obširnih raziskovalnih potih odkril tudi prazastopnike mongolskega plemena in je o teh in drugih izsledkih predaval po evropskih mestih.)

Ljubitelj živali brani svojega psička

Na jubilejnim teniškim turnirju v Berlinu se je zlasti proslavil angleški igralec za Davisov pokal, Hughes, ki ga je videti na sliki, ko ves upehan pride od zmage.

S shoda. Govornik: »Ali ima kdo od poslušalcev morda kako vprašanje?«
Zelenjakov Francek: »Jaz. Ali bo godba že kaj kmalu zaigrala?«

ZA LEDVIČNE BOLNIKE

Kaša iz artičok.

Artičoke otrebiš in jih skuhaš v slani vodi. Potem jih prelačiš skozi sito, strešiš v posodo in dodaš za omako smetano in raztopljenega presnega masla.

Redkvice

nastrgaš, poliješ z limonovim sokom in oljem in dodaš nastrganih mandeljev ali zmlatih orehov.

Zahtevajte povsod naš list!

Naročajte in čitajte naša katoliška dnevnik »Slovenec« in »Slov. dom«

Neskončni Javor

Cudno odmeva po slovenski domovini umor v župnikovem hlevu v Javoru pod Ljubljano, ki se je zgodil že pred dobrim mesecem. »Jutro« piše o njem, kakor da bo treba kdaj glasovati, ali je kuharico umoril župnik ali ne in da je treba javnost pripraviti in obdelati z vseh strani kakor za vsake druge volitve. Mi smo v nedeljo v dovojni dolgem članku pokazali način, kako »Jutro« išče morileca samo v določeni smeri in obenem tudi ovrgli tiste okoliščine, ki njemu služijo za dogana dejstva. Sedaj nas »Jutro« zopet zavrača, pa zopet s stvarmi, ki ne držijo in se upirajo trezni pameti. Ves, skoro celo stran obsegajoči članek pustimo pri miru, ker ni važen ne za župnika, ne za nas, ne za izsleditev zločinca. Samo pri treh stvareh se prisiljeni po »Jutrovic« trdovratnosti še pomudimo. Še prej pa povejmo, da je rajnica odšla od doma z 22. letom, umrla je v starosti 66 let, 33 let je živel v Javoru, pa jo je med tem brat dvakrat obiskal. Torej je imela z domom toliko zvez kakor vsak kmečki otrok, ki mora izpod domače strehe za lastnim kruhom. Kaj rado se zgodi, da tak otrok postane bolj važen žele s smrtjo, tak je pač način kmečkega življenja in kmečke narave, vsi jo nosimo s seboj, trpimo pod njo in jo uživamo. Zato se ne moremo pridružiti »Jutrovemu« zgražanju, da brat tega ali onega papirja rajnice ni dobil v roke. Kdo od domačih ve za vsak korak, za vsak njen papir iz dobe teh 44 let?

Izmed »Jutrovih« očitkov pa se pomudimo samo pri treh: slike, obnašanje našega dopisnika, skrinja, ta nesrečna skrinja!

Slike rajnice in njene tovarišice iz dobe službovanja pri uršulinkah v Ljubljani smo dobili od istega vira kakor »Jutro«, t. j. od brata. Mi smo to sliko objavili tako kakor je, ker smo s tem hoteli javnosti pokazati tudi njeno tovarišico, da bi bila na ta način opozorjena na usodo Jožefa Martinčiča, ako je še med živimi. Rajnica je namreč hodila k njej prenočevati, kadar je prišla v Ljubljano, zato bi ta morda kaj vedela tudi glede denarja. Njenega imena nihče ne ve, fotografirali sta se med 11. in 26. septembrom 1901 pri fotografu Rovšku v Kolodvorski ulici, ki ima še zelo stare zapisknike, čeprav je delavnica že enkrat pogorela. Tu je vpisana samo rajnica Jožefa Martinčič kot naročiteljica in plačnica z opombo, da gre za sliko z dvema osebama. Starejša služkinje in redovnice pri uršulinkah se sponinjajo, da ji je ime Jera, rodbinskega imena se pa nihče ne spominja. Pol, manj važen del njenega imena že vemo, pa bomo iskali še dalje, da vsaj ugotovimo, ali še živi ali ne. Ali nismo mi ravnali bolj vestno kot pa »Jutro«, ki je objavilo samo pol slike, obraz rajnice, da bi vzbudilo sočutje do nedolžne žrtve in zgražanje nad zločincem in vse to napeljalo v tisto smer, v katero so bili obrnjeni vsi njegovi članki?

Našega dopisnika v Veternem vrhu pri bratu rajnice niso vprašali, od kod je, ampak, od kod je prišel. Ta je odgovoril, da je prišel iz Radeč, ne n. pr. preko Sv. Kuma ali od Sv. Jurija pod Kumom. Ako bi se hotel skrivati, pač ne bi imenoval njihove domače občine, kjer vsi vse poznajo. In če je pred odhodom pustil tam svoj polni naslov, je to menda dovolj. In če ima ta naslov danes »Jutro«, ki ga pa ni objavilo, potem »Jutro« tem gotovo ni nič obtežnega, ker sicer bi mu »Jutro« prav gotovo ne prizaneslo.

Slike, do katere si »Jutro« lasti avtorsko pravičje, smo pa objavili z navedbo vira, v kolikor je pač razviden iz napisa na zadnji strani slike.

Vse te stvari za izsleditev zločinca niso važne, navesti jih pa moramo, ker tudi nas hoče »Jutro« umazati. Očita nam celo nemoralno, kakor vedno, kadar mu stopimo na prste. Pri »Jutru« si srpen, znosen, zmeren ali celo »sodoben« katoličan samo toliko časa, dokler se ga bojiš in trepetiš pred njim, kakor hitro ga pa nekje nadvladaš, si takoj nemoralen, čeprav nisi storil drugega, kakor da si hodil po svetu z manjšo butaro predsodkov in si prav zaradi tega videl stvari, ki so jih »Jutro« predsodki zamislili.

Sedaj šele preidemo do točke, ki bi mogla biti važna za drugi, popolnoma ločeni del zločina, za vlom ali tatvino, to je do skrinje. Pa moramo reči: Pustite no to staro skrinjo pri miru! Tam ni nič, ne tatu, ne vlomilca, ne ubijalca! To je samo stara skrinja iz smrekovega lesa, kateri so se bogve kdaj že polomili ali omajali panji in je tisti, ki je imel ključ od nje, pribil nove, bolj nerodne in bolj nerodno. »Jutro« je zopet privleklo tisto sliko, katere uporabnost za dokaz vzloma smo že v nedeljskem članku ovrgli. Ali ne vidite, da se ji pozna, da je slika levega panta — gledano proti zadnji strani skrinje — retuširana, po zgornjem in spodnjem robu lesa, kjer je nekdaš bil pant, odebeljena, da danes v »Jutrovic« opremi vzbuja vtis, kakor da je pant še gori, ko ga že zdavnaj ni več? Nič ne pomagaj, če spodaj napišeš: ...levo odvitil pante. Kdor skri-

nje ni videl, bo iz slike sklepal, da je desni presekan pant še gori in levi odvitil tudi še, dasi tega že ni več. To skrinjo je »Jutro« opazovalo tako nerodno, da se je brat rajnice čutil prisiljenega, da je zagrozil s tožbo vsakomur, kdor bi trdil, da je imel on kaj opraviti pri njej. Ko so namreč v Javoru skladali obleko vanjo, jo pozneje prenesli v vežo, kjer je stala od petka do nedelje, in jo v nedeljo nakladali na voz, jo povezovali in pogrnili s plahto, ni nihče na njej opazil nič posebnega. Neka ženska jo je videla na vozu in jo še dejala: »To je pa skrinja, saj ima pante, pa pravi, da je kišta.« V takem stanju je skrinja romala do Litiže, nihče se je ni dotaknil. Čez nekaj dni pa v »Jutru« nova senzacija: vlom v skrinjo, odvitil pant, presekan pant, itd. Takoj se je v Javoru pojavilo vprašanje, kdaj in kje se je to zgodilo. Od umora pa do danes 70 letni župnik še ni bil nič sam v župnišču, kdo drugi tudi ne, kdo je torej robkal okrog skrinje, kje in kdaj? Brat rajnice pravi, da bo tožil vsakega, ki bi rekel, da je on, in ima prav! Vso to dolgozvezo storijo o vltomu so si izmislili samo »Jutrovic« dopisniki, ki bi se radi proslavili kot dobri detektivji, obenem pa so hoteli na hitro roko iznajti nekega vlomilca, ki je odnesel donar rajnice. Njim bi se seveda najbolj ujemalo, če bi bil to listi, katerega so skušali uglasiti za ubijalca. — Preglejmo vso zadevo, da jo bo potem konec: Skrinja stoji pred nami, zadnja stran obrnjena proti nam. Pokrov je na skrinjo pritrjen s parom dvodelnih pantov, na naši levi en pant, na naši desni drugi. Spodnji del ali spodnji list pantov je pritrjen na zunanjo stran skrinje same, zgornji del ali zgornji list na notranjo stran pokrova, vmes neka os ali tenek žebelj, na katerem se panti vrte in pokrov odpira in zapira. Vlomilec se najprej loti spodnjega, torej zunanjega lista na naši levi strani. Tega loči od skrinje s tem, da odvijte tri vijake, s katerimi je pritrjen. Kaj sedaj? Nič, levo stran pokrova bi sicer mogle nekoliko privzdigniti, da bi mogle s prsti potegniti ven kako cunjico, ki leži prav pri vrhu in blizu tako pridobljene odprtine. Če hoče skrinjo

količkaj preiskati, mora iti še k desnemu pantu, še tega na isti način odvitil, potem bi se pokrov dal že precej privzdigniti, ključavnica bi se sicer pokvarila, toda kaj vlomilec to mar. Na ključavnici pa ni nobenih poškodb, tudi spodnji, zunanji del desnega panta je še na skrinji. Sicer se ga je lotil, pa se mu je že pri prvem vijaku odlomilo pol predeljene glavic in je pustil vse tri. Brez tega pa o kakem resnem vltomu ni govora, saj niti s celo roko ne more v skrinjo. Zato vzame iz žepa ključ in spredaj odpre pokrov in namesto da bi brž pobiral iz skrinje, kar je kaj vrednega, začne zopet odvijati notranji list levega panta. Ko je odvil vse tri vijake, je tudi ta del panta ločen od pokrova in levi pant v celoti lahko vrže proč, ves je odvit. Tega panta v celoti ni več, tudi tistega dela, ki ga kaže slika v »Jutru« ne. Nato gre k desnemu pantu — gledano od naše strani kakor prej — še tu odvijte notranji list, s tem je pokrov popolnoma ločen od skrinje. Desni pant sicer še visi, ker je na zunanji strani še pritrjen na skrinjo, ker pa se mu je pol glavic že oddrobilo, leži zgornji del, ki ga je pravkar odvil od notranje strani pokrova, od spodnjega s tem, da ga preseka ali odbije z nekim dletom ali kaj, spodnji del pa kar pusti na skrinji, kjer je še danes. Pri tem delu sicer precej razbija, toda od »Jutrovih« dopisnikov iznajdeni vlomilec ima čas in brez skrbi je, nihče drugi ga ne bo dobil razen njih! Nato šele pobere iz skrinje, kar se mu zdi kaj vrednega. Potem ga za začne skrbeli, kako bi svoj vlom prikril. Potegne iz žepa dva precej nerodna, podolgovata panta iz surovega železa in dolge kroparske žebelje, rolarjet in z njimi pribije oba panta kar po zunanji strani skrinje in po zunanji strani pokrova. Nato znotraj in na notranji strani pokrova predlože žebelje zakrivi po lezu nazaj in pri tem krepko razbija. Nato pa tako nepokvarjeno skrinjo zopet zapre in zaklene — skrinja ima ključavnico od pamtveka — in ključ izroči župniku, potem šele gre. V Veternem vrhu pri dedičih pa »Jutro« dopisnik ugotovi vltom, vso reč fotografira in piše o njej, cenzor mu nekaj zapleni, nekaj pa pusti. Radi prozornega »Jutrovca« namena moramo o tem svojevrstnem vltomu pisati tudi mi, vi pa brati. Upamo, da ne bo treba več, ne vam, ne nam. — Tak je ta vltom!

Sport

Ljubljana: Concordia

Nedeljska tekma bo definitivno odločila ali ostane naš zastopnik še v ligi.

Po laskavem rezultatu 4:2 z belgrajsko Jugoslavijo prihaja v nedeljo zagrebška Concordija v goste našemu ligašu. Odločena je zmagati ter si z zmago v Ljubljani priboriti obstanek v ligi. V Ljubljani nastopi Concordija v najmočnejši postavi s Puharjem v vratih, bratoma Belošević v obrambi, Jazbecem kot srednjim krilecem ter izbornim Valjaričem in prodornim Loličem v napadu. Igralci se dobro zavedajo važnosti nedeljske tekme ter bodo v igro vložili vso borbenost.

Tudi Ljubljana se zaveda važnosti nedeljskega srečanja. Nastopi v najmočnejši postavi: Logar, Brtoncelj, Šiška, Slapar, Pupo, Boncelj, Janežič, Grinčal, Pepek, Lah in Hassl. Pripravnici smo, da bodo naši fantje že to nedeljo oddali repek v tablici. Zmagati je treba na vsak način, kajti z event. porazom je njih usoda končno veljavno zapečatena.

Važno pa je tudi pripomniti, da zavisi uspeh nedeljske tekme tudi od poseta. Prijatelji in simpatizerji S. K. Ljubljane naj se zavedajo, da moštvo pričakuje od njih moralne podpore. S pravilnim bodrenjem in navijanjem jim moramo dati dovolj moči, da bodo zdržali v odločilni borbi.

Opustimo torej v nedeljo običajne izlete ter podprimo našega ligaša v borbi za obstanek.

Plavanje

Prvi nasprotnik naših plavalcev nemški klub iz Hannoverja je pred enim tednom odpotoval iz svojega rodnega mesta na turnejo po Evropi. Dosedaj je odigral tri tekme, katere je vse odločil v svojo korist. Tako je zmagal dvakrat nad reprezentanco Češkoslovaške, obkralj z rezultatom 5:4 in nad reprezentanco mesta Brna 12:2. Danes igra proti dunajskim klubom, od tu pa potuje naprej na Madžarsko. Že dosedanjí rezultati nam kažejo odlično formo Nemcev in upajmo, da bomo v Ljubljani videli res lepo igro bivših svetovnih prvakov.

Na Iliriji je tudi vse v popolnem razmahu. Letno kopalnišče je že odprto in fantje trenirajo pod vodstvom svojega trenerja Hohla z veliko vno in objublajo čim boljši rezultat napram Hannoverancem. Če bo 27. t. m. še lepo vreme, bo Ljubljana doživela dosedaj najlepšo plavalno prireditev, plavalna sekcija pa odličen krst za novo sezono.

Veslalom na Škarjah

Na binkoštni ponedeljek dopoldne se je vršila na Škarjah veslalom tekma (slalom gigante), katero priredi vsako leto smučarski odtsek SPD družnice v Celju. To je tradicionalna in pri nas do sedaj edinstvena prireditev, ki se vrši že nekaj let ob binkoštnih praznikih, torej v času, ko je večina smučarjev že odločila svoje dilece. Zato ni čudno, da so se udeležili te prireditve samo najbolj navdušeni in tehnično najbolj izvežbani tekmovalci, ker ta tekmovalna proga zahteva res popolnega smučarja. O težkošah prog najbolj priča dejstvo, da je od 13 tekmovalcev, kolikor jih je startalo, prišlo na cilj samo 6, torej niti polovica. Smola je spremljala tokrat predvsem favorite ter so se uveljavili na prvih mestih v glavnem samo mlajši tekmovalci. Padcev in polomljenih smučk je bilo precej. Poleg Celjanov so se odzvali tudi trije Zagrebčani, med tem ko prijaviteljni gorenskih tekmovalcev, ki naj bi pokazali svoje tehnične sposobnosti tudi na težkih terenih Savinjskih Alp, tudi tokrat ni bilo. Škoda! Težka proga je bila dolga 1800 m z višinsko razliko 600 metrov ter je bila posejana z 20 šestmeterskimi

PODPRITE: S. K. LJUBLJANO

vrati. Start se je nahajal na Rjavčevem vrhu, cilj pa pod severno steno Ojstrice. Tehnično vodstvo, ki je bilo v rokah g. Kanceljana, kakor tudi ostala organizacija, je dobro funkcioniralo. Lepo solneno vreme je privabilo v Logarsko dolino tudi veliko število turistov, ki so prisostvovali tekmovalni ter se navžili planinskih krasot.

Prvo mesto in naslov prvaka Logarske doline si je priboril mladi, obetajoči Gradški Dušan, ki je presmudal progo edini brez padev v času 1.37, drugi je bil Mirnik Mirko 2.00; tretji Križmanič 2.06, vsi SPD Celje; četrti Kraljič 2.48 (Olimp); peti Znidaršič 3.07 (Marafon, Zagreb); šesti Filáč (Sm. klub Celje).

Zveza slovenskih lahkoatletskih klubov. — Iz 8. seje TO in 7. seje UO 14. maja 1937. — Na ugovor ASK Primorja se do ureditve dolžnosti podležje zabrana nastopa: Ivotu Černe, Ivotu Stavbe in Mitošu Marinček (SK Celje). Člta se s pravico nastopa takoj za SK Svoboda: Zvone Bergant (1921). — Opozorilo vsem klubom: V bodoče se izvaja verifikacija juniorjev naslednje klubi, na teritoriju podrejenih organizacij (tudi Zveze) imajo verifikacijski izkaznici priložiti krstni, ozir. rojstni list. Podrejena organizacija mora na prijavitelji ugotoviti pravilnost podatkov o rojstvu juniorjev in tako prijavitelji odposlati Zvezi. Klubi izven sedeža podrejenih organizacij (Zveze) morajo prijavitelji priložiti krstni, oz. rojstni list prizadetega juniorja v prepisu, potrjenega po predsedniku in tajniku kluba, podrejene organizacije pa morajo napram Zvezi izvesti postopek kakor prej. — Tajnik L.

Medklubske kolesarske krožne dirke »Hermes« so preložene na 27. junij. To pa zato, ker vozijo glavni dirkači dne 28., 29. in 30. t. m. na etapni vožnji »Ilustrovanj« sportskih novosti ein bi zato ne mogli nastopati omenjenega dne na podtiški progi.

»Hermes«. Važen in nujni sestanek članstva in tehničnega odbora v petek 21. maja 1937 ob 20 Hotel Slon.

Dirka v Zagrebu, pregled propozicij dirke Ljubljana 6. junija 1937. Kontrola članov izletnikov iz Trsta.

Zveza slovenskih lahkoatletskih klubov. (Službeno.) Seja 1. o. se vrši danes ob 20 v klubski sobi kavarne Union, ob 20.30 istotam seja upravnega odbora. Tajnik L.

Kolesarska podzveza: Redna seja U. O. se vrši v petek 21. t. m. ob 20 v sejni sobi restavracije Slamič. Gosposvetska cesta. Otozarjajo se klubi, da se seje radi važnosti polnoštevno udeleže. Ob pol 20 sestanek prireditvenega odbora za sprejem fakultetarske Zveze in vozovcev II. etapne vožnje okrog Hrvaške in Slovenije. Člta L. etapa bo 28. t. m. okrog 15 pred gostilno »delatin« Dolenjska cesta, Stari 11. etapa 21. t. m. ob 19 pred Narodnim domom. Podrobnosti bodo pravočasno objavljene.

Verifikirajo se za: SK Vrhnika: Stirn Karol, Jenovec Vinko, Stirn Tomaz, Modrijan Jože in Juraj Vinko, Kol. društvo Ljubljana: Gartner Franc, Bricej Janez, Anžič Franc in Bizilj Albin, ZSK Hermes: Knež Julij, Trobec van, Kelnš Branko, Polšak Drago in Kokalj Herman, Kol. društvo Zarja: Bračun Franc, Kol. društvo Sava: Močnik Valentin. Pozivajo se vozati, da čimprej dvignemo pri tajnistvu podzveze verifikacije za leto 1937, v kolikor to še niso storili, ker je vsak nastop brez verifikacije strogo zabranjen.

Za medklubske dirke kolesarskega društva »Ljubljana«, ki se vrše v nedeljo 23. t. m. na progi Ljubljana-Trebnje in obratno s startom in ciljem pred restavracijo »delatin« Dolenjska cesta se določa: Sodnik: gg. Schweitzer in Presern Jože, starter: Pleško Stanko, podvezni delegat g. Maver. Kontrolo na progi in na cilju preskrbi društvo samo. Tiskovino za poročilo o dirki je dvigniti pri tajnistvu do 22. t. m.

Rudolf Timmermans: 50

Junaki iz Alcázarja

Divje pljuskačo strelji semkaj, eksplodirajo, hreščijo, grmijo. Strel strelu ne dá časa, da bi se polegel njegov odmev. Šest težkih topov in štiri lažji bruha iz svojih temnih žrel bliske izstrelkov in rjovčih granat.

Le enkrat, prvokrat, so straže Alcázarja na severu in vzhodu zaklicale v tej uri svoje svarilo; potem je bilo neprestano grmenje topov zadostno svarilo.

Previdno in neopazno se splazijo oblegovalci, ki so blizu Alcázarja, iz svojih postojank v strahu spričo nečesa nedoločnega, strašnega, ki se pripravlja. Pridružijo se drugim, ki so zbrani na severnem delu mesta, med vrati Visagra in Cambrón. Tu je štiri tisoč mož, guardia de asalto in rdeči miličniki. Vsi so pripravljani na naskok, opremljeni so z orožjem, strelivom in ročnimi granatami; nekaj jih je na tovarnih avtih, ki naj bi jih brž pripeljali na kraj naskoka.

V kleteh Alcázarja, ki jih je bobnenje topov že zgodaj zbudilo iz nemirnega spanja, prisluškujejo ženske in otroci velikih, plašnih očiv dimjim eksplozijam granat in njih roke se sklenejo v tihi molitvi.

V severozahodnem delu Alcázarja stoji poročnik Cuesta s šestimi možmi guardie civil. Skoraj uro dolgo bruha krog njih besni ogenj sovražnika, ki se s severa in zahoda zaganja v trdnjavo in tako vabljivo poziva na umik v južozahodni stolp.

Granate sikajo krog poročnika in njegovih šestih mož, brizgajo svojo smrtonosno kovino krog in krog, zadržajo v stene in zidove, ki se hreščeče rušijo in grmijo na tla.

Nenehoma ograja smrt te može.

Nazaj s te v sovražnika štrleče postojanke, ki služi samo oviranju napada sovražnih sil, ki ga pa zdaj ni pričakovati!

Sedmorica steče nazaj na begu pred smrtjo. Tedajci na mah umolkne ogenj in v ozračju stoji za delec sekunde drhteča, brezlišna tišina molka.

Ko je sedmorica mimo zahodnega pročelja, se pet sto metrov pred njimi zgane majhen gumb. S silovito naglico sine električna iskra po poti napeljane žice in:

Za hip se dozdeva, da stojijo kamnite gmote tiho v višini, nato pa razpadejo na vse strani in medtem ko grmenje še traja, štuli orjaški curek iz prsti in prahu v nebo.

Naskok.

Ko trdnjavske straže z grozo zagledajo, kako se razpara zemlja in jih je že sam mogočni glas vrgel skoraj na tla, pa je bilo v kleteh Alcázarja, kjer stoji za minute dolgo črn, neprodren dim, slišati eksplozijo le, kakor bi kaka granata prav blizu in močno zadela v trdnjavo.

»Mina!« vedo vsi in občutijo to grozno spoznanje za nekaj srčnih utripov dolgo.

»Mina...« pa jim ta misel koj nato olajša srce. Skozi oblak dima, ki visi nad tistimi deli, kjer je bila eksplozija, pa je že moči spoznati strahovito

razdejanje. Ves južnozahodni stolp z delom bližjega krila stavbe je odtrgan, razdrapan in prav takšen je ves srednji del zahodnega krila gor do strehe. Le stena proti notranjemu dvorišču deloma še stoji.

Tovorni avtomobili z miličniki, ki so jim motorji že brneli, ko se je razpočila mina, se zganejo in dovažajo oddelke, namenjene za naskok, na njih mesta. Naskok se začne s treh strani obenem — ves so zažene na razriti in razcefrani trup trdnjave. Najnevarnejši naskok je na severu.

Guardie de asalto se drzno zakadijo po kupu razvalin severnega trdnjavskega pročelja, ki ga branilci ne zasadijo, ker so mislili, da ondi ne bo naskoka. Ze so guardie de asalto dosele na vrh in zmagoslavno zasadijo rdečo zastavo med ruševine. Nato vderejo v prostore prvega nadstropja zahodnega krila, kjer ni nobenega branilca in kjer se po 20 metrih razdalje odpira več ali manj strmo pobočje žrela, ki ga je mina odprla.

Sovražnik je v Alcázarju!

V spodnjem nastropju, ki gleda na zahod, kjer skuša sovražnik zaeno naskočiti skozi rezo, ki jo je naredila mina, pa so častniki in moštvo, ki nič ne slutijo, da je sovražnik nad njimi.

Skozi luknje, ki so jih izvrtale granate rdečih topov, mečejo guardie de asalto ročne granate na dvorišče in v spodnje prostore. Huščeče se razletavajo granate krog teh, ničesar slutečih častnikov in mož. Major Herera, stotnik Kastor padeta smrtno zadeta. Osem drugih je ranjenih. Ojačenja guardie de asalto drevijo po ruševinah za prvimi možmi.

Celoletna naročnina na: Lepopolno in Ljudsko knjižnico Zbirko domačih pisateljev Zbirko mladinskih spisov 4 vezane knjige mesečno Dan 0- JUGOSLOVANSKA KNJIŽARNA

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; izenitovanjski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglas se plačuje tako pri naročitju. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm visoka petlinna vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

*** KINO ***
TEL. 22-21
UNION

Premiera!
Največji originalni španski pevski film s operno pevko IMPERIA ARGENTINA
Španska kraljica

TEL. 21-24
MATICA

Velešim iz šiviljenja ruske carice Elizabete
Čarličin ljubljenc
Olga Čehova Willy Eichberger
Adela Sanrock

TEL. 27-30
SLOGA

Na splošno željo samo še danes
Simone Simon v prekrasnem deklinskiem filmu
MATURA
Predstave danes ob 17, 19.15 in 21.15 uri.
Predstave danes, razen v Slogi ob 16, 19.15 in 21.15 uri.

Službodobe

Dve vezilji
za vezenje v zlatu in »Nadelmalerei«, perfektni, sprejme takoj Nikola Ivkovič, Novi Sad. (b)

Čevlarskega pomočnika
sprejemem takoj. - Jakob Fabjan, Glinška ulica 7, Ljubljana. (b)

Hlapca
vajenega konj in poljskega dela, sprejemem. Predstaviti se je v Ljubljani, Mišičeva cesta št. 2, Smrkolj. (b)

Denar

Vrednostne papirje
vseh vrst kupuje Slovenska banka v Ljubljani. Kre' av trg 10, tel. 37-52.

Posojila dajemo
državnim in privatnim namencem v Ljubljani v gotovini in blagovnih bonih Hermes. Informacije. Tavčarjeva 2. (d)

Bančno kom. zavod
Maribor, Aleksandrova 40 vam vnovči

VLOGE
vseh denarnih zavodov najboljša. - Obrnite se le na naš zavod, ker vam po potrebi tudi vnaprej pošljemo gotovino. — Za odgovor priložiti za Din 3.— znamko.

Prodamo

Mnogo ceneje
in boljše si nabavite vse vrste oblek in perila pri Presker, Sv. Petra c. 14.

Zahtevajte povsod
pristno »Jogourt« mleko od Prve ljubljanske mlekarne, Tyrseva cesta 17.

Elektrolux hladilnike
na električni, plinski in petrolejski pogon, prodamo po povoljnih plačilnih pogojih. Tehna družba, Ljubljana, Mestni trg 25, telefon 25-80. (1)

»Joghurt«

Je odlično osvežujoče sredstvo, pripravljajo ga iz prave bolgarske kulture (Bacterium Bulgaricum): Gorenjske mlekarne, zadruga, Naklo-Ljubljana, Maistrova 10, telef. 24-46

Kupujte pri naših inserentih

Trgovska hiša

z več stanovanji, donos 9%, v Ljubljani naprodaj. Dopise pod »Center« 7801 upravi »Slovenca«. (p)

Stanovanja

ODDAJO:
Petrobno stanovanje II. nadstr., v centru mesta, oddamo boljši stranski. Naslov v upravi »Sl.« pod št. 8048. (c)

SOBE

ODDAJO:
Prazno sobo parketirano, s posebnim vvhodom, v centru, oddam takoj ali 1. julija boljsemu gospodu ali gospodini, ev. z zajtrkom. Zajec, Sv. Petra cesta 14. (s)

Posestva

Kunaver Ludvik
gradbeno - strokovno naobrazen posredovalec, Cesta 29. oktobra 6, telefon 37-33 - ima naprodaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago. (p)

Širite »Slovenca«!

Obhajilne slike

čez 50 različnih vzorcev po velikosti od Din 1-- dalje nudi trgovina

H. NIČMAN, LJUBLJANA
KOPITARJEVA UL. 2

+ V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš iskreno ljubljani mož, oče in ded, gospod
JOŽEF KOVAČ
posestnik
včeraj ob pol 10 zvečer, v 70. letu starosti, po dolgi, mučni bolezni, večkrat previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal. Pogreb bo v soboto, dne 22. maja 1937 iz hiše žalosti Mala Ligojna na pokopališče Sv. Jurija istolam. Mala Ligojna, dne 20. maja 1937. Zalujoča žena, otroci in ostalo sorodstvo.

+ Nenadoma je poklical Bog k sebi dne 17. maja našo ljubo, nepozabno mater, staro mater in teto, gospo
Terezijo Polley roj. Gmeiner
vdovo po revidentu in hišno posestnico
v starosti 74 let. — Truplo drage pokojnice se je provizorično pokopalo v Bukarešti do prevoza v domovino. Radeče, Hrastnik, Maribor, Bukarešt, dne 20. maja 1937. Zalujoči ostali.

+ Zalostnega srca javljam, da je moja ljubljena žena
Ana Kopitar roj. Škof, vdova Rihar, Magerl
žena skladiščnika drž. železn. v p. in hišna posestnica
danes, po dolgi in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspala. Drago pokojnico spremimo v petek, dne 21. maja 1937 ob 2 popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu, kjer jo položimo k večnemu počitku. Ljubljana-Moste, dne 19. maja 1937. Zalujoči mož in ostalo sorodstvo.

+ V neizmerni žalosti javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da nas je po dolgi in mučni bolezni za vedno zapustila naša nad vse ljubljena mama, gospa
Marija Štrus
Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, dne 21. maja 1937 ob pol 5 popoldne iz hiše žalosti Galjeveca 234 na pokopališče k Sv. Križu. Ljubljana, dne 19. maja 1937. Zalujoči otroci: Angeli, Ani, Minka in Pavli.

Programi Radio Ljubljana

Petek, 21. maja: 11.00 Šolska ura: pokrajinska oddaja iz Kamnika — 11. del. Izvajajo narodna kola (vodi A. Rupnikova) — 12.00 Naša pesem, naša glasba (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13.00 Čas, spored, obvestila — 13.15 Koncertni ples (plošče) — 14.00 Vreme, borza — 18.00 Zdravstvene in stanovanjske razmere na vasi (gđe. Kristina Hafner) — 18.20 Kslofonske solistične točke (plošče) — 18.40 Francoščina (g. dr. St. Lehen) — 19.00 Čas vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura: Značaj glasbe za naš narod (Dragotin Cvetko) Ljubljana — 19.50 Zanimivosti — 20.00 Ura lahke glasbe: Slovenski šramel (sodelujejo gg. Marin Maks - violina, Vinko Šušteršič, viola, I. Stanič, klavir, Stanko Avgust, harmonika) — 21.00 Plošče — 21.15 Majniški sprehod (Nac. orkester) — 22.00 Čas, vreme, poročila — 22.30 Angleške plošče.
Sobota, 22. maja: 12.00 Druga za drugo plošča hiti v pisano vrsto veselih stvari — 12.45 Vreme, poročila — 13.00 Čas, spored, obvestila — 13.15 Druga za drugo plošča hiti v pisano vrsto veselih stvari — 14.00 Vreme — 18.00 Za delopust (igra Rad. ork.) — 18.40 Gorske železnice (g. dr. Sarabon Vinko) — 19.30 Nac. ura: Tisk in šport (Dušan Sasapinovič) Zgb — 19.00 Pregled sporeda — 20.00 O zunanji politiki (g. dr. Alojzij Kuhar) — 20.30 Ti prešmentani kebrli... Pisan večer, prirejen po zamisli g. Marjana Tratarja. Sodelujejo: Kvintet Hmtadra, Fantije na vasi in člani rad. igr. družine, vodl g. J. Voglar — 22.00 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Za vesel konec (Rad. ork.).

Drugi programi

Petek, 21. maja, Belgrad: 20.15 Rad. ork. — 21 Zagreb — 22.20 Plošče — Zagreb: 20 Prenos zborovskega konc. — 22.20 Plesna gl. — Dunaj: 19.25 Vesel program — 20 Igra »Petrovo ženitno potovanje« — 22.20 Zab. konc. — Praga: 19.10 Poljudne pesmi — 20.45 Operni večer — 21.55 Plošče — Varšava: 20.15 Simf. konc. — 22.30 Slušna slika — 22.45 Plesna gl. — Berlin: 20.10 Veseli zvoki — 21 Zab. konc. rad. ork. — Bratislava: 20.10 Konc. rad. ork. — Frankfurt: 20.10 Več. konc. — Hamburg: 19. Operna gl. — 20.10 Operna gl. — Köln: 20.10 Vojaski večer — 21.30 Poziv frontnim tovariskem — Königsberg: 20.10 Konc. vojaške godbe — Lipsko: 20.10 Hamburg — Monakovo: 20.10 Večer nemške umetnosti.
Sobota, 22. maja, Belgrad: 19.50 Operna arlje — 20.30 Srbski večer — 22.20 Prenos konc. iz restavracije — Zagreb: 20 Operetni prenos — Dunaj: 19.25 Gospod župan, spevoigra — 21.45 Straussove sonate — 22.20 Pasijon, delni prenos iz Florence — Praga: 19.15 Pesmi, iz Brna — 19.50 Operetni večer — 21.55 Plošče — 22.35 Jazz — Varšava: 19.30 Pester konc. — 21 Kom. gl. — 21.35 Zborovni konc. — Berlin: 20.40 Monakovo: Bratislava: 20.10 Pester večer — Frankfurt: 20.10 Pester večer — Hamburg: 20.10 Pester zab. večer — Köln: 20.10 Pester večer — Königsberg: 20.10 Pester sobotni večer — Stuttgart: 20.10 Pester spored

ALI SE TRUDITE TUDI VI, DA BI IMELI TAKO PREKRASNO POLT

in da bi z njo presenetili svoje tovarišice - To je zelo lahko

Moški ne marajo grdega mastnega nosa in blesteče kože. Vлага in mastne naslage prihajajo iz razširjenih znojnic. Vse to se zmeša z Vašim pudrom in tvorijo se nale trde grudice, ki se vležejo v znojnice, jih razdražijo in še bolj razširijo in tako gre to brez prestanka. Zatecite se takoj k pudru Tokalonu, ki je odporen proti vlagi. Dajte nekaj tega pudra na prst, potem pomočite prst v vodo in, ko ga potegnete iz vode — glej čudof puder in prst sta suha. Puder Tokalon je zmešan s smetanovo peno in obdrži se na koži tudi pri deževnem vremenu, pri kopanju v morju ali med potenjem pri plesu v najbolj soparni plesni dvorani. Čudovite nove barve dajejo polti prekrasen videz, kakršnega prej nikdar niste imeli. Moški strastno ljubijo te nove barve. Te barve se zli-vajo s kožo in nihče Vam ne bo mogel reči, ali ste napudrani, ali niste. Četudi je sestava teh novih barv dosti dražja, bode cene pudra Tokalon zaenkrat ostale neizpremenjene.

Za birmanke

„Crepe de chine“, beli, po Din 18— pri Trpinu, Maribor
Vetrinjska 15

+
Vsemogočni je poklical med svoje krilatec k sebi v najlepšem mesecu majniku našega zlatega, nad vse ljubljenega
BINČKA
Zapustil nas je v neizmerni boli, ko je stopal komaj v šesto pomlad. Pogreb nepozabnega sinčka bo v petek ob pol treh popoldne iz mrtvašnice splošne bolnišnice k Sv. Križu. Martinjak, Cerknica, dne 19. maja 1937. Zalujoči starši Jožef in Perina Martinčič, sestra Alenica - in rodbini Martinčič in Kosta.

+
Naznanjamo žalostno vest, da je dne 19. maja 1937 dotrpel v sanatoriju v Grazu po dolgi in težki ter mukopolni bolezni, previden s sv. zakramenti, gospod
Josip Eberle
juvelir
Zemski ostanki blagopokojnika se prepeljejo v Ljubljano in bo pogreb v soboto, dne 22. maja 1937 ob 5. uri popoldne iz mrtvašnice sv. Jožefa na Vidovdanski cesti na pokopališče k Sv. Križu. Sveta maša zadušnica se bo brala v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja v ponedeljek, dne 24. maja 1937 ob 7. uri zjutraj. Ljubljana, Graz, Wien, Völkermarkt, Split, dne 20. maja 1937. **Globoko žalujoči ostali**

Gostilničarji zborujejo

Kranj, 20. maja 1937.

Včeraj so se zbrali v Kranju delegati gostilničarskih združenj iz vse Slovenije na občni zbor Zveze gostilničarskih združenj. Zbralo se je lepo število gostilničarjev iz vseh naših krajev, ki so v soboto prisostvovali najprej predkonferenci. Danes dopoldne pa je bila glavna skupščina Zveze, kateri je prisostvovalo okoli 250 delegatov. Skupščino je vodil predsednik g. Ciril Majcen, ki je najprej pozdravil navzočega zastopnika g. bana dr. Natlačena okrajnega glavarja g. Lipovška, zastopnika fin. ravnatelja insp. g. Prudiča, zastopnika železn. ravnateljstva komisarja g. Hvastjo, ravn. Zveze za tujski promet g. dr. Žilka, kranjskega župana g. Cesnja, nar. poslanca gg. dr. Koceta, dr. Semrova in M. Brenciča ter končno tudi zastopnika Zbornice g. Peterlina. Prečital je pozdrave, ki jih je prejel občni zbor med njimi pozdrav ljubljanskega župana dr. Adlečiča, mariborskega župana dr. Juvana, Državne zveze gost. združenj, Združenja gostilničarjev itd. iz Budjevic, Tujkoprometne zveze iz Maribora itd.

Nato so bile sprejete vdanostne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II. in Nj. Vls. knezu namestniku Pavlu, brzojavni pozdravi ministrom dr. Stojadinoviču, Letiču, dr. Vrbančiču, banu dr. Natlačenu in načelniku dr. Krpanu. Ugotovljeno je bilo, da je na obnem zboru zastopanih 46 združenj z okoli 250 delegati.

V imenu g. bana je nato pozdravil zborovalce okr. načelnik g. Lipovšek, ki je ob tej priliki imel daljši nagovor, v katerem je zlasti poudaril, da ovirajo gostinstvo že mnoge ovire. Toda gostilničarstvo se zna prilagoditi izpremenjenim razmeram in gre naprej z duhom časa. Gostilničarstvo ima tudi dobro strokovno organizacijo, kateri se ima zahvaliti marsikaj na svojem sedanjem ugledu.

Sledilo je poročilo predsednika g. Majcena, iz katerega posnemamo, da se opažajo sicer znaki izboljšanja, toda to izboljšanje ni občutno pri srednjih stanovih in industrijskem delavstvu, ker ovira tu izboljšanje val dragine, ki je nastal zaradi splošnega dviga cen, dočim so prejemki ostali imensko neizpremenjeni. V sedanjih časih je prišlo do nelegalne trgovine in obrti v največjem obsegu. To težko občuti legalna trgovina in obrt, pa zato zahteva, da naj oblasti strogo postopajo s šušmarji. Posebej zahteva gostilničarski stan, da se povečajo prejemki eksekutivnim organom, da bodo lažje in uspešneje nastopali proti onim šušmarjem, ki že imajo od kakšnega drugega polkica dohodke, ali pa druge možnosti obstanka. Zvezna uprava se zahvaljuje za razumevanje finančnemu ministru g. Letiču, zlasti za doseženo pavšalizacijo trošarin na alkoholne pijače. Žal je to vprašanje v naši banovini ostalo odprto, zato zahteva zveza individualno pavšalizacijo in da se poestri kontrola. Borbi se imajo zahvaliti gostilničarji, da gostilničarstva ne smatrajo več za molzno kravo pri javnih dajatvah, kar je posebno uspeh delovanja reklamacijskih odborov. Zveza je veliko sodelovala pri zakonodaji ter je bila konzultirana pri obravnavanju cele vrste važnih vprašanj, katere naštevata poročilo. Poročilo nato obravnava lanske zbornične volitve. Posebno se zahvaljuje gostilničarji poslancu dr. Kocetu, kateremu so se zahvalili doseči znižanje točilne takse, s čimer je bilo našemu gospodarstvu prihranjenih na milijone dinarjev v naši banovini. Glede nekoga bojkota tujih vin v Sloveniji pravi poročilo, da je pripisoval veliko ponudbo tujih vin v naših krajih preveliki produkciji nižinskih vinogradov in je edina rešitev za vinogradništvo v tem, da se odpre izvoz. Kotalj se s pozivom na složno delo v organizaciji.

Sledilo je poročilo ravnatelja g. Peterlina, iz katerega je posneti, da šteje Zveza 51 včlanjenih združenj, ki so štela 4908 članov, od tega je bilo 2917 moških, 1917 ženskih in 74 pravnih oseb. Vsa podjetja zaposlujejo 2404 osebe. Lani je bilo izdanih 42 novih koncesij, starih pa je bilo 153 obnovljenih. Nato naštevata poročilo vse važnejše akcije zveze od lanskega občnega zbora sem, ki kažejo, kako obsežno je bilo delo zveze, pa tudi kakšni uspehi so bili doseženi.

V imenu mesta Kranja je naslovil na zborovalce daljši nagovor župan g. K. Cesenj, ki je posebno poudaril pomen Kranja ne samo v industriji, ampak tudi za tujski promet. Tega se tudi zaveda sedanja občinska uprava, ki stremi za izboljšanjem položaja mesta Kranja. Glede pavšaliziranja pa je mnenja, da je treba gledati tudi na interese občinskih financ, pozdravlja pa strogo kontrolo.

V imenu zbornice je pozdravil zborovalce g. Miro Peterlin, želeč zboru veliko uspehov.

Obširno je razložil položaj glede obdavčbe vina nar. poslanec g. M. Brencič iz Ptujja. Tako vinogradniki kot gostilničarji so za pavšalizacijo ter apelira na g. bana, da naj to izvede. Uvede naj se zopet stari avstrijski sistem, da se dovoli prodaja konzumentom gotovih količin za osebno porabo, nadalje naj se dovoli prodaja pod vejo samo siromošnim vinogradnikom. Vsekakor je splošna želja gostilničarskega stanu, kar zagovarjajo tudi poslanci, da se uvede pavšalizacija tako banovinskih kot občinskih trošarin. Za njim je poročal še g. dr. J. Koce o borbi za interese go-

stilničarskega stanu. Cestital je Zvezi, da je njenemu delu uspelo doseči take uspehe za svoj stan tako na polju davčne kot obrtne zakonodaje. Trošarinsko vprašanje je postalo pereče spomladi leta 1932., ko so bile trošarine odpravljene in je od tedaj naprej zelo težavna borba, da dobimo prejšnje pridobitve nazaj. Na strani merodajnih faktorjev obstoja dobra volja za rešitev vseh važnih vprašanj. Tudi glede obrtne zakonodaje bo treba vedno bolj poudarjati argument krajevne potrebe in je g. poslancu minister trgovine in industrije dr. Vrbančič v proračunski debati obljubil, da bo izdal tozadevno posebno uredbu.

O računskem zaključku za 1936 je poročal ravnatelj g. Peteln, poročilo nadzorstva pa je podal g. Dolničar. Po absolutoriju je bil sprejet tudi proračun za 1937 ter je bilo dano upravi Zveze na prosto, da izstopi iz Vsedržavne zveze gostilničarskih združenj. V nadzorstvo so bili izvoljeni gg. Fr. Kramar, J. Zupan in Leop. Zupančič.

Gostinstvo in tujski promet.

O tem je poročal g. Vrhunc z Bleda. Iz njegovega referata posnemamo, da je poleg gostinstva še mnogo faktorjev, ki so merodajni za tujski promet in pri katerih se mora tudi gostinstvo boriti za povečanje našega tujkega prometa. Predvsem je treba urediti naše ceste, med temi je treba čimprej odpreti cesto Št. Vid—Jepra. Za inozemske avtomobiliste naj se zvišajo cene bencina. Gostinstvo pozdravlja uvedbo turističnega dinarja. Sanacije so potrebne razmere v kreditiranju hotelov. Ustanovi naj se posebna hotelirska kreditna banka, ki naj bi dajala kredite po 4% in bi imela zaslobu pri Narodni banki.

Poenostavi naj se izdaja potnih listov in odpravi naj se vizum. Vozni red je treba prilagoditi zahtevam tujkega prometa. Predvsem naj nedeljske ugodnosti veljajo tudi ob praznikih in naj veljajo že od petka popoldne do ponedeljka zvečer, kakor je to n. pr. v Avstriji. Apelira na kr. bansko upravo, naj posveča izdaji novih koncesij večjo pažnjo in da naj ne dovoli ustanavljanja manjših obratovališč, ki za tujski promet nimajo pravega pomena.

Gostinstvo in jolstvo.

Iz referata g. Berliča (Ptuj) posnemamo, da bi bilo potrebno boljše ekrbeti za gostinjski naraščaj, ker sedanje jolstvo ne odgovarja modernim zahtevam. Uvedejo naj čimprej pomožni in moštinski izpit, ki bi nudili zadostno jamstvo o strokovni sposobnosti prosilcev ali prosilci za novo podjetje. V naši banovini naj se ustanovi dveletna gostinjska šola, ki bi nudila vso potrebno izobrazbo gostinjskemu naraščaju. Za sedaj naj banska uprava rigorozno postopa in najstrožje kvalificira prosilce za podelitev koncesij, če hoče obvarovati dober glas slovenskega gostilničarstva.

Gostinstvo in davčna politika.

O tem je poročal g. Peterlin. Gostilničarstvo teži največje število davkov, katerih je okoli 70 posameznih dajatev. Zato nastopa tudi v posebno veliki meri problem dvojne obdavčbe, katero še poostrejuje samoupravne nove dajatve. Gostinjske obrate so obdavčevali po prav posebnih metodah, posebno glede pridobitve, zgradarine in davka na poslovni promet, kar so zelo težke dajatve. Zato navaja referat na koncu referata celo vrsto izpremenjevalnih predlogov za novo davčno in takšno zakonodajo.

V imenu Zveze za tujski promet je pozdravil zborovalce ravn. dr. Žiže, ki je posebno poudaril islovetnost ciljev in prizadevanj Zveze za tujski promet in Zveze gostilničarskih združenj. Če hočemo priti na boljše, potrebujemo krepak in zdrav gostilničarski stan. V imenu žel. ravnatelja dr. Faturja je pozdravil zbor g. Hvastjo, ki je izjavil, da je železniška uprava pripravljena sodelovati pri pospeševanju tujkega prometa z gostilničarskimi organizacijami. Govoril je tudi še poslanec doktor Semrov, ki je čestital gostilničarjem za tako uspešno delo in lepo izvedeno stanovsko organizacijo. Sledila je obsežna debata o vseh strokovnih zadevah, ki je pokazala, kaj vse teži naše gostilničarje. Končno so bile z velikim odobravanjem sprejete naslednje resolucije:

Resolucije.

1. Gostilničarji pozdravljajo akcijo kr. vlade, s katero je dana možnost, da pride iz kaosa, v katero niso bili novele trošarinskega zakona iz leta 1932 uvedene samo gostilničarji, ampak tudi vinogradniki. Ta novela je ogrozila i banovinske i občinske finance. Z ozirom na določila čl. 23 fin. zak. za 1937—1938 apelirajo gostilničarji na g. bana, da omogoči pavšalno pobiranje ban. in obč. trošarine pri gost. podjetjih in da se istočasno uvede stroga kontrola vsega prometa z vinom in žganjem z zasebniki. Le na ta način bomo prišli zopet do urejenega prometa z vinom in žganjem.

2. Gostilničarji poudarjajo, da je njih stan sorazmerno napram drugim stanovom še vedno preobčutno obdavčen, kar je sicer v zvezi z načinom posla, zaradi katerega ima davčna oblast možnost ugotoviti točen zaslužek in promet gostilničarjev, ki zaradi tega 100% plačujejo svoje davčne obveznosti. Baš zato je dolžnost davčne uprave, da

ne postopa prerigorozno pri ocenjevanju gost. dohodka, ki je stak že v celoti zasežen kot pri nobenem drugem stanu.

3. Gostilničarji ugotavljajo, da se še vedno v mnogih primerih vrši neopravičeno poseganje v gost. stroko. Zlasti velja to za oddajo hrane, stanovanj po zasebnikih. Posebno se je razpaslo prodajanje alkoholnih pijač, kar ni samo proti obrtnim predpisom, na škodo gostilničarstva, temveč tudi v moralno in fizično škodo naroda. Prosimo gospoda bana, da v vprašanju neopravičenega posega v gostinjske obrte posveti vso svojo pažnjo in odredi obrtnim oblastvom, da najenergičneje in brez vsakega obzira zatre te nezdrebe pojave.

4. Gostilničarji tudi ugotavljajo, da se kljub jasnim določilom in duhu obrtnega zakona v premenjnih primerih pri obrtnih oblasteh ne upošteva krajevna potreba, četudi ni stvarno podana. Gostilničarji apelirajo na izvršno oblast, da izvršuje samo zakon in se ne ozira na nobene druge razloge kakršnegakoli značaja. Nepotrebno izdajanje novih dovolil je rakrana, ki ogroža obstoj gostiln. stanu, na vsak način pa onemogoča izpolnitev stanu, kakor to zahteva ugled naše banovine kot eminentne tujsko-prometne pokrajine.

5. Gostilničarstvo ponovno prosi, da se omilijo odredbe glede priložnostnih godb in priložnostnega plesa, s čemur bi se onemogočilo prirejanje zabav in veselice po zasebnih domovih.

6. Gostilničarstvo ugotavlja, da vsi davčni ukrepi glede olajšav za našo hotelsko industrijo v izrecno tujkoprometnih krajih niso meli nobene vidnega efekta. Zato pozdravlja namero g. fin. ministra, ki hoče v sanacijo v izrecno tujkoprometnih krajih priskočiti še izdatnejše na pomoč.

7. Gostilničarstvo apelira kot eden najvažnejših stebrov tujkega prometa, da se javna dela, predvsem cestna, v naši banovini pospešeno izboljšujejo, odnosno zgrade, kar je eden glavnih predpogojev za čim večji inozemski obisk.

8. Gostilničarji izjavljajo, da solidarno z drugimi stanovni prosijo kr. vlado, da čimprej pristopi k ureditvi našega kreditnega trga, zlasti pa, da se ozira na naše kreditno zadružništvo.

S tem je bil dnevni red izčrpan, nakar so se popoldne podali udeleženci na izlete na Jezersko in na Bled.

Dviganie cen lesa na panju

Začasna državna uprava razlaščenih veleposestniških gozdov opozarja zlasti male gozdne posestnike na povišek cen lesa v zadnjem času. Za male gozdne posestnike so spremembe na lesnem trgu, ki so nastopile, velikega pomena zlasti, če upoštevamo vse bridke izkušnje, ki so jih doživeli gozdni posestniki v zadnjih letih.

Cene lesa so v naših krajih od leta 1930 naprej neprestano padale. Najnižje stanje so dosegle lani za časa trajanja sankcij proti Italiji. Tedaj je bil ustavljen ves izvoz lesa v Italijo, ki je bila glavni odjemalec naše lesne industrije. Z nastopom sankcij se je sicer povečalo povpraševanje po našem lesu v Angliji, vendar naša razmeroma mala in slabo organizirana lesna industrija ni mogla hitro ugoditi željam angleških tržišč. Prilagoditev na angleško tržišče je bila v naglici nemogoča zlasti radi strukture našega gozdnega gospodarstva, ki je razdrobljeno na veliko število malih posestnikov. Proti koncu leta 1936 se je tudi povečalo povpraševanje iz Nemčije in ker je bila končana vojna v Abesiniji, so se začele cene lesa dvigati.

V začetku leta 1937 so se začeli boljšati odnosi z Italijo in kot posledica sklepa prijateljske pogodbe se pričakuje zvišanje cen.

Predvsem se je povečalo povpraševanje po okroglem lesu, ker so bile zaloge rezanega lesa že izčrpane. Udeležba pri družbah na večjih gozdnih posestvih je bila zato zelo živahna. Tako so bile na dražbah Začasne državne uprave razlaščenih gozdov v Ljubljani za les iz razlaščenih gozdov v letu 1937 stavljeni prav različne ponudbe. Dražbe so se vršile za les iz kočevskih in turjaških gozdov. Za tehnično uporaben les v gozdu na panju, v oddaljenosti od 10—30 km od železniških postaj, so bile dosežene sledeče cene za 1 plm:

za bukovo hlodovino od 28 cm srednjega premera navzgor 25—77 din;

za jelovo (smrekovo) hlodovino od 10 cm srednjega premera navzgor 40—125 din.

Cene se ravnojo seveda po kakovosti, možnosti tvorjenja, razžaganja na bližnjih žagah itd.

V splošnem so bile stavljene zelo različne cene in sicer za 50—400 odstotkov višje kot v letu 1936. Ta različnost v doseženih cenah je predvsem posledica nestalnosti oziroma nejasnosti na lesnem trgu.

Stanje Narodne banke

Dne 15. maja je bil izkaz Narodne banke naslednji (vse v milij. din. v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 8. maj):

Aktiva: zlato v blagajni 1.635.65 (+ 1.7), zlato v inozemstvu 30.3, skupna podlaga 1.665.95 (+ 1.67), devize izven podlage 744.96 (+ 30.65), kovani denar 428.3 (+ 12.65), posojila: menična 1.438.1 (+ 21.9), lombardna 249.64 (— 1.06), skupno 1.687.7 (+ 20.9), prejšnji predjudni državi 1.650.25 (+ 0.4), razna aktiva 1.044.06 (+ 11.4).

Passiva: bankovci v obtoku 5.360.7 (— 88.95), drž. terjatve 42.1 (— 0.2), žiro 1.138.1 (+ 56.94),

Čemu tako nervozni?

Zdravi, krepki živci so neprecenljivo premoženje, s katerim je treba varčno ravnati. Zato toliko zdravnikov svetuje kavo Hag, ki varuje živce in dopušča globok in krepilen spanec. Poskusite torej tudi Vi enkrat s kavo Hag. Ta najfinejša kofeina prosta zrna kava je tako dobra in zdrava, da ji boste stalno dajali prednost pred drugimi.

KAVA HAG
VARUJE VAŠE SRCE!

razni računi 993.6 (+ 95.1), skupno obveznosti po vidu 2.173.8 (+ 149.0), razna pasiva 320.1 (+ 18.1).

Oblok bankovcev in obveznosti po vidu 7.534.5 (+ 62.06), skupna podlaga s primom 2.140.75 (+ 2.15), samo zlato v blagajnah s primom 2.101.8 (+ 2.15), skupno kritje 28.41 (28.61)%, od tega samo z zlatom v blagajnah 27.89 (28.09)%,

Ljubljanski velesejem od 5. do 14. junija vam bo dokazal, da naša švrsta in k napredku stremelca volja tudi v teh težkih časih gospodarske depresije ni klonila. Paviljon za paviljonom vam bo odkrival čuda domače iznajdljivosti, ki se je znala prilagoditi i novim zahtevam i plačilni zmnožnosti širših slojev. Karkoli potrebujete, boste našli sredi ogromne izbire vse, od strojev in poljedelskega orodja, tekstilnih izdelkov in avtomobilov, stanovanjske opreme in produktov živilske industrije, pa še mnogo drugega do najrazličnejših praktičnih novosti, ki vam bodo olajšale delo in pomogle pri varčevanju v gospodarstvu.

Borza

Dne 20. maja.

V zasebnem klingeru je ostal angleški funt na naših borzah neizpremenjen: v Ljubljani na 238 denar, v Zagrebu in Belgradu na 238.20—238.80.

Avstrijski šiling je v Ljubljani popustil na 8.01—8.11, v Zagrebu na 7.9750—8.0750, v Belgradu na 8.03 blago.

Grški boni so beležili v Zagrebu 32.62—33.35, v Belgradu 32.86—33.56.

Italijanske lire so iskali v Belgradu po 2.10.

Nemški čeki so v Ljubljani popustili na 12.06—12.26, v Zagrebu so ostali neizpremenjeni na 12.0750 do 12.2750, za konec maja so beležili 12.16 denar, za konec junija in avgusta 12.15—12.35, v Belgradu so beležili 12.08—12.28.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 2.692.927 din, v Belgradu 2.398.000 din. Efektni promet je bil v Zagrebu prav slab, dočim je v Belgradu dosegel 1.897.000 din.

Ljubljana — Tečaji s primom.

Amsterdam 100 h. gold. 2398.16—2412.76
Berlin 100 mark 1751.53—1765.41
Bruselj 100 belg 734.95—740.01
Curih 100 frankov 996.45—1003.52
London 1 funt 215.31—217.37
Newyork 100 dolarjev 4331.01—4367.32
Pariz 100 frankov 194.76—196.20
Praga 100 kron 152.04—153.14
Trst 100 lir 228.70—231.78

Curih, Belgrad 10, Pariz 19.515, London 21.6275, Newyork 437.625, Bruselj 73.725, Milan 23.05, Amsterdam 240.625, Berlin 175.85, Dunaj 81.70 (82), Stockholm 111.50, Oslo 108.675, Kopenhagen 96.55, Praga 15.26, Varšava 83, Budimpešta 86, Atene 3.960, Carigrad 3.45, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.565, Buenos-Aires 132.875.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% inv. pos. 87—88, agrarji 52—53, vojna škoda promptna 405—408, begl. obv. 75—76, 4% sev. agrarji 51—53, 8% Bier. pos. 94.50—95.50, 7% Bier. pos. 85—86, 7% pos. DHB 98—99, Trboveljska 255—270.

Zagreb. Državni papirji, agrarji 52—52.50, vojna škoda promptna 405—407, 4% sav. agrarji 52.50 blago, 8% Bier. pos. 94—95 (95), 7% Bier. pos. 85.50 blago. — Delnice, Priv. agr. banka 195 denar, Trboveljska 250—280, Gutmann 65 bl., Isis 25—30, Danica 42 bl., Osj. liv. 180—190, Osj. kodk. tov. 160—200, Jad. plov. 400 den., Oceania 250 denar.

Belgrad. Državni papirji, agrarji (53), vojna škoda promptna 407—407.75 (407.50, 407.25), begl. obv. 76.25—76.50 (76.50), dalm. agrarji 74—74.50 (74.25), 4% sev. agrarji 51.75—52.50, 8% Bier. pos. (94.50), 7% Bier. pos. 85.75—86 (85.50), 7% pos. DHB 99 denar. — Delnice, Narodna banka 7150—7200, Priv. agr. banka 197—198 (198.25, 197.50).

Kulturni obzornik

Beseda o zaščiti vojnih žrtev

Oblastni odbor združenja vojnih invalidov, vdov in sirot za Slovenijo in Ljubljani je izdal 32 strani obsegaajoči pregled invalidske zakonodaje pri nas ter jo podvrnil kritiki. Tako ima javnost priliko, da se seznanj z vprašanjem, ki muči na tisoče ljudi po slovenskih in drugih krajih naše države, da spozna današnji položaj številnih žrtev svetovne vojne. Ta mala knjižica ne predstavlja nobene literature, ki bi hranila v sebi lepoto in mirna dognanja, temveč je neposreden krik iz stiske zavrnjenega življenja, pretresljiva podoba čudne pravčnosti, ki jo slavna domovina izkazuje pod njeno zastavo pohabljenim, uničenim, v boleznih, zaničevanju in bedi ginečim ljudem. To je knjiga stvarnosti in nazornega nauka, kjer ni nobena stvar pripesnjena in nobena izmišljena; podatki in dejstva. Ena izmed tistih, ki ji nerodnost stavka ne more vzeti veljave in pomena. Po sleherni vojni se godijo stvari, o katerih govori beseda vojnih žrtev, in te stvari so žalibog zatajeni, izbrisani del v zgodovini, ki jo učijo šolske knjige. Najbrž zato, ker nima velikih junakov in slave vrednih dejanj. Neznana množica je tod prizadeta, nezmani ljudje brez rok, brez nog, v gnolobi in pobočnosti, zagrenjeni in obupani, mimo katerih gremo z občutkom odpora, kadar jih srečamo na cesti. Kakor da so naša slaba vest ali žalostno znamenje naše negotove prihodnosti. Zares ne pričakovano vtis napravljajo vojni invalidi s svojo

besedo v današnjih dneh zaostrenosti in povečane nestrpnosti, ko z vseh strani prihajajo klici k udarnosti.

Beseda o zaščiti vojnih žrtev govori o zgodovini invalidskega zakona v naši državi ter kritizira nehumane in nepravilne določbe zakona iz leta 1929, ki so prizadele veliko število težkih invalidov, vdov in sirot. Kakor povsod, sta tudi nad njimi trodo zagospodarila šablona in uradni mehanizem, zlasti pa se je izkazala nepravilnost zakonodajalca. Dolga vrsta zgodb in pritožb se vrsti pred nami v vrsticah drobne brosure, kjer so navedeni vsi podatki: ime in kraj, datum in položaj, in to iz raznih krajev Slovenije. Invalidi so izrekli vse svoje tegobe in pokazali na svoje potrebe. Svoje zahteve so oblikovali v šestih točkah s pozivom na javnost in odgovorne državnike, da je pravična, humana in socialna rešitev invalidske zaščite vprašanje slovenskega dostojanstva, vprašanje narodne zavestnosti in ponosa. Na koncu teksta je sedem statističnih tabel o stanju vojnih žrtev glede na najbolj pereče določbe invalidskega zakona. Najbolj pa pričajo za vojne žrtve številne slike, ki so med besedilom, in ki nam kažejo invalide, vdove in sirote, kakršni so danes.

Srbski pisatelj Laza Lazarevič je leta 1882 napisal povest o očetu, ki se mu je vrnil sin brez roke in noge »Vse to bo narod pozlatilo. Zaključuje jo takole:

»Blagoje je še nekaj časa govoril: Vse to bo narod pozlatilo! Potem je predrugačil: »Vse to ti bo Bog poplačal! Na koncu se je vdal pijači in kmalu umrl. Njegov sin pa sprejema podpore iz invalidskega fonda in — berači!

Ce hočete, mu lahko daste miloščino.«

Od leta 1882 do leta 1937 je preteklo 55 let in današnja beseda vojnih žrtev je dobro merilo, za koliko se je razvila javna socialna kultura v tem razdobju.

Mladika, družinski list, ki ga izdaja Mohorjeva družba, izhaja zmerom redno in je pred vsem poln zanimivih spisov, in člankov, iz vseh področij. Obsežen leposlovni del prinaša tudi v majski številki več stvari v prozi in stihih. Za »Živo plamenico«, ki jo v nadaljevanjih piše Mara Hus, je objavljen prevod s francoskega »Otroško zavetišče«. Oskrbel ga je Edvard Kocbek. V tej sliki iz življenja in otroškem zavetišču opisuje Marie René tudi dva slovenska otroka, kako prihajata do prvih stikov s tujim svetom okoli sebe, ki ga tvorijo Francozi, Poljaki, Italijani itd. Redek francoski dokument o slovenstvu v Franciji je izšel v prilogi revije Esprit. Viktor Smolej je napisal »Umor v grajskem parku«, kjer prikazuje obupno razpoloženje in brezidno misel ob mladem človeku, ki so ga poslali na »brezplačen dopust«. Ivan Zorec nadaljuje svoje zgodbe »Iz nižav in težav«, ki so poučne in vzgojne ter so bogate miselnih in osebnih erezanj iz nedavnega sveta slovenskega študentstva. Jože Dular je poleg pripovedne, baladno zveneče pesmi »Zadnji dan kmeta Toneja« objavil tudi vaški dogodek iz vojnih časov »Zvonova«. Poučne opise s svojega potovanja »Cez Cedron na Oljsko goro« piše dr. Andrej Snoj. — Pesmi so objavili še Alojzij Jezerski (Rdeče slutnje), Ivan Campa (Obraz v ogledalu), reslekseven sonet, ter Leopold Stanek (Poldetu v spomin) ki je z ironičnim občutjem pokazal sodobno resničnost ob smrti prijatelja. — Zaključeni so zanimivi spomini, ki jih leta 1919 napisal dr. Ivan Svetina

pod naslovom »Moje življenje«. Frančišek Pengov piše »Iz zgodovine pisalnega stroja«, Vinko Mörderdorfer pa zbira slovensko narodno blago. Sledijo poročila k slikam in o novih knjigah. — Peter je oddelek Dom in družina, kjer je Krista Hafner preredila po angleškem Lepoto in modo, dr. B. Dragas piše o otrocih brez doma, Jelica in Niko Kuret poučujeta o igračah za prvo otroško leto, Eliza Skalicky pa o ovoju in albumu. — Tudi za kuhinjo in zabavo ima Mladika veliko gradiva. Tehtne pa so misli, ki so na kraju lista.

»Sestrinska riječe« je glasilo jugoslovanskega društva zaščitnih eester, ki služi njihovim stanovskim interesom, skrbi za poglobljenje njih izobrazbe ter prinaša zanimive slike iz njihovega praktičnega delovanja. Pred kratkim je izšla prva letošnja številka (kot dvojna, ker list izhaja vsak drugi mesec), ki posega s svojimi članki v socialno higijeno ter njene pogoje in ima mnogo poučnih poročil o položaju posameznih družin in posameznikov glede osebno zdravstvenega in socialno higijenskega stanja, kakor ga sestre opazujejo v svoji službi med ljudmi. Poleg člankov prof. dr. Vladimira Cepulica (Zaščitna sestra v dneh protituberkulozne borbe), ser. Olge Zwieback (Iz dnevnika sestre, ki obiskuje), dr. Mice Trbojevič (Zakaj odgovarjajo kolonije današnjim našim socialnim razmeram), ter sr. Lujze Janovič (Disciplina, Sestre na Poljskem) je tudi slovenski članek sr. Cebelje Ane: Zaščitna sestra obiskuje jetične. Obsežna so stanovska poročila.

V zbirki »Naša knjiga«, ki jo izdaja Geza Kohn, je izšel obsežen roman »Kajuga« Zvonimirja Subića. Snovno je delo zaieto iz podeželja. Izšlo je na 400 straneh in stane 30 Din.

Antonescu se otresa intrig

Bukarešta, 20. maja. AA. (Rador) Zunanji ministri Antonescu je danes sprejel poročevalce listov in jim dal tole izjavo:

Pred odhodom v Zenevo, kjer bo politično delovanje posebno živahno in zanimivo, vam želim orisati sedanji položaj Romunije, kakor ga jaz gledam, posebno zato, ker sem poklican, da branim nazven naše bistvene interese.

Romunija je na srečo država, ki nikakor ne pozna socialnih trenj. Čeprav so se s političnega stališča vršili živahni boji, se je popolnoma ohranila vzajemnost prebivalstva na socialnem in nacionalnem področju. V finančnem pogledu se sme reči, da je obnova javnih in zasebnih financ v glavnem končana. Romunija ima že drugi proračun, ki je dejansko v ravnotežju; državna blagajna je spravila v red svoje velike terjatve v tujini. Leteči notranji dolgovi so urejeni, in zaostanki, ki smo jih imeli v raznih državah, smo plačali v tako kratkih presledkih, da se je tudi zaradi tega kredit naše države dokončno utrdil. Preureditev našega oboroževanja, ki je slejkoprej glavna skrb predsednika vlade, se nadaljuje vztrajno in odločno v čim večjo korist države in politike miru in utrditve našega položaja, ki je in ostane naš neopremisljivi cilj. Naša armada je oskrbljena z novodobnimi tehničnimi sredstvi, ki so ji zagotovljena tudi za bodočnost zaradi preureditve naše vojne industrije, ki smo jo delno tudi na novo ustvarili. Uspehi, ki smo jih dosegli na tem področju, se dajo obsežni v tem kratkem in jedrnatem stavku: varnost naših

meja je danes v celoti zajamčena z našimi lastnimi silami. Naša država s svojim nedotaknjnim redom, s čvrstostjo naših financ, z rednim in cvetočim gospodarskim življenjem, ki ima razen tega dobro pripravljeno in dobro oskrbljeno vojsko, je ponosna na svoje nerazrušljive zveze s Francijo, Poljsko, Malo antanto in Balkansko zvezo, zanese se sama nase in ima popolno zaupanje v svojo lepo bodočnost. Naša država dela trdno in odločno za svojo notranjo ureditev in ve, da ji to daje spodbudo, da poveča svoj ugled v tujini.

V takšnem notranjem položaju, kakor sem vam ga narisal, je naravno, da je tudi zunanji položaj Romunije prav tako zelo ugoden. Po zaslugi svoje lojalne politike, ki gre naravnost po svoji poti po zaslugi svojih tako čvrstih zavezniških, po zaslugi prijateljev in simpatij, ki so nam dragocene, in s pomočjo prijateljskih zvez, ki jih nameravamo skleniti z vsemi državami, si je romunski narod zagotovil v družbi drugih narodov čvrst položaj, ki mu ga nihče ne more vzeti. Želim pri tej priložnosti podčrtati, kako srečni smo bili, da smo mogli zadnjič sprejeti odlične ministre zunanjih zadev Poljske in Turčije, Becka in Ružiči Arasa. Ta obiska sta imela značaj potrditve trajnih zvez in prijateljstva, ki so nam posebno dragocena. To ne pomeni nikakor in v nobenem pogledu spremembe smernice naše zunanje politike, ne sprememb naših zvez, ki so in ostanejo čisto obrambne in ne naperjene proti nikomur. To dejstvo posebno poudarjam, in sicer zato, ker so nekateri tuji listi

prinesli razne komentarje o Beckovem obisku v Bukarešti. Ni treba še enkrat ponoviti, da sva z Beckom na najinih sestankih proučevala ona vprašanja, ki jih postavlja na dnevni red naša zveza na raznih področjih, in to vprašanja gospodarskega, finančnega, umstvenega in turističnega značaja. Niti trenutek pa nisva govorila o tem, da naj se kakorkoli spremeni osnova naše zveze ali pa njen cilj. Nikakor ni bilo niti besedice govora o tem, da bi se sklenila vojaška zveza. Beck prav tako ni ničesar predlagal in ni omenil nikake misli, ki bi se tikala našega razmerja do Italije in Madžarske ali Bolgarije. Ne morem si kaj, da ne bi pri tej priložnosti izrekel globoko obžalovanje nad tem, da se je pričela tendenčna propaganda glede na neki dogodek, ki ni dal zato nikakega povoda. Nikakor nisem maral orisati celotni položaj naše države. Želim sem samo podčrtati dve glavni točki:

1. Da smo država, ki stopa po poti pravega napredka in katere blagostanje se razvija v miru.

2. da ostanemo zvesti našim zvezam in da želimo imeti prijateljske zveze z vsemi državami, posebno pa z našimi sosedomi. Te zveze ostanemo v okviru pakta ZN, ki se nam zdi potreben za organizacijo miru in ki mu ostanemo v popolni meri zvesti.

Minister Antonescu se odpelje v soboto v Zenevo. Konec prihodnjega tedna pojde za dva dni v Pariz.

Na jubilejnim teniškim turnirju v Berlinu se je zlasti proslavil angleški igralec za Davisov pokal, Hughes, ki ga je videti na sliki, ko ves upehan pride od zmage.

Osebnosti

Belgrad, 20. maja. AA. Upokojeni so: Franc Irgolič, inspektor 5. skupine pošta Maribor 1, Karel Dobršek, inspektor 5. skupine pošta Ljubljana 1, Martin Mlakar, višji kontrolor 6. skupine pošta Ljubljana II, Stefanija Sibovec, višji kontrolor 6. skupine pošta Ljubljana, in Ignac Pečar, višji kontrolor 6. skupine pošta Rogaska Slatina.

Belgrad, 20. maja. AA. Z odlokom kmetijskega ministra so postavljeni za uradniške pripravnik pri kmetijski vzorni in nadzorni postaji v Splitu inž. Alojz Prezel, pri kr. banski upravi v Ljubljani inž. Viljem Masten, pri kmetijski postaji v Zagrebu inž. Ljudevit Kavčič, pri kmetijski postaji v Ljubljani inž. Gvido Sajdik in Vojin Dragović.

Belgrad, 20. maja. m. Po službeni potrebi je postavljen na tehnični oddelek banke uprave v Ljubljani za tehničnega svetnika inž. Viktor Filipič. — Pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani je postavljen za kontrolorja VII. skupine Lovrenc Poljak.

Največje francosko letalo uničeno

Delali so ga 5 let — Hitrost 350 km na uro

Pariz, 20. maja. Najnovejšo francosko vodno letalo, ki ga je letalsko ministrstvo gradilo 5 let in ki je bilo določeno za osebni in tovarni promet z Južno Ameriko, je danes v zalivu Antibes postalo žrtev nenadne katastrofe. Ko so namreč hoteli letalo dvigniti in je že gladko vzletelo kakih 10 m nad vodo, ga je naenkrat objel velikanski morski val in ga potegnil nazaj v vodo. Padee je bil tako strašen, da je pri tem eden od motorjev eksplodiral, nakar se je letalo potopilo. Na letalu je bilo 7 moških posadke, od katerih so se trije smrtno ponesrečili, 4 pa so težko ranjeni in so jih še pravočasno rešili iz vode. Tudi trije slučajnostni pasajirji so utonili. Letalo je imelo štiri motorje, od katerih je vsak razvijal 880 konjskih sil, in je v premeru imelo 35 metrov. Letalo je

lahko vzelo s seboj goriva za neprekinjen polet do 3500 km. Skupna teža te zračne moštrovine je znašala 80.000 kg. Letalo je bilo zgrajeno iz bele kovine in je lahko razvijalo hitrost do 350 km na uro ter je v polni teži lahko prenašalo 4 potnike in 700 kg tovora. Notranjost letala je bila sijajno opremljena. Poleg sedežev so bile tudi mišne spalne kabine. Nesreča je v vsej letalski javnosti povzročila veliko žalost, ker je Francija s tem svojim vodnim letalom hotela prekositi vse dosežane zgradbe drugih držav, drugič pa tudi zaradi tega, ker je postalo letalo nujno potrebno za čezoceanski polet v Južno Ameriko. Škoda je neprecenljiva že z ozirom na to, da bo gradnja podobnega letala zahtevala zopet dolga leta študija in težavnih priprav.

Baldwin pri knezu-namestniku

London, 20. maja. AA. Danes popoldne ob 16.30 je Nj. kr. Vis. knez-namestnik Pavle sprejel v adijenci predsednika britanske vlade Baldwina.

Blum v škripcih

Pariz, 20. maja. AA. (Havas) Vladni predlog za prehod na dnevni red je senat zavrnil s sedmimi glasovi večine. Na seji pride do kompromisnega predloga in do besedila predloga, ki ga bo vlada sprejela. Vse kaže, da bo vlada dobila večino glasov.

Pariz, 20. maja. AA. (Havas) Na ponovni seji senata je vladni predlog, sestavljen kot kompromisni predlog, soglasno prodril.

Bagdadska železnica

Sanje Viljema II. uresničujejo drugi

Ankara, 19. maja. Med Turčijo in Irakom je bila sklenjena pogodba o dovršitvi bagdadske železnice. Turčija bo zgradila še progo Diabekr—Gire do meje, Irak pa progo od Bagdada do turške meje. S tem bo dograjena proga, ki je razgibala svoj čas svetovno politiko. Gradnja železnice se je pričela leta 1908, in sicer od neke družbe, v kateri je prevladoval nemški kapital. V zvezi z anatolsko železnico (Carigrad—Konja) naj bi bila s tem vpostajena direktna zveza Berlin—Bagdad. Beseda Berlin—Bagdad je v vsem svetu veljala kot izraz nemškega imperijalizma. Ob svetovni vojni je bila bagdadska železnica še v delu.

Vojvoda Windsorski pride po poroki na Koroško

Tour, 20. maja. AA. Havas: Roggers je izjavil časnikařem, da bosta vojvoda windsorski in njegova žena odšla 1. julija v grad Wasserleoburg na Koroškem. Grad je že najet. Roggers je dodal, da ne more reči ničesar o tem, kje bo do 1. julija živel vojvoda s soprogo.

Preureditev poslovanja urada za zavarovanje delavcev

Belgrad, 20. maja. AA. Pod predsedstvom ministra za socialno politiko in narodno zdravje gosp. Dragiša Cvetkovića se je danes vršilo v Belgradu v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev zelo važno posvetovanje o delavskem zavarovanju. Razpravljali so o tehle vprašanjih:

1. Uspešnost zdravniške službe urada za zavarovanje delavstva.
2. Ureditev upravnega delovanja urada.
3. Prispevki in podpore.
4. Vprašanja, ki so v zvezi s izvedbo zavarovanja delavstva za primer onemoglosti, starosti in smrti.
5. Naložitev razpoložljivega imetja delavskega zavarovanja.

Pomen tega posveta je zelo velik, saj so, kakor se že iz dnevnega reda vidi, razpravljali o važnih vprašanjih, ki jim je namen zboljšanje poslovanja ustanov delavskega zavarovanja pri nas. Na konferenci so obširno razpravljali o sedaj

njem poslovanju urada, posebno pa o izvrševanju zdravniške službe v uradih z namenom, da se najdejo možnosti za smotreno zdravljenje delavstva, oprostitve in poenostavljenje uprave urada in znižanje upravnih stroškov delavskega zavarovanja.

Pri posvetovanju so bili: g. Milan Glazer, generalni ravnatelj Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v p., g. Radovan Matjašič in dr. Nikola Mrvoš, v imenu Osrednjega urada za zavarovanje delavcev g. Marko Bauer, Ivan Avsenek, Bogdan Krekič in Vladimir Fajfer ter pristojni referenti ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje.

Katoličani in kronanje angleškega kralja

Kronanje kralja Jurija VI je bila sicer slavnost anglikanske cerkve, vendar so se je udeležili tudi katoličani in celo Vatikan sam. Papež je poslal na slavnost msgr. Pizzarda in v njegovem spremstvu sta bila med drugimi rektor angleškega kolegija msgr. Godfrey in Myers, Ministrski predsednik Avstralije J. H. Lyons in šest drugih avstralskih odposlancev so katoliške vere. Prav tako so katoličani odposlanci Tasmanije, Zahodne Indije in Nove Zelandije. Med kanadskimi odposlanci je bil katoliški prosvetni minister Lapointe. Ne le mnogi člani spodnje angleške zbornice in »Privy Council« so katoličani, marveč tudi več ko 40 péroev, med njimi je katoličan prvi per kraljestva, vojvoda od Norfolk, ki je pripravil vse svečanosti in bil odgovoren za ves potek kronanja. Anglikanska prisega zvestobe ni vsebovala nobenih »protipapeških« besed več. Posledno, za katoličane žaljivo zaprisego je bil izrekel Eduard VII, a tudi ta je to besedilo ne nerad in napol glasno izgovorjal. Zaprisega Jurija V. se je že skrčila na besede »da bo branil reformirano protestantsko vero, kakor zahteva zakon«. — Jurij VI. je obljubil, da bo pazil

na cerkev, njene obrede in njene zapovedi le glede na Anglijo, ne da bi omenil pokrajine drugod po imperiju.

Papeško delegacijo so odvedli v kočiji v Westminster, a je niso — iz takta — silili, naj vetopi v anglikansko opatijo. Na posebni tribuni je delegacija gledala mimohod nove kraljevske dvojice. Nato je odšla v katedralo, kjer je imel nadškof Hinsley slovesno eveto mašo z zahvalno pesmijo in kraljevsko himno na koncu. Prav tako so se kronanja spominjali po vseh katoliških cerkvah v angleškem kraljestvu.

Razdejanje čez tisočletja

Faraone bodo preložili - Poslednja možnost za njih rešitev

Vse je sklenjeno, vse priprave bodo v teh mesecih izvršene: stare kralje Egipta, velike faraone bodo predejali in bodo našli v posebnem, podzemskem mavzoleju svoje zadnje počivališče. Ze prej nekoč je bilo sklenjeno, da bodo v Egiptu pripravili

Danski kralj Kristijan X. obhaja 25-letnico vladanja. Kralj in kraljica Aleksandrina se peljeta po okrašenem Kopenhagenu v cerkev k zahvalni službi božji.

ZA LEDVICNE BOLNIKE

Kaša iz artičok.

Artičoke otrebiš in jih skuhaš v slani vodi. Potem jih pretlačiš skozi sito, strešiš v posodo in dodaš za omako smetano in raztopljenega presnega masla.

Redkvice

nastrgaš, poliješ z limonovim sokom in oljem in dodaš nastrganih mandeljev ali zmletih orehov.

Na mednarodni športni prireditvi v Parizu je v teku na 100 m zmagal Anglež Pennington, drugi je bil Nemec Borchmeyer.

Avstrijska poštna hranilnica bo izplačevala naše terjatve

Belgrad, 20. maja. AA. Z odlokom ministrkega sveta z dne 13. maja t. l. bodo v smislu pogodbe iz leta 1922 izplačevali hranilnice in čekovne vloge našim državljanom, vlagalcem pri bivši poštni hranilnici na Dunaju, ki so svoje terjatve redno in o pravem času prijavili. Te terjatve se bodo izplačale v razmerju 1 din za 4 krome. Izplačilo teh terjatev bo izvrševala samo poštna hranilnica v Belgradu, in sicer počenši s 1. julijem 1937 in postopno. Da se bo to delo moglo čim hitreje in čim pravilneje izvršiti in da se bodo mogli čekovne nakaznice za posamezne vlagalce točno določiti in nasloviti, se poziva vsi vlagalci hranilnih in čekovnih računov pri bivši avstrijski poštni hranilnici na Dunaju, ki so svoje terjatve o pravem času prijavili, da pošljejo do 5. junija 1937 v pismu Poštni hranilnici v Belgradu tele podatke:

1. Svoj sedanji naslov (kraj, ulica in banovina, kjer danes žive);
2. Številko potrdila (to je tekočo številko in številko seznama), ki so ga svojčas dobili pri izročitvi prijave in knjižice.
3. Številko svoje hranilne knjižice ali čekovnega računa in

4. za primer dediščine potrdilo pristojne oblasti o pravici, da smejo posedovati te terjatve. Vsa pisma z gornjimi podatki se imajo poslati na naslov: Poštna hranilnica (izplačilo vlog pri bivši poštni hranilnici na Dunaju), Belgrad.

Hranilni vlagalci bivše avstrijske poštne hranilnice na Dunaju, ki niso v določenem roku, to je do 10. septembra 1929, prijavili svojih terjatev, niso prišli v naš blok terjatev in ne bodo dobili izplačanih vlog, zato bi bilo odveč, da bi se obročali do Poštne hranilnice v Belgradu. Ti vlagalci morejo izterjati svoje terjatve, če se prijavijo naravnost sedanji avstrijski Poštni hranilnici na Dunaju, ki na osnovi čl. 6 konvencije iz leta 1922 izplačuje take terjatve v razmerju 10.000 avstrijskih kron za 1 šiling po 100 grošev.

Izplačevale se pa ne bodo terjatve naših državljanov, vlagalcev pri bivši madžarski Poštni hranilnici v Budimpešti. Za zdaj se še ne da napovedati, kdaj se bodo te terjatve izplačevale, ker nam madžarska Poštna hranilnica v Budimpešti še ni poslala kritja za izplačilo teh vlog. (Iz Poštne hranilnice kraljevine Jugoslavije — Belgrad.)